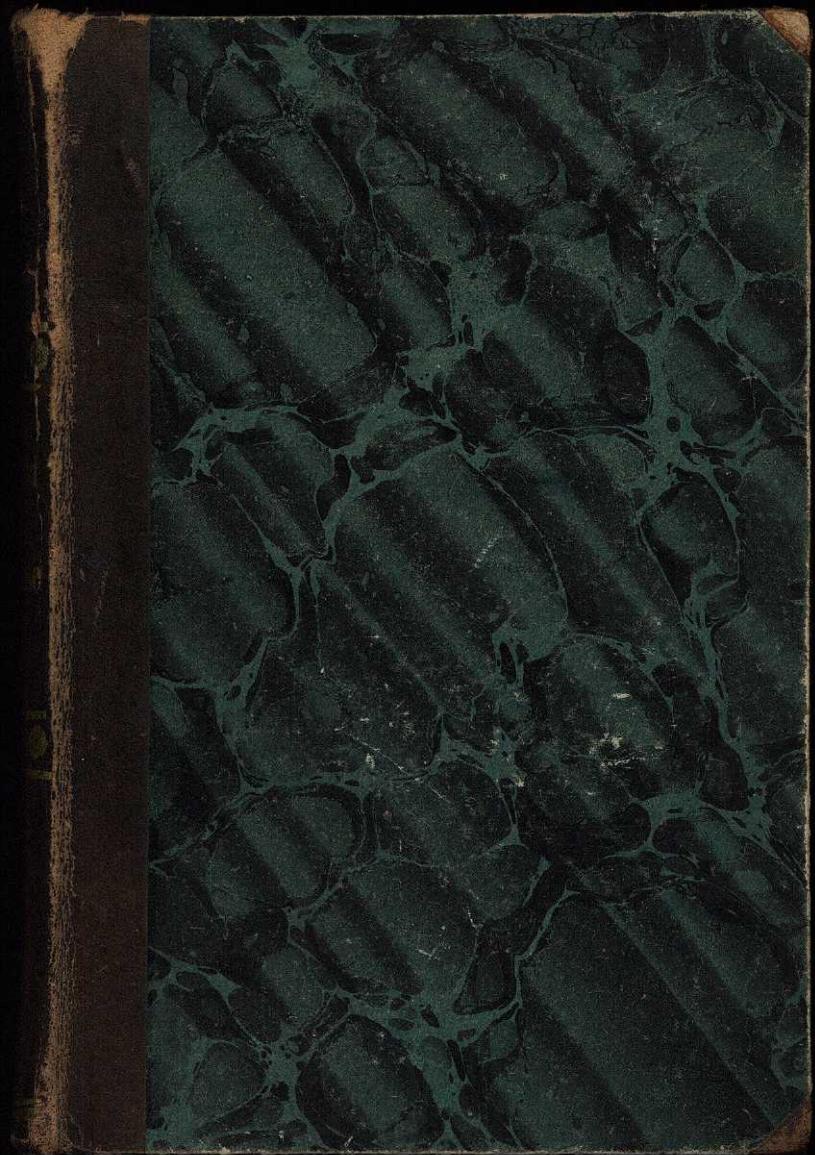

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Litt.
Sv.

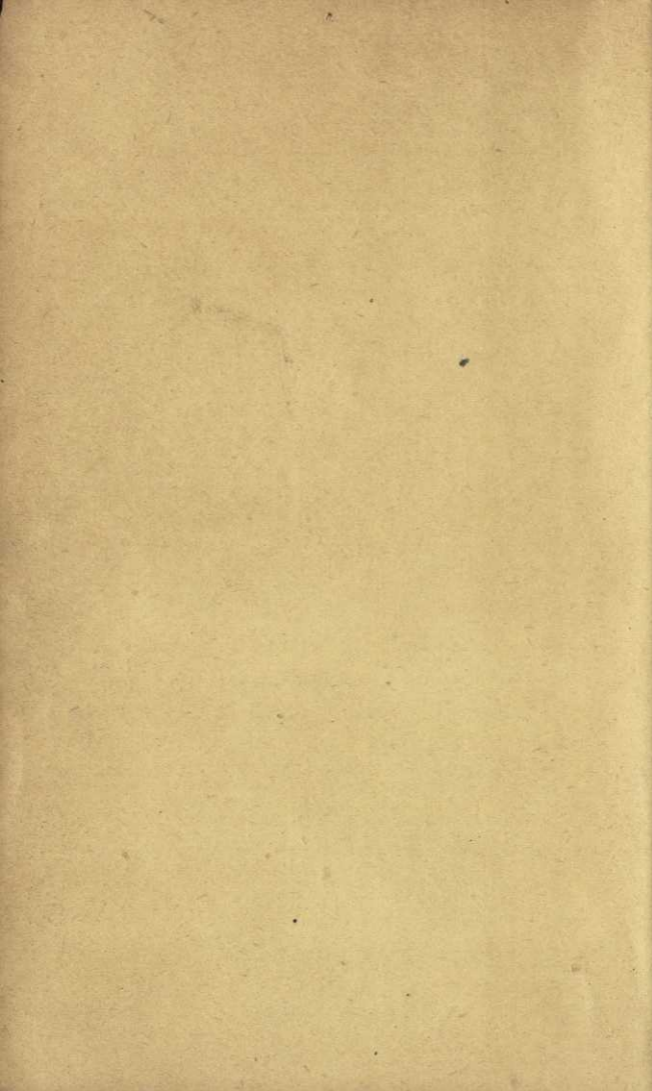
TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

Bea the Engeström

Paul

Handwritten scribbles

PSYKOLOGISKA GATOR.

EN BERÄTTELSE

AF

CLAUDE GERARD.

Handwritten signature: Claude Gerard

TREDJE DELEN.

STOCKHOLM.

Nya Dagligt Allehändas Aktie-Bolags tryckeri, 1868.

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the upper left quadrant of the page. The text is faint and partially obscured by stains.

En rättegång för sextio år sedan.

I.

I en vacker salon på ett litet landtställe nära floden, ett par mil ifrån London, suto på eftermiddagen, samma dag som Alf och Malkolm skildes åt i Kranach, tvenne fruntimmer.

Den ena af dessa damer var lady Hamilton, enka efter en öfverste, som för något öfver ett år sedan stupat i Spanien. Hon var icke mycket öfver fyrtio år och ännu rätt behaglig i den lätta sorgdrägt, som hon kanhända af koketteri ännu bar, ty den klädde henne förträffligt.

Hennes fina och allvarsamma ansigte och hela hennes vackra figur, hvars alla rörelser voro beräknade utan att vara stela, hennes omsorgsfulla klädsel, hennes klara och vackra uttal, hennes alltid fina och passande konversation, som icke hade det minsta verkliga innehåll, men likväl alltid hördes med bifall, allt med ett ord hos denna qvinna förenade sig att göra henne till ett mönster för en förnäm dam af verld.

Hon hade också aldrig ett ögonblick under hela sitt lif fallit ur denna rol, aldrig sagt ett förhastadt ord, begått en öfverilad handling, gjort en förfelad eller tafatt rörelse eller tillåtit sig ett enda steg, som icke var öfverensstämmande med etikettens och den strängaste morals mest noggranna fordringar.

Hon hade tidigt blifvit gift, aldrig älskat sin man, men likväl aldrig känt ett ögonblicks frestelse att älska någon annan, hon var mycket omtyckt, men hade aldrig väckt kärlek i något manligt hjerta och egde ingen qvinlig vän i detta ords egentliga betydelse, ehuru alla hennes bekanta voro förtjusta af hennes sällskap, hon hade aldrig blifvit afundad, aldrig förtalad och var nu, till lynne och känslor vid fyrtiotvå år, precis densamma, som hon varit vid sexton, ett urverk, som aldrig råkat i olag, och hvars förträffliga mekanik tycktes kunna bli ett "perpetuum mobile".

Den andra var hennes dotter, mrs Arabella Fulton, samma vackra fruntimmer, som väckt de unga herrarnes beundran och varit föremål för deras anmärkningar, då hon åkte förbi det lilla utvårdshuset Putney för ett par månader sedan; äfven hon var enka, ehuru ännu icke tjugotvå år.

Hon tycktes vid första ögonkastet likna sin mor både till utseende och sätt; det var samma vackra blonda hår, samma stora ögon, samma fina hy och vackra växt och äfven hennes något långsamma, lugna och

passionsfria sätt, men då man betraktade henne närmare, fann man, att allt detta var, så att säga, ett förräderi.

Arabella var den fullkomligaste motsats till modern, eller rättare sagdt, det intryck de båda kvinnorna gjorde, var helt och hållet motsatt, ty inom Arabellas halfslutna ögonlock fanns en brinnande elektrisk eld, och öfver hela denna till utseendet så flegmatiska varelse låg utbredt det sällsamma fludium, den hemliga magi, som genast, utan besinning, utan medvetet skäl, med ens och ovilkorligt bringar det andra könet i eld och lågor.

Hvari består denna hemliga kraft, hvad är orsaken till denna förtrollning, som meddelar sig lika hastigt som blixten, och hvars eld är lika oemotståndlig, lika koncentrerad som den? Hvem har någonsin kunnat definiera detta tvetydiga företräde, som vissa kvinnor ega, denna hemliga fadder-gåfva, som Venus stundom ger sina älsklingar?

Var Arabella väl så underbart skön? Nej, alls inte; hundra kvinnor i den societeten, der hon uppträdde, voro långt vackrare än hon och i synnerhet mera spirituella; hon talade litet, hennes ord voro alls icke anmärkningsvärda och hennes tankar ännu mindre, men ljudet af hennes röst stal sig in i hjertat, sjelfva rörelsen af hennes läppar berusade. Hennes sätt var likgiltigt, matt och vekligt, men det låg deri en trå-

nande grace, en ljuf försmältande mjukhet, som hänförde.

Allt detta var troligen helt och hållet ofrivilligt, kanhända omedvetet, ty den snart sagdt enfaldiga oskuld, som dessa obegrip-liga ögon äfven uttryckte, tycktes bevisa detta, på samma gång de gjorde henne ännu skönare och mera tillbedjansvärd.

Det tycktes, som om naturen, hvilken glömt att meddela modern äfven den ringaste grad af tjusningskonst och kärleks-glöd, för att ersätta sin försummelse, på dottern slösat tjugo qvinnors förmåga i detta fall.

Vid 18 år hade Arabella blifvit gift med en bankir, hvars ofantliga rikedom ansågs kunna öfverskylla hans låga börd och simpla namn. Hennes föräldrars affä-rer voro mycket derangerade, det fordrades, att Arabellas giftermål stälde dem till rätta, och den unga flickan gjorde just inga in-vändningar emot att träda i brudstol med den fyrtioåriga, fula bankiren; hon tyck-tes hafva ärft sin mors likgiltighet och medgörlighet i detta fall, och lady Hamil-ton lyckönskade sig till den lyckade af-fären.

Denna glädje räckte imellertid knappt ett år. Den omätligt rike mågen hann endast enligt bruket föra sin unga fru omkring på kontinenten; då han återkom, störtade hela den konstiga bygnaden af hans vidsträckta och inkrånglade affärs-ställning tillsammans; någonting hade kom-

mit i olag i detta sinrika maskineri, hvaraf en penningkarl alltid beror; alltsammans föll tillhoppa som en grushög, och derofvanpå föll äfven lyckligtvis den nygifte mannen, med en kula genom hufvudet.

Arabella var således fri, och den förskräckta och förödmjukade lady Hamilton kunde med möda rädda ur spillrorna af denna rikedom en måttlig lifränta åt den nittonåriga enkan, hvars likgiltighet vid mannens död var lika stor som vid hans frieri.

Bland dessa spillror befann sig den lilla praktfullt inredda villa, der de båda fruntimren lefde. Här hade de tillbragt de båda somrar, som förgått sedan den stora misräkningen, och här hade den vackra unga enkan sett en hel svärm af förälskade unga karlar för sina fötter, figurligt taladt likväl, ty ingen enda hade i verkligheten kommit så långt, att han intagit denna plats, då ingen ännu hvarken kunnat tillfredsställa den misstänksamma moderns pretentioner på en ny måg eller väcka dotterns sofvande känsla till lif.

På den konsert, som lady Hamilton haft, innan hon flyttade till landet, aftonen före den dag då Cameron duellerade med lord Haverfield, hade hon likväl med oro tyckt sig märka ett ovanligt interesse hos Arabella för den der "moderna äfventyraren", som hon kallade den vackra svensken, och denna oro ökades, då hon varseblef dotterns

rörelse vid underrättelsen, att han duellerat och blifvit sårad.

Strax derefter reste Cameron likväl ifrån London, och som hvarken mor eller dotter voro fallna för några förtroliga meddelanden, så nämde man icke ens hans namn. De båda damerna sågo icke till honom, och ryktet om hans process och hans besynnerliga anspråk på det Hawerfieldska namnet ökade just icke den aristokratiska ladyns välvilja för den hemlighetsfulla pretendenten till ett namn, som hon redan ansåg förträffligt representeradt.

Då Cameron återkommit och infann sig på visit hos de båda damerna, blef han temligen kallsinnigt mottagen af modern, men förmodligen fanns någonting i dotterns vackra ögon, som motvägde denna köld, ty han hade likväl återkommit ett par gånger.

Klockan var nu sex på eftermiddagen. De båda fruntimren hade druckit sitt kaffe, betjenten, som burit ut brickan, hade nyss stängt dörren efter sig, det var alldeles tyst i salonen, der mor och dotter sutto, hållande en liten ofrivillig siesta; man kunde höra ljudet af ett par stora flugor, som tungt slogo emot det målade taket, under det de flögo fram och åter, prasslet af ipoméernas och kaprifoliens blad, som vinden förde emot karmen af det öppna fönstret, hvarigenom den varma sommarluften inströmmade, och sullet af

några humlor och bin i blommorna utanför.

De nedfälda markiserna gåfvo en behaglig och mild halfdager åt det stora rummet, som med sina dyrbara möbler, sina vaser fyllda med blommor, sina speglar och taflor framstälde den behagligaste anblick i verlden och tycktes i detta ögonblick just passande för det ljufva far niente, hvaraf de båda vackra halfsofvande qvinnorna njöto.

Gud vet, hvad för tankar sysselsatte Arabella, der hon, halffiggande i länstolen vid fönstret, rörde de mjuka röda läpparne liksom i en dröm och blickade framför sig med smäktande och halfslutna ögon, men att hennes mor alls icke njöt af några angenäma fantasier, var tydligt, ty hon förde den fina broderade näsduken till sina läppar för att dölja en gäspning och sade matt:

— Det är fasligt enformigt på landet. Man kan icke hindra sig att finna tiden mycket lång, när man en hel dag måste vara utan sällskap. Den här lilla villan är rätt bra för en sejour af åtta dagar, när man har några vänner med sig, men det är i sanning mycket hårdt att nödgas vistas här i tre hela månader.

— Åh, hvarför det? Jag finner det alls icke angenämare att resa under sommaren. Det är så besvärligt och tröttsamt.

— Men det är i alla fall det rätta och passande; hvad skulle man annars taga

sig till? Jag skulle verkligen önska, Arabella, att du snart gjorde ett godt parti. Vår lefnad är icke sådan jag önskar, de faller sig allt svårare att hålla sig uppe i societeten, och våra försakelser under sommaren äro ändå icke tillräckliga för vinterns depenser.

— Men hvad försaka vi då egentligen? Här är ju ganska bra, och det kommer ju alltid någon för att prata en stund med dig; och till och med ett whist- eller bostonparti kan rätt ofta arrangeras om qvällarna.

— Ja, visserligen, men det blir just ingen hvarken talrik eller utvald societet: alla våra vänner äro ju bortresta.

Lady Hamilton sköt bort sin kaffekopp, som ännu stod qvar, flyttade undan böckerna på bordet framför sig och upptog ett nummer af Times, som låg bredvid.

— Är det något nytt i tidningarna, mamma?

— Åhnej! De afskyvärda fransmännen äro ännu i Portugal, lord Wellington har haft ett möte med general Massena. Det är dessutom den här Haverfieldska processen, som upptager nästan halfva tidningen. Vet du, jag finner det i sanning bra besynnerligt, att Gibson, som är en ansedd advokat, kan vilja låna sig till denna dåliga affär. Och i öfverensstämmelse härmed skulle jag vilja erinra dig Arabella, att den der Cameron i sjelfva verket icke är annat än en äfventyrare, som besyn-

nerligt nog tolereras och till och med kommit på modet i societeten för ögonblicket, liksom alla dessa tvetydiga emigranter, som öfversvämmat oss ifrån det olyckliga Frankrike.

— Men mamma, Cameron är svensk!

— Det är detsamma, han är i alla fall en person, som man icke egentligen vet någonting om, och som du icke bör bemöta med den jemlikhet och förtrolighet, som jag anmärkt.

Arabella, lutade sig ned och upptog en blomma hvarmed hon lekt, men svarade ingenting.

— Denna opassande rättegång stämplar honom tillräckligt såsom en chevalier d'industrie, och jag ämnar icke mottaga honom mera.

— Men om han har rätt, om han verkligen tillhör denna familj!

— Om han det gjorde, om saken förhölle sig, som hans advokat påstår, så borde han hafva nog mycken aktning för sin slägts heder och sitt namn, för att icke vilja göra det till föremål för en offentlig rättegång, som, huru den än må sluta, alltid sätter en fläck på det Hawerfielska namnet.

— Men det är ju det enda sätt att få sina rättigheter erkända.

— Det vore då bättre att uppoffra dem. Det är en horror, en skandal inom den förnäma världen, hvartill man lyckligtvis aldrig sett maken. Betänk min vän, om

hvilken obskur person som helst skulle få börja en process och sätta i fråga rättigheter till det namn jag burit ifrån min födelse, det skulle ju vara förskräckligt, och hvem kan vara säker därför?

— Men mamma, å andra sidan om man i vår familj lyckats insmuggla en tiggaringe, om man, då jag ännu var helt spä, lyckats att bortföra och uppfostra mig långt ifrån dig, kanhända till ett tjenstehjon, en dålig varelse, under det du älskade och vårdade detta främmande barn, som intagit min plats, som ingen rätt egde hvarken till din ömhet eller ditt namn, hvad skulle du väl säga derom? Ville du stanna i ditt misstag, ville du, att ditt eget barn hela sitt lif igenom vore beröfvadt sina rättigheter, för att skydda ditt anseende, som möjligen skulle lida af en upptäckt.

— Du förutsätter en orimlighet, — sade lady Hamilton, en smula förbryllad, och vek ihop tidningsbladet, hvori hon läst.

— Alls inte, det är just detta förhållande, som man påstår här hafva egt rum.

— Ja man påstår, men det är alltför otroligt, alltför romantiskt, jag kan icke alls tro derpå!

— Hvarför inte? Du kände ju lord Percy Hawerfield, du minnes ju mycket väl hans utseende. Hvilkendera af dessa båda pretendenter till hans namn, Cameron eller Hawerfield, finner du ega mest likhet med den affidne lorden, hvilken båda anse för sin far?

— Jag nekar icke till, att Cameron har en viss likhet med lord Percy, och jag är nästan böjd att tro honom verkligen vara dennes son. Men min vän, om alla dylika söner här i världen skulle komma och göra anspråk på sin fars namn och rang, huru skulle det då gå med familjens anseende och bestånd?

— Cameron tyckes imellertid fullkomligt lika väl kunna upprätthålla detta anseende som den, hvilken nu är hufvudman för familjen Hawerfield; han tyckes hafva en ädel och upphöjd karakter och dessutom ett sätt och en uppfostran, som göra honom mycket öfverlägsen sin rival.

— Tala icke så barnsligt, min vän! Du kommer mig riktigt att må illa. Och på hvad grundar du ditt smickrande omdöme om hans karakter?

— På hans uppförande vid den der duellen.

— Du förvånar mig i sanning. Just denna duell var icke mycket hedrande för Cameron i mitt tycke. Eller har du glömt ryktet om den der tvetydiga markisinnan, som sans façons kom att föra honom hem till sig, då han blef sårad? En vacker skandal, eller huru?

Arabellas mörka ögon blixtrade till, och hennes läppar darrade, men hon svarade långsamt och lugnt:

— Jag tror, att dylika förbindelser äro mycket vanliga ibland de unga män, hvar med Cameron umgås.

— Vanliga? Ja, utan tvifvel, men det är icke vanligt att på detta sätt offentligt proklamera dem. Det är skenet, det passande, som en man af verld alltid måste bevara, och om Cameron icke förstått detta, så bevisar det, att han åtminstone icke är någon gentleman.

— Men besinna då, att han var sanslös och omedveten om allt. Dessutom var det icke, som du säger...

— Hvilken opassande och alldeles ovanlig liflighet du visar, kära Arabella, — sade lady'n afbrytande med förvåning och missnöje och flyttade sig högre upp i soffan. — Hör på mitt barn, jag tycker icke om ditt oväntade interesse för den menniskan. Hvad kan det väl betyda? Redan innan vi flyttade hit, gjorde Lessley mig uppmärksam på ditt uppförande emot Cameron, men jag lyssnade icke till hans ord.

— Och deri gjorde du också klokt. Lessley är förmodligen den siste, som kan bedöma mitt uppförande, — sade Arabella med harmful ton.

— Kom imellertid ihåg det bedröfliga misstag vi en gång gjort. Det var jag, jag ensam, jag vet det; men imellertid är det en grym varning att icke göra några koncessioner, att icke mera lemna den värdighet och den rang, som tillhöra oss; det kommer aldrig något godt deraf. Låt oss ignorera Cameron så länge, tills denna fatala sak blir afgjord. Jag hoppas, att din framtid innandess skall vara betryggad

på ett passande sätt, dylika saker utredas icke så snart.

— Och om han vinner processen, om han kan bevisa sin börd? Lessley sade ju, att mr Gibsons tal häromdagen, då han framlade den gamla ammans berättelse, hade gjort en utomordentlig verkan.

— Åh, ja, om det verkligen kunde inträffa, om man kan tillåta, att lord Hawerfield undantränges. Om han skulle kunna intaga hans plats, det blir då tid att tänka på saken. Men hvad är det för buller på gården? Hvem är det, som kommer? — tillade hon afbrytande, i det hon till hälften reste sig upp med den ofrivilliga och naturliga känsla af belåtenhet, som menniskor, vana vid sällskapslifvet, alltid känna i hoppet att blifva befriade ifrån ensamhetens plåga.

Arabella svarade ingenting, och hennes lågande kind, som troligen skulle fullkomligt tydligt hafva lemnat modern svar, var vänd åt fönstret, vid hvilket hon satt.

Det var bullret af hästfötter på gården nedanför trappan, som afbrutit ladyns tal, och en aning sade henne kanske hvem den främmande var, ty hon fattade häftigt ringsträngens förgyllda handtag för att utfärda någon befallning, men innan klockans ljud ännu förklingat, slogs salonsdörren upp, och en betjent anmälde med hög röst:

— Sir John Butler, sir Astley Cameron och kapten Lessley.

Lessley, hvars fullkomliga elegans och

behagliga sätt voro lika felfria som lady Hamiltons, var verkligen ett motstycke till henne sjelf och var också hennes utvalda favorit. Han var dessutom slägt till hennes afidne man, och det var nästan omöjligt att stänga sin dörr för den, som hedrades med den älskvärde kaptenens beskydd, i synnerhet som Cameron nu kom, efter hvad han sjelf genast förklarade, för att göra damerna sin afskedsuppvaktning, innan han åter för en tid lemnade London.

Lessley skilde sig imellertid betydligt ifrån sin negativa tant, ty han hörde till dessa sällsynta världsmenniskor, hvilka ega och följa sitt eget omdöme, oberoende af yttre omständigheter, som icke alldeles låta hänföra och förbrylla sig af modet eller opinionen för dagen och som därför alltid komma att tillhöra det fåtal, som till stor del skapar och styr båda delarne.

Han hade fattat vänskap för Astley och skulle troligen komma att bibehålla den, äfven om lyckan och opinionen en dag skulle helt och hållet öfvergifva och glömma den "svenske äfventyraren".

Butler deremot följde Cameron af samma skäl, som han bar sin gröna frack med ciserade guldknappar: både Cameron och fracken voro för ögonblicket moderna, och då fracken icke längre kunde begagnas, var vännen också förmodligen glömd; men Astley fäste också ingen vikt vid denna vänskap, som är så vanlig och allmän i verlden, han trufdes väl med Butler, då han

var närvarande, men saknade honom aldrig, då han icke fanns; och detta är just hela innehållet af våra förbindelser i sällskapslifvet.

Lady Hamilton hade icke hunnit förekomma de unga herrarnes mottagande, och hon skulle också verkligen hafva tyckt sig göra en uppoffring dermed. Hon behöfde alltför väl litet sällskap i den fatala landtliga ensamheten och njöt nu af detta synnerliga nöje, som den, hvilken icke delar detsamma, har svårt att fatta, men som fruntimmer af en viss ålder värdera så högt, nöjet af denna tomma, innehållslösa konversation, denna talent att i väl valda uttryck sammanfatta en mängd fraser, som, oaktadt de äro blottade på all tanke, likväl ega ett visst väljud och sammanhang. Det är sällskapslifvets förskräckliga problem, hvilket ingen kunde lösa bättre och utföra med mera finess än den charmanta ladyn.

Dessa trenne personer, helt lamt biträdda af Arabella och Cameron, som båda vöro underlägsna i detta afseende, i synnerhet för tillfället, utförde nu under den timme, som besöket räckte, en salonsscena, som i behag och värdelöshet kunde hafva tjenat till mönster; och då Astley helt tankspridd, under det han talade, fattade en luta, som låg på klaveret, och Lessley mad anledning deraf berättade, att han hade en ovanligt vacker röst, uttalade den unga frun hastigt en bön att få höra honom.

1810 års studenter voro icke sådana sångare som 1867 års, men Astley hade en ganska vacker röst och var mycket musikalisk; han hade sjungit, ackompanjerad af faster Petronellas klavér, och väckt förtjusning vid julkalasen i Skurups prestgård, och han var i detta ögonblick alltför mycket inspirerad, för att icke sjunga bra, helst han nu alls icke fann sig mera generad af den förnäma damen i hennes granna salon än af de hederliga skånska fruarna och flickorna i prestgårdens lilla förmak.

Lady Hamilton gjorde visserligen en ogillande grimas åt sin dotter, men Astley, som endast hade ögon för den vackra Arabella, märkte ingenting annat än hennes tjusande blick och, sättande sig ned på den taburett, som Butler skjutit fram till honom, grep han raskt i lutans strängar och sjöng, med elden och behaget hos en förälskad yngling, några af dessa på en gång vemodiga och glödande sånger, som då voro nyss komponerade, och som ännu väcka sympati i hvarje musikaliskt sinne.

Man säger, att endast svensken och italienaren kunna sjunga med känsla, och kanske har man rätt, åtminstone har aldrig en engelsman kunnat det, och i det bifall Astley skördade, skulle man kanske kunnat finna ett giltigt skäl till tvifvel på rättmätigheten af hans anspråk att vara född på Cornwallis' klippkust.

Då han slutat, steg Arabella hastigt upp utan att yttra ett ord och gick ut i träd-

gården, hon var blek och hade för första gången tårar i sina ögon; det tycktes, som om denna passiva varelse ändtligen känt en skymt af den lifliga känsla hon ingaf andra.

Butler och Lessley yttrade på en gång sitt bifall och sina anmärkningar åt lady Hamilton, som kände sig förvånad och harmsen öfver denna lilla scen, som betydligt afvek ifrån den bestämda ordningen, och som tillkommit i hennes egen salon, men utan hennes medverkan, på samma gång äfven hennes regelräta och passiva sinne var en smula rubbadt och förvirradt af den frimodiga och djerfva själfullheten i Astleys sätt och sång.

Hon visste icke rätt, hvad hon skulle säga om denna okonstlade naturlighet, som aldrig förr kommit under hennes bedömande och alls inte tillhörde det vanliga sällskaps-lifvets repertoire; men som både Butler och i synnerhet Lessley voro kompetenta domare i dylika saker, så tog hon sitt parti att förena sig med dem, i stället att opponera sig, helst Cameron lyckligtvis strax derpå reste sin väg.

— Arabella älskar dig Cameron, jag är nästan säker derpå! — sade Lessley på hemvägen, då Butler lemnat dem och de voro ensamma.

Astley svarade ingenting, men en glödhet sky for öfver hans panna, som kaptenen lyckligtvis icke kunde se i den djupa skymningen.

Han hade aktning och vänskap för Lessley, men det föreföll honom plågsamt att ens nämna den sköna enkans namn, då han deremot helt ogeneradt kunnat prata om sin lycka hos den vackra fransyska markisinnan.

— Jag är nästan ledsen att hafva fört dig ut till dem. Arabella är en besynnerlig qvinna. Jag har sjelf en gång brunnit för henne, men jag tillstår, att jag aldrig velat hafva henne till hustru.

— Och hvarför? — inföll Astley med illa dold häftighet och rörelse.

— Du älskar henne?

— Det vet jag icke ännu.

Lessley fäste på honom en forskande blick och fortfor: — jag vill icke hafva en hustru, som väcker allas begär, en qvinna, hvars skönhet är af denna art, som jag lika litet kunde skydda för männens passionerade blickar, som jag skulle kunna skydda mitt hår för flugor, i fall jag insmorde det med sirap. Arabella passar för ett harem, men icke till hustru åt en ömtålig och nogräknad engelsman. Det är troligt, att Orientens qvinnor hafva detta utseende, efter de äro beslöjade.

— Hvad vill du säga dermed?

— Ingenting förolämpande för henne, hon är lika ren och oskyldig, som . . . som min käpp här.

— Du väljer i sanning besynnerliga liknelser.

— Du har rätt! Jag menar imellertid,

att hon är lika känslolös, som hon är dyg-
dig.

— Du trodde ju likväl, att hon älskade!

— Ja, men på hvad sätt? Hon skall aldrig blifva Astley Camerons hustru.

— Hvad menar du?

— Att du aldrig kan erbjuda henne din hand, endast på grund af hennes kärlek till dig; om du icke tillika kan erbjuda henne det namn, hvarpå du hoppas, så skall du aldrig ega henne.

— Om jag således förlorar denna rättgång af brist på lagliga bevis...

— Så skulle du snarare få månen att stiga ned till dig än Arabella Fulton.

— Men Arabella Fulton tyckes mig icke låta mindre plebejskt än Arabella Cameron.

— Just därför! Man har en gång uppoffrat sin rang, man har nu dubbelanledning att återvinna hvad man förlorat.

— Men om hon verkligen älskar mig?

— En väl uppfostrad engelska älskar intet annat än det passande, det som världen gillar.

— Men jag skulle icke vara nöjd med en dylik kärlek.

— Ah, min vän, det är excentriskt, och det duger icke, jag har sjelf en släng deraf, det vållar oss bara obehag. Vi måste taga qvinnorna sådana de äro eller också afstå ifrån dem. Om du kan göra Arabella till lady Hawerfield, så skall hon med förtjusning gå in derpå, men begär icke, att hon blir maka åt...

— En namnlös äfventyrare; det måste hon likväl, eller också aldrig tillhöra mig, — sade Astley häftigt och med låg röst, i detsamma han skildes från Lessley vid Chesterfield Street, der denne bodde.

— Det var, som jag sade: jag ångrar mig att hafva fört honom med mig, staccars gosse! — mumlade kaptenen, då porten stängdes bakom honom.

Hvad föregick väl imellertid i Astleys själ? Älskade han verkligen ännu en gång? Var denna tysta hemlighetsfulla qvinna, om hvars inre han sväfvade i den fullkomligaste okunnighet, väl den, som han skulle vilja göra till sin hustru? Det vore icke lätt att säga det, ty han visste det icke sjelf.

Männens hjertan ega förmågan af en oändlig variation af kärlek, och hvad Astley nu kände för den sköna enkan, med sin plastiska figur, sina smäktande ögon och sitt orakellika språk, som kunde tydas, huru man ville, det liknade hvarken den glada oskyldiga kärleken till farbror Jöns' vackra brorsdotter der hemma i Sverige eller den häftiga och glödande passionen för den koketta Desirée.

Poeter och sentimentala författare hafva alltid haft den föreställningen, att den första kärleken är den enda gudomliga och sanna, men erfarenheten talar verkligen ett annat språk. Ingenting här i verlden skaptes fullfärdigt med ens; den första blomman, som slår ut, är vanligen missbildad

och dvärglik emot sina kommande syskon, och den första känsla inom oss, som vi kalla kärlek, är ännu oftare en liten grönkart, jemförd med den mogna glödande frukten, hvarmed den tänkande och kraftfulla mannens djupa och ömma passion bär likhet.

Tyvärr måste vi lemna den poetiska illusionen om kärlekens enda heliga odelbarhet liksom alla andra illusioner, och hoppas på att återfinna idealet därför, då kärleken icke mera är i fara att förblandas med sinligheten, då själen skakat det sista stoftkornet af sina glänsande vingar.

Då man är ung, så föregår så ofantligt mycket inom oss, som vi hvarken hafva tid eller håg att hålla reda på, och det är därför mer än troligt, att Astley, der han helt långsamt och tankfullt vandrade framåt Londons dammiga gator, icke alltför noggrannt sökte definiera den känsla, som förde honom till den tjusande Arabella. Hvem vet, om icke Lessleys ord denna qväll, sagda i den välmenande afsigten att hejda hans känsla, i stället stegrade den långt mer än alla den sköna qvinnans magnetiska blickar, ty kärleken är stundom ingenting annat än en korsar på livvets haf, som sällan har sina papper i ordning och seglar med alla möjliga flaggor; och den hederliga kaptenens tvifvel om hans framgång hade i detta ögonblick kommit den lättretliga unga mannen att hissa fåfängans och den sårade stolthetens vimpel i

topp, och det var svårt att säga, om icke denna var den sannskyldiga.

Der borta vid villan, som han nyss lemnat, satt imellertid Arabella ännu kvar under syrénhäcken i trädgården.

Hennes händer voro sammanknäppta öfver knäet, hennes hufvud nedsänkt, och på kinden syntes ännu spår af halftorkade tårar.

Hon hörde hofslagen af de främmandes hästar, hon hörde deras muntra skratt, deras utbytta afskedshelsningar med hennes mor och såg de ridande skymta förbi genom löfven, och det tycktes, som om ett rop ville bana sig väg öfver hennes halföppna läppar. Hon reste sig upp, sträckte armarna en sekund åt det håll, der de försvunnit, och såg sig sedan omkring liksom rädd att vara observerad öfver sin egen alldeles oväntade och omotiverade rörelse.

Hvad föregick då inom *detta* hjerta, som slog så hårdt innanför den korslagda spets-halsdukens dyrbara veck?

Om man kan säga, att Astley icke gjorde sig reda för sina känslor, så var detta i ännu högre grad fallet med Arabella, och i fall det verkligen gifves menniskor, om hvilka man kan säga, att de gå som i sömnen, att hela deras lif är dunkelt och sväfvande som en dröm, så tycktes det bokstafligen vara händelsen med henne.

Det ligger mycken sanning i uttrycket "det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta", ty den klara, lifliga och djupa känslan fin-

ner alltid ord, den måste hafva ett utbrott, och der tystnaden och orörligheten äro absoluta eller öfvervägande, der är mer än sannolikt, att både tankar och känslor äro svaga och dunkla.

Arabella hade aldrig hittills känt någon liflig rörelse, hvarken af sorg, glädje eller kärlek, och den första aningen derom, hon under Astleys sång och vid hans djupa sjäfulla blickar erfor, slog henne sjelf med en så stor förvåning, att sjelfva öfverraskningens ytterlighet hastigt tycktes sänka henne tillbaka i hennes vanliga lugna passivitet.

Åtminstone var, då hennes mor ett ögonblick derefter kom för att söka henne, all rörelse försvunnen eller beherrskad. Hon svarade icke ett ord på dennas anmärkningar om Camerons djerfhet och egenkärlek, och de båda damerna följdes åt tillbaka in i salonen, utan att den oroliga lady Hamilton fått sina misstankar om dotterns känslor hvarken skingrade eller bekräftade.

II.

Nedanför den vanvårdade gården vid det gamla godset Mertonhall i Cornvallis låg ett litet temligen snyggt boningshus.

Det hade en spalier vid väggen af vilda vinrankor, som slingrade sina grenar ända upp till taklisten, en liten veranda eller förstuguqvist, med grönmålade säten och

der framför en snygg plan med fin röd sand; med ett ord, ehuru det låg alldeles bredvid en grumlig och halft uttorkad dam, hade en brunn med ett ofantligt hissverk, som spöklikt reste sig i höjden på ena sidan, och en smedja med sina svarta kolhögar på den andra, så syntes sjelfva huset det oakadt trefligare än den röda och bristfälliga stora manbygnaden ofvanför.

Dess trefnad berodde helt och hållet derpå, att det lilla tarfliga hemmet tycktes ega, hvad det stora helt och hållet saknade, en vårdande och ordnande hand, som omhuldade detsamma, om också denna hand hvarken var fin eller mjuk.

Visst voro dess omgifningar utan allt behag, der fanns icke ett träd, som gaf skugga, utom de tvenne gamla sönderfläckta pilarne, som hängde med sina halft förtorkade grenar öfver dammen, men man hade planterat åtskilliga små plommon-
telningar i en rad framför trappan och anlagt en liten trädgård på baksidan, hvars anspråkslösa blommor gafvo platsen allt det behag de förmådde; golfvet på verandan var hvitt och renskuradt, och en snygg halmmatta låg deröfver, hvita gardiner fläktade i de små fyrkantiga öppna fönstren öfver blommande nejlikor och balsaminer, och öfver alltsammans låg en tydlig antydning om qvinligt inflytande, som är vilkoret för att af en boning göra ett *hem*.

Huset var för öfrigt inredt alldeles som

våra bondstugor i Sverige: en liten förstuga, ett större och ett mindre rum och ett kök var allt hvad som fanns och behöfdes.

I det största rummet satt i detta ögonblick matmodern och herrskarinnan, fru Barbara Burton, en femtioårig qvinna med stora svarta mustascher på sin breda dubbelläpp, buskiga ögonbryn öfver sina kloka grå ögon och en min af förstånd och kraft, som gaf henne utseende af att väl kunna styra hela godset om det anförtrotts henne.

Hon var klädd i en hvit välstärkt mössa öfver sitt tjocka gråsprängda hår, en mycket tarflig och till och med lappad klädning af bomullstyg, men den var ren och nystruken; helt modern både nu och då, egde den icke ett enda veck öfver hennes breda höfter, och mellan de ansenliga runda proportionerna af hennes bröst och mage, fanns endast ett försvinnande osynligt band, som sammanhöll klädningen omkring hennes kolossala lif.

Den hedervärda qvinnan hade satt sin tunga breda fot på en liten stoppad pall, hård och spetsig som en nöt och öfverklädd med svart tageltyg; hennes sticktyg var nedfallet i hennes knä, och hennes grofva och stora hand, kraftfull som en boxares, hvilade helt sysslolöst på dagbladet "the Star", som låg utbredd på bordet framför henne.

Det var tydligen den nyss slutade läsningen deraf, som försatt henne i det högst

ovanliga kontemplativa tillstånd, hvori hon för ögonblicket befann sig.

Syslölshet och meditation var imellertid något alldeles onaturligt och afskyvärdt för den raska fru Barbara, och då den lilla gökklockan i hörnet vid spiseln i detsamma slog elfva, reste hon sig hastigt upp, vek ihop tidningen, sköt pal-len åt sidan, satte stiekorna till rätta i sitt arbete och sade med en röst, som, ehuru för tillfället låg, var bestämd och oefter-giflig, som huggen af en yxa:

— Ja... det skall han göra... det är sagdt...

Hvar och en, som hört denna korta monolog, skulle aldrig ett ögonblick dragit i tvifvel, att den icke skulle få en absolut följd, den måtte nu röra hvem eller hvad som helst..

Fru Barbara knöt i detsamma ett stort förkläde af hvitt lärft framför sig, tog en nyckel, som hängde på en krok vid dörren, och begaf sig ut i köket för att tillreda middagen åt sin man, smeden vid gården, mr Jonas Burton, och hans biträde Bill Wilkers.

En timme derefter fann man henne blos-sande röd, omhvärd af ett tjockt flottos, komma ut ifrån köket med en vattenbalja i famnen, som hon ställde i sanden nedanför trappan; en grof ren handduk och ett stycke tvål lades der bredvid, och slutligen ställdes ett par stöflar på hvar sin sida derom.

Fru Barbara gick nu in för att duka bordet, men vände sig likväl ännu en gång om i dörren, och då hon tyckte, att stöflarne kommit att stå alltför nära hvarandra, gick hon hastigt tillbaka och flyttade de mindre på ett mera passande och vördnadsfullt afstånd ifrån de stora.

Knappt hade den bastanta qvinnan slutat sina anordningar, innan middagsklockan, som kallade godsets arbetare ifrån fältet, ljöd på afstånd; hennes man kom linkande ifrån smedjan bredvid, följd af en storväxt, skefben och rödhårig pojke, och bakom denne åter gick gravitetiskt en gulgrå, spetsörad och raggig hund.

Alla tre vandrade i en orubblig gåsmarsch fram till trappan, der vattenbaljan stod.

Smeden, som var densamme, hvilken för en månad sedan med så mycket besvär uppbrutit dörren till den gamla paviljongen, der man återfann hans forna husbondes ben, kastade af sig sin gamla sotiga mössa och såg på vattenbaljan med en blick, som kunde gifva anledning att förmoda, det fru Barbaras helsosamma makt och inflytande snarare än hans egen smak förmådde honom att genomgå den reception hon föranstaltat, innan han fick öfverskrida hemmets tröskel; i nästa minut tog han likväl sitt parti och störtade med hufvudet ned i vattnet, intvålande sitt svarta ansigte, armar och händer med en beundransvärd noggrannhet, och uppstod

ett par minuter derefter helt förvandlad, sedan han utbytt de sotiga trätofflorna emot stöflarne, som hans hustru framsatt.

Så snart hans toilett var slutad, upprepade hans följeslagare, den skefbente pojken, samma manöver med samma noggrannhet, och man var nästan färdig att tro, det hundens tur äfven skulle komma, men denne, som mycket uppmärksamt öfvervakat förrättningen, lade sig nu helt stilla nedanför trappan, under det att hans båda husbönder gingo in och togo plats vid det dukade bordet, der fru Barbara med en mycket fryntlig och välvillig min redan höll på att servera deras tallrikar bräddfylla med en mustig och flottig kålsoppa.

— Bill, min gosse, skall du inte hafva litet mera fläsk i din tallrik. Se der! En gosse, som växer, behöfver äta bra, för att få krafter att arbeta som en karl en gång, — sade hon vänligt, betraktande med kritiska och moderliga blickar den långa pojken kinkiga uppgift att, stående vid bordet, utan olyckshändelser föra maten den långa vägen upp till munnen.

Fru Barbara kunde naturligtvis icke tillåta honom bryta emot tidens etikett, genom att *sitta* vid bordet bredvid sin husbonde och matmor.

— Men hvad är detta? Skall du lemna brödkanten därför, att den är en smula bränd? — fortfor hon, med en min och en ton hastigt öfvergående ifrån den moder-

liga till en barskhet, som kom den väl upptuktade Bill, hvars våta hår redan stod till hälften i vädret och nu reste sig rakt på ända, att kasta brödbiten med en sådan fart i sin vidöppna mun, att den for ned i halsen utan vidare ceremonier; och med tårade ögon och halfqväfd röst efter den våldsamma sväljningen försäkrade han, att han just gömt den brända kanten som en läckerbit till sist.

— Minnes du, Jonas, hvad det var jag sade, när ni hittade salig mr Harrys ben der nere i det gamla jagthuset? Jag sade att det var något derunder. Ja ve mig, det sade jag, för det anade jag genast. Hvad skulle de der herrarna komma hit enkom för att bryta sig in på ett ställe, som aldrig någon tänkt på, om det icke varit något annat, som legat dem på hjertat också. Det tänkte jag då, och nu synes det att jag hade rätt, — fortfor hon, vändande sig till sin man, som åt med en ifver och en aptit, hvilken hittills gjort all konversation omöjlig, och som ännu alls icke svarade med annat än en bifallande och något förundrad blick.

— De skulle säkert icke gjort sig så mycket besvär, endast för att den stackars herrn skulle blifva kristligt begrafven, nej, det var något helt annat!

— Nå, hvad skulle det vara då? — sade hennes man helt likgiltigt, med munnen ännu full af fläsk och kål.

— Jo, ser du ... men hvad i Herrans

namn är detta för ett spektakel? Hvarför skäller Curry, som han vore tokig, och hvarför springer han med sina stora sotiga labbar upp på trappan, som han vet, att han aldrig må understå sig. Det är gamla Betzys gemena katt, som förvillar honom, det ger jag mig hin på. Spring ut, Bill, och se efter hvad det är! Jo, nu blir mitt renskurade golf just vackert.

— Gud vare tack för maten, — tillade hon andäktigt sammanknäppande händerna, i det hon steg upp från bordet och började att hopsamla tallrikar och skedar.

— Se så, öppna köksdörren åt mig, Jonas, och akta, att du icke trampar i spottlådan der! Nå, Bill, det var väl katten, kan jag tro?

— Nej, mrs, det var en fågel, som flög öfver trappan och som Curry rusade efter, — sade Bill, som återkommit och nu hjälpte sin matmor att afduka bordet.

— En fågel, hvad är det för prat? Det kan jag aldrig tro. Jag har ju vant sparvarne att alltid få sina brödsmulor nere vid dammen. De bruka aldrig komma fram till trappan.

— Nej, det var en kråka, mrs.

— En kråka, nå ja, det var en annan sak, dem kan man då icke få någon bugt på, — sade fru Barbara muttrande, under det hon hoplade bordsduken och läste in den i ett skåp vid dörren.

— Gå ut efter vatten åt mig du, Bill, till diskarna, men akta, att du icke spil-

— Och slaskar derute! Jag kommer strax för att ställa i ordning, — fortfor hon, sättande sig ned bredvid sin man, som med armbågarne emot bordet hade satt sig vid fönstret och syntes färdig att somna.

— Hör på, Jonas, jag ville säga dig något. Vet du, att jag fick låna "The Star" der uppe hos hushållerskan; den är då nära en månad gammal, men det gör detsamma. Det, som är tryckt, så står det der kvar i alla fall.

— Ja, det är sannt, — sade smeden, som endast hade det ena ögat öppet och sjönk allt djupare ned med näsan emot bordet.

Hans hustru såg pröfvande på honom ett par sekunder, liksom om hon vore obestutsam att utöfva en makt, som hon icke ville missbruka, men också aldrig eftergifva och fortfor sedan med hög och bestämd röst:

— Se så, Jonas, ruska upp dig nu! Du får somna sedan, men nu vill jag tala med dig om något viktigt.

— Skulle vi icke kunna vänta en liten stund? Kålen säker mig så etterförb... — mumlade han med sväfvande röst och slutande med en ofantlig gäspning.

— Nej, det går icke an. Det måste ske genast. Jag har mina skäl, som du strax skall få höra. Är du riktigt vaken och redig, eller vill du, att jag stänker litet vatten öfver dig?

— Nej, nej, bevars! Jag är riktigt klar nu, — sade Jonas förskräckt och gjorde en våldsam ansträngning för att kufva sömnen och se kry ut. — Jag är alldeles vaken. Hvad är det om Barbara?

— Jo, jag kom att få se något här i tidningen. Hör på, så skall jag uppläsa det högt för dig!

— Ack, nej, det var aldrig värdt! Jag har så svårt att reda ut i mitt hufvud hvad man läser i bok för mig, — sade Jonas, med en olycklig min och kämpande med ännu en gäspning, som vred hans mun alldeles bakfram.

— Det vill jag alldeles icke höra. Tänk bara på hvad jag läser, så går det nog!

— Tänka, ja det var just knuten det. Det är min själ detsamma för mig, som att somna strax. Hufvudet blir så tungt som min största slägga.

— Du måste väl icke alltid vara sömnig?

— Jo, kontant, bara du pekar åt en bok, så är det, som om du lade en sten på hufvudet på mig.

— Men detta är ju en tidning.

— Ja, det är alldeles detsamma. Det der är en sjukdom, som jag haft, allt sedan jag var barn. Så fort jag kommer i kyrkan och presten börjar läsa, så är det ackurat, som om man stjelpte en bykså öfver mig eller stoppade mig i en säck, jag hvarken ser eller hör och faller strax i sömn.

— Ja, det vet jag om. Men nu måste du höra på, — sade fru Barbara strängt, vek upp "The Star", som hon lade framför sig på bordet och läste långsamt och tydligt följande:

"Den, som kan lemna några upplysningar i de familjeförhållanden, som röra rätttegången om de Hawerfieldska godsens eller i allmänhet om denna familj och dess anförvandter, synnerligen den utrikes aflidna mrs Merton, född Hochtinton, har att vänta en belöning, afpassad efter den vikt, som underrättelsen kan befinnas ega, om man anmäler sig hos advokaten James Gibson i West-End n:r..."

En snarkning, först kort och skarp som en trumpetstöt och sedan modulerad af en långdragen och melankolisk bubbling i smedens hals, afbröt på ett effektivt sätt det sista ordet af fru Barbaras högtidliga föredrag.

Hon såg upp med en blick af öfverraskning och vrede, som troligen, i fall den kunnat intränga genom hennes mans slutna ögon och vidöppna mun, skulle gjort honom fullt vaken, men som nu studsade gagnlöst tillbaka ifrån hans stenansigte.

— Hvad är klockan? — sade hon kort för sig sjelf, i det hon vände sig om. — Hon är redan ett. Innan han hinner betänka sig, och William hinner skriva, så behöfs hela dagen mer än väl. I morgon bittida reser William bort; det måste således ske i eftermiddag, och det skall ske;

man hittar minsann icke penningar på landsvägen. Om man kan förtjena något med så ringa besvär, så är det väl värdt att försöka åtminstone. Han skulle likväl aldrig kunna reda sina tankar, om jag väckte honom genast; han må sofva en kvart, men också icke mer.

Denna monolog fördes med temligen hög röst, men utan att på minsta vis generaden sofvande, som nu låg framstupa på bordet, hvars hela skifva nästan betäcktes af smedens stora lurfviga hår och grofva ansigte, hvilket påminde om dessa fula, illa målade taflor, som man ofta får se i klädstånd eller på stadsauktioner, der Judith presenterar Holofernes' hufvud på ett fat för den förskräckta åskådaren.

Mrs Burton gick derefter ut i köket, att med det öfverlägsna lugnet hos en kraftfull despot bestyra om sina sysslor på denna ädelmodigt och klokt medgifna kvart.

I samma ögonblick, som klockan började surra för att bereda sig till det skrällande slag, som skulle sluta den stackars Jonas' hvila, steg hon imellertid in igen, beväpnad med en stor viska och ett vattenfat, och lugn och obeveklig som forntidens nornor doppade hon viskan i vattnet och lät en tät och iskall skur regna öfver den olycklige smedens breda och eldröda fysionomi.

Det finnes ingenting mera oskadligt och mera kraftigt i dylika fall. Fru Barbara visste detta fullkomligt väl, men hon an-

vände icke sitt förträffliga medel annat än med mycken urskilning och endast vid viktiga tillfällen.

Den i ett ögonblick återlifvade smeden stod i hast fullt vaken på sina ben och utropade med en röst och en grimas, som väl kunnat skrämma till döds en kvinna med svagare nerver än hans hustru:

— Hvad är på färde, Barbara?

— Se här har du en handduk, — sade hon imellertid helt lugnt, under det hon stälde vattenfatet ifrån sig och satte sig ned vid bordet, der hennes man nyss njutit sin korta och ljufva middagslur.

— Nå, hvad vill du nu?

— Torka dig bättre! Vattnet rinner ju ännu af örsnibbarne, — återtog hon, för andra gången utbredande "the Star" och uppläsande mr Gibsons annons med mera framgång.

— Nå, fattar du icke detta? — frågade hon skarpt, när läsningen var slut.

— Nej, inte alls! Jag tyckte, du nämde några bekanta namn, det var allt, — sade smeden vresigt, men utan all sömnaktighet.

— Jag får väl förklara saken för dig då. Det är en advokat, som vill ha några upplysningar om familjen Hawerfield der borta på Aukwoodhouse, och derfor utlofvar han en belöning.

— Nå, hvad angår det oss?

— Minns du icke, att salig mr Harrys fru tillhörde den familjen?

— Jo, det tror jag, att jag hörde.

— Dessutom står hon just nämnd i annonsen; och du vet, huru vi allesammans här på gården talt om den konstiga rättsgången, som en utländing kommit hit till England för att anställa emot lord Hawerfield för att få hela godset.

— Ja visst, derom ha vi ofta talat, men det är bara dumbeter, för att advokaterna skall få något att prata och bråka om, — inföll smeden, som, då kålen var smält och sömnen bortjagad, alls icke var hvarken dum eller tanklös.

— Det kan ingen veta. Jag har suttit och läst om den der processen, och deri förekommer tidt och ofta mrs Mertons namn, tillika med namnet på en hennes fosterson; det var just detta, som slog mig för hufvudet, och sedan får jag här på första sidan se annonsen. Jag ibågkom då, hvad du en gång sade mig i största hemlighet, strax efter sedan vi voro gifta, ett par månader sedan mrs rest sin väg med Ellen, hvilken, som du vet, var min kusin.

— Hvad jag sade? Det är då böfveln, hvad qvinnor äro ihängsna med allting. Hur kan du minnas hvad jag sagt för tjugufyra år sedan? Jag mins det icke sjelf, om jag också lade hufvudet på städet och försökte banka ut minnet med släggan.

— Det tror jag nog; men om jag hjälper dig att plocka fram det helt saktmodigt, utan både städ och slägga, så skall det nog gå.

— Det kan jag aldrig tro, för jag vet icke ens hvad du menar.

— Men jag vill, att du söker påminna dig det, Jonas, — sade fru Barbara allvarsamt.

— Nå, jag skall försöka. Men led mig in på spåret då åtminstone!

— Det skall jag göra, ty jag har ingenting glömt, fast jag aldrig någonsin nämt ett ord derom åt någon människa, ty förutom att du bad mig tåga och trodde, att mrs snart skulle komma tillbaka igen, så skulle det varit mycket dåligt af en tjänare att komma fram med sådana besynnerliga misstankar om sin matmor. Nu är hon död, och det tyckes, som många konstigheter vore å färde i alla fall, och nu kan du säga om igen, hvad du då sade åt mig. Men efter som William är en slängder och skicklig gosse och skrifver allting åt förvaltaren, så skall jag bedja honom komma in för att teckna upp det på papper, efter som du säger.

— Men hvartill tjänar detta väl?

— För att få den utlofvade belöningen, förstås.

— Men om nu advokaten tar papperet, men ingenting ger oss...

— Du har rätt Jonas, du är sannerligen klokare än jag sjelf. William får skriva, men jag far till Falmouth och följer med diligensen till London. Jag har väl aldrig varit der, men Barbara Burton är icke så enfaldig. Jag kom ju ifrån

York med de der besynnerliga fåren, som mr Harry köpte, och jag var då endast tjugo år; mins du det, Jonas?

— Ja bevars. Jag trodde då, min narr, att du var lika from och enfaldig som fåren.

— Bevara mig! Om jag det varit, huru skulle det då hafva gått med dig?

— Jo, då skulle jag fått sofva i ro, — sade Jonas buttert. — Men hvad är det nu du vill, att jag skall minnas? Ty det lär väl vara knuten i alltsammans.

— Ja, så är det. Vi skola nu tala derom. Jag mins då hvartenda ord, som du sade, men jag tror, att du tänkte och visste mer än du då uttalte, eller jag brydde mig om att fråga etter. Låt Bill gå ensam till smedjan i eftermiddag och stanna du här! Vi skola komma öfverens om saken innan jag ber William komma in.

Fru Barbara gick att stänga dörren, för att få vara ostörd med sin man, och hemtade med detsamma en butelj cognac och ett par bitar socker på ett théfat, för att med en grogg eller toddy söka upplifva hans bleknade minnen.

III.

Dagen derpå begaf sig verkligen fru Barbara Burton i öfverensstämmelse med sitt fattade beslut, klädd i sina helgdagskläder och åkande i en skramlande kärra, till sina grannars oändliga förvåning och undran, på vägen till Falmouth.

Den hedervärda qvinnan, som körde sjelf och hade en liten pojke bredvid sig, för att hemföra häst och åkdon, delade sin uppmärksamhet mellan den lilla feta klipparen, som i raskt traf förde henne fram på den smala byvägen, och sin stora "sympung" af triumfant, hvars starka snören voro lindade om hennes bruna handled, och inom hvars skydd man skulle kunna tro, att en del af Englands kronjuveler förvarades, att döma efter de skarpa och vaksamma blickar, med hvilka han betraktade densamma, en vaksamhet, som också nästan lät den lilla kärran stjelpa öfverända vid sammanstötningen med en dammig postschäs, som, i detsamma man passerade en afväg, vek af ifrån landsvägen. Några utrop å ömse sidor och ett kraftigt tag i tömmarne af fru Barbaras starka hand, som förde den skrämde hästen till rätta, var imellertid enda följderna af hennes distraktion, och i nästa ögonblick guppade den beslutsamma qvinnan åter framåt i god ordning.

Postschäsen fortsatte äfven sin väg och stannade en halftimme derefter vid trappan till det lilla värdshuset eller rättare bykrogen vid Aukwoodhouse.

Värdinnan derinne, som var sysselsatt att öfver en stor koleld steka fläsk, hörde, trots smattrandet och fräsandet i pannan, genast det sällsynta och välkomna ljudet af vagnshjul och skyndade till fönstret, för att se hvem som på den varma höst-

qvällen hedrade den dammiga och solstekta "Gröna kransen" med ett besök.

Nyfiken och förvånad såg hon tvenne herrar stiga ur: den förste var en liten karl om fyrtio år, med blåsvart skäggbotten på sin spetsiga haka, skarp krokig näsa, små bruna ögon och en toppig filt-hatt öfver sin kala panna; den andre tycktes vara mycket ung, hans mörkbruna krusiga hår var pudradt af dammet, och hans illa medfarna kläder tycktes hafva suttit på under en lång resa, men hans lifliga ögon voro så vackra och glada, att värdinnan, som ännu var tillräckligt ung, för att värdera vackra ögon, hastigt ryckte det brända och osande fläsket ifrån elden, satte sin mössa, som kommit på sned, till rätta framför en spegelbit på väggen, och gaf sitt varma och flottiga ansigte en snabb men kraftig polyr med den grofva handduken, som hängde vid dörren, och skyndade ut på trappan för att mottaga sina gäster.

Den minste och äldste af de båda resande såg sig omkring med en trött och likgiltig blick och ruskade sedan på sig med en min af obehag, som antingen kunde härröra af resans besvärligheter eller af den föga tjusande utsigt, som de rödbruna kala ljunghedarne och de grå klipporna, hvilka utbredde sig framför byn ända till det blånande hafvet i fjerran, företedde.

Hans kamrat deremot gick fram till den rödbrusiga, nigande värdinnan och frågade

på mycket dålig engelska, om i hennes värdshus bodde någon resande herre, en utlänning med namnet Astley Cameron.

— Ja, min herre, — svarade hon alltjemt nigande, ehuru hon af allt hvad hon hörde endast igenkände namnet Cameron och gissade till det öfriga, under det hon förbindligt leende visade sina breda, hvita tänder ända upp till öronen.

— Var då så artig min fru och för mig genast till honom och laga sedan tvenne rum i ordning åt oss och en god soupé, ty vi äro mycket hungriga! — fortfor den resande på tyska, ty hela hans engelska ordförråd tycktes redan med den första frågan vara uttömdt.

Värdinnan stirrade förvånad på honom, fåfängt ansträngande sin gissningsförmåga för att begripa hans långa tal, och den resande, som insåg omöjligheten att reda sig på egen hand, ropade, småleende åt den villrådiga och förlägna qvinnan, på sin kamrat, som ännu stod kvar vid deras åkdon.

— Kom då hit min vän och säg den här charmanta frun hvad vi önska!

Den andra närmade sig, med sin kappsäck under armen, och öfversatte på engelska, hvad hans unge reskamrat nyss sagt, och fortfor sedan alltjemt i sin egenkap af tolk, utan att inblanda en enda fras för egen räkning.

— Ack ja, min herre! — utropade värdinnan, glad att igenkänna sitt förtjusande

modersmål, mycket riktigt uttaladt, om också med en något främmande brytning. — Ni skall få allt hvad ni önskar, men saken är, att mr Cameron kan inte träffas nu genast.

— Hvarför det?

— Ty han är icke här för ögonblicket.

— Hvar är han då? Vid Aukwoodhouse kanhända?

— Nej inte precis! Han reste till London för nära en månad sedan.

— Till London? Men ni sade ju, att han bodde här?

— Ja, det vill säga, han bor verkligen här, ty rummet står för hans räkning, och han har till och med en kappsäck kvar här, ehuru den är nästan alldeles tom, men för närvarande är han icke hemma här.

— Fördömdt! Hvilken omväg vi nu gjort! Huru länge sedan var det han reste, sade ni?

— Nära en månad, sir, men jag väntar honom tillbaka hvarje dag, ty han sade, när han reste, så här: jag återkommer snart, mrs John, behåll rummet för min räkning, jag kommer icke att vara länge borta. Och därför ser herrn, så anser jag det alldeles, som om han vore här själf närvarande.

— Men det kan då jag alls inte göra. I alla händelser måste man nu stanna här i natt, — mumlade främlingen förtretad och tog sin kappsäck ur vagnen.

— Imellertid, sir, så tror jag, att ni

mycket väl kan begagna er af hans rum; ty mr Cameron är en fasligt hygglig och älskvärd ung herre, och eftersom ni är bekant med honom, och som jag dessutom icke har mer än ett rum till, och ni ville ha två, så...

— Ja, det går mycket väl an, för mig till hans rum och låt min reskamrat få det andra!

Värdinnan gick förut, och de båda resande följde efter in i den låga förstugan och fördes uppför en brant och smal trappa, som mera liknade en stege, och på hvilken värdinnan oskuldsfullt klättrade först, lemnande utan tvekan sina gäster tillfälle att beundra hennes korta och tjocka ben i ljusblå strumpor, helst dessa senare på den tiden icke hade så tvetydigt rykte som nu.

Imellertid hade de båda herrarne knappt blifvit införda i hvar sin lilla vindskammare och lemnats ensamna der, innan bullet af vagnshjul ännu en gång hördes på den lilla stenlagda gården, och ett slags karrjol, hvars stora hjul surrade förbi öronen på skjutsgossen och den resande, hvilka sutto inklämda i samma säte, stannade under den ärtgröna stora kransen, som sakta svängde öfver dörren fram och åter för den bortdöende hafsvinden.

Ett par minuter derefter rycktes dörren till det ena vindsrummet hastigt upp, och Astley Cameron stannade på tröskeln.

Rummet var skumt, han kunde icke ge-

nast urskilja dens ansigte, som var derinne, men i nästa ögonblick utropade han med den lifligaste bestörtning och glädje:

— Alf Stjerne! Drömmer jag, eller är det verkligen du? Och de båda vännerna lågo i hvarandras armar.

— Det är verkligen jag sjelf lifslevande, min hedersvän, — sade Alf, som blifvit nästan lika öfverraskad som Astley och nu med den mest barnsliga och stormande förtjusning omfamnade honom och skakade hans händer.

— Hvilken lycka att verkligen träffa dig här, då man nyss sagt mig, att du var i London!

— Men hvarifrån kommer du? — återtog Astley rörd och betraktade med förundran sin vän, som, i skjortärmarne och med håret i oordning, såg ut, som han kommit flygande genom luften, under sin sömn ditförd af någon ande i "tusen och en natt".

— Direkte ifrån Dover.

— Men hvarför? Huru kommer detta till? Ty jag kan icke föreställa mig, att du endast af vänskap för mig...

— Jo, min vän, endast af vänskap för dig. Minns du icke vår öfverenskommelse den sista aftonen på Helgonabacken? Om en af oss behöfde den andra, så skulle ingenting utom döden hindra oss att komma, — sade Alf skrattande, som en skolpojke, af förtjusning åt Astleys förundran, under det han helt ogeneradt, tack vare

mrs Johns vattenfat och handduk, fortsatte att befria sitt hår och sitt ansigte ifrån dammet, en operation, hvori Astleys oväntade ankomst verkat några minuters uppehåll.

— Men, Alf, jag förstår dig icke!

— Det är naturligt, det är också ett underverk, som jag knappt sjelf fattar, och som endast någon särskild vår vänskaps skyddsande kunnat tillvägabrinda; ty det har gått med mig, som det ofta händer kemisterna, då de söke *en* sak, så finna de en *annan*, hvarpå de aldrig hafva tänkt. Se så, nu äro mina ögon befriade ifrån ert fördömda kalkdam här på kusten, det var fasligt långt att komma ifrån Dover och hit.

— Du var ju i Tyskland, i Baiern med Schelting? Hvad är det då, som för dig till England: jag qväfves af nyfikenhet att få veta det?

— Ditt bref.

— Du har då fått mitt sista långa bref? Du vet då, att...

— Ja visst, jag vet, att du behöfver ett vittne, en person, som varit vid Aukwood-house, då du som barn bortfördes derifrån. Jag vet, att du har inga bestämda miss-tankar om någon dylik, att du fäst en svag förhoppning vid en viss person, som ingen känner, hvars namn ingen vet, men som haft en häftig och hemlighetsfull tvist med lord Hawerfield. Nå väl, denna aning var alldeles riktig, denna person är just den

rätta, troligen den enda, som känner hemligheten om den förmenta lord Astleys börd, ehuru han icke hade den ringaste aning om din tillvaro.

— Alf, i sanning, du sätter mig i förvåning. Du skulle känna eller veta, hvem denna person är?

— Ah, min vän, ännu mer! Jag för honom med mig, jag har honom här.

Astley var stum och kände sig helt och hållet förvirrad; han visste knappt, om hans vän gycklade eller talade allvarsamt, och i häftigheten af den rörelse han kände, tvekade han att förvissa sig derom, under det Alf, yr af glädje och triumf, sprang upp, öppnade dörren och ropade utåt den lilla skumma vinden utanför:

— Herr Samu Uhjazy Razga, signor Beppo Antonelli, master Petter Pallers eller herr Samuel Meyerkopf! Skulle ni vilja hafva den artigheten att stiga in?

— Alf, jag tror, att du yrar? Förb— mig, fruktar jag icke för ditt förstånd, — sade Astley allvarsamt och såg med en häpen min på sin uppspelte vän, hvars många galna upptåg under deras studenttid kommo honom i minnet.

— Jag förlåter dig verkligen, men saken är, att man väl sällan sett en man med så rik uppfinningsgäfvor i fråga om namn som denna lilla besynnerliga person, hvilken under tvenne år spelat den mest sällsamma rol för Malkolm Schelting, och just då jag lyckas efter många fruktlösa

bemödanden att ertappa honom och tror mig finna den länge sökta förklaringen deröfver, så finner jag i stället någonting, som jag aldrig tänkt på att uppdaga, någonting alldeles nytt. Åh, det är den allra besattaste historia, som alls icke är utan sin komiska tillsats, och som jag skulle skrattat rätt godt åt, om den icke på samma gång vore så allvarsam och vigtig för dig. Men se här kommer mitt underdjur, hvaröfver jag är lika stolt som en menageriegare öfver en elefant.

-- Ursäkta mig, herr Meyerköpf, och tillåt mig att presentera er för min vän, mr Astley Cameron, som önskade att genast göra er bekantskap. Det är han, som anat er tillvaro och sökt er utan hopp och som ganska säkert skall visa er en tacksamhet, hvilken står i förhållande till de tjänster, ni möjligen kan visa honom, — sade Alf i sin uppslupna sinnesstämning, ännu bibehållande en komisk patos i sitt tal, som alltjemt gjorde hans vän en smula villrådig om allvaret deraf.

Herr Samuel Meyerköpf eller den hvita pierrot'n, ty det var ingen annan än han, yttrade helt lågt några ord, som alls icke förekommo så enfaldiga och löjliga, som då han tvangs att tala svenska, men han såg likväl förlägen och generad ut, och Astley å sin sida var alltför upprörd och förbryllad öfver denna oväntade tilldragelse, hvilken möjligen skulle hafva de vigtigaste följder för hans framtid, för att

genast vid den främmandes åsyn finna några ord.

Han betraktade misstroget den lille mannen och bugade sig tyst, under det Alf fortfor i sitt ohejdade glada lynne.

— Du bör veta, att herr Meyerkopf har af vissa orsaker en särdeles envis förkärlek för din motpart, den vackre lord Hawerfield, ehuru han blifvit af den hetsige och stolte herrn bemött som en hund. Den der vänskapen hedrar utan tvifvel herr Meyerkopfs hjerta, men alls inte hans förstånd, och i samma ögonblick han fick veta, att en verklig lord Hawerfield fanns, som var villig att betala sanningen med bättre mynt än de skymford och den misstro, som den nuvarande egaren af Aukwoodhouse slösade på dess sagesman, så förändrades han planer, och han gick in på att tjena *din* sak genom att *tala* för samma belöning, som han af den dumma lorden begärt för att *tiga*. Allt det der få vi imellertid vidare språka om i morgon, då jag är fullt öfvertygad, att herr Meyerkopf alls icke skall ångra den vändning hans sak tagit, om det också olyckligtvis råkade att ske på ett något brutalt och våldsamt sätt.

— Nu kommer vår värdinna der och bjuder på en soupé, hvars doftande ångor jag redan länge känt tränga upp till oss, och som jag för min del är i allra största behof af.

De trenne herrarne följdes åt utför trap-

pan till matsalen eller egentligen krog-
rummet der nere, som nu vid det säll-
synta och högtidliga tillfället, då trenne
resande på en gång funnos under "Gröna
kransens" tak, blifvit utrymdt af de van-
liga och fåtaliga gästerna från byn eller
grannskapet, och der ett ganska snyggt
bord var dukadt.

Den lilla hr Meyerkopf gjorde heder åt
värdinnans makrill och fårkött, men sade
icke ett ord utom de enstafviga svaren på
de likgiltiga frågor om vägen och resan,
som Astley gjorde under måltiden. Han
hade tydligen ännu icke bestämt sitt upp-
förande i denna affär, hvilken syntes ho-
nom med skäl såsom den största och vig-
tigaste i hans mångskiftande och besyn-
nerliga affärslif.

Der fanns kanhända någon för honom
sjelf kinkig punkt i det vittnesmål, som
man begärde af honom och som nu ändt-
ligen skulle inför lagen ställa de båda
pretendenterna till samma namn emot
hvarandra. Huru som helst var han allt
för försigtig och slug för att med ett enda
ord kompromettera sig, innan en ordentlig
öfverenskommelse var avslutad.

— Du säger, att din advokat redan för
en månad sedan börjat din process och att
han framlagt mrs Mertons bekännelse för
domstolen, — sade Alf, då de båda vän-
nerna senare på aftonen voro ensamma i
det lilla vindsrummet.

— Ja, han ansåg, att rättegångens of-

fentlighet skulle kunna framkalla de bevis vi hittills fåfängt sökt.

— Han har utan tvifvel rätt, men förmodligen var det detta, som så hastigt återkallade lord Haverfield till London.

— Det var det mycket säkert; hans juridiska biträde, advokaten Crawford, har naturligtvis underrättat honom om denna sak. De båda juristerna hafva meddelat sig med hvarandra, och Crawford har, alldeles som Gibson förmodade, i början bemött hela saken med förakt, ty lord Astleys dopattest syntes honom vara ett ojäfaktigt bevis, och äfven sedan han läst Agnes Mertons bikt, trodde han det ganska lätt att bevisa den vara helt och hållet värdelös och på grund af läkarens ed kunna anses antingen som ett uppenbart bedrägeri af presten eller åtminstone som en dröm eller ett slags vision utan betydelse inför lagen.

— Men liket af den olyckliga qvinnans man, som man återfunnit, der hon sagt, bevisar ju sanningen af hennes ord och kan ju icke vara någon ingifvelse af den gamla prosten.

— Ja visst, det tyckes så, åtminstone i detta afseende. Men du förstår, att så länge alla bevis saknas för barnets bortförande, så är *detta* påstående utan värde.

— Men äfven om den rätta Astleys tillvaro icke kan bevisas, så är det väl nog att bevisa, det den nuvarande arftagaren alls icke är någon Haverfield?

— Visst icke, hvad hjälper det mig, om man äfven finner, att denne lord Astley ingen rätt har till namnet och godset? Den verkliga egaren är därför icke funnen, så länge man icke vill tillerkänna min brottsliga tants ord någon sanning i detta fall.

— Men det är då endast hennes ord, som kunna intyga din identitet?

— Troligtvis. Då ingen sett henne bortföra barnet och ingen nu lefvande någon sin misstänkt förvexlingen, så beror allt af hennes eget vittnesmål; man måste inskränka sig till att tro henne eller icke tro henne.

— Men då alla hennes öfriga uppgifter befinnas öfverensstämmande med sanningen, hvarför skulle man då icke tro henne?

— Derför att hon icke lefde, då hon gjorde denna bekännelse.

— I sanning ett giltigt skäl, — sade Alf skrattande.

— Ja utan tvifvel, och det är också detta skäl, hvarvid lord Hawerfields advokat fäst största vikt. Du kan lätt föreställa dig, att denna rättegång väckt ett stort uppseende; det är just det, som Gibson åsyftat, men imellertid var jag glad att få lemna London på en tid. Att vara ett slags underdjur eller, hvad värre är, synas i en tvetydig dager, kanhända som en bedragare, är icke angenämt. Imellertid gjorde den gamla ammans, mrs Davids, vittnesmål, uppsatt efter den berättelse hon

lemnade mig, ett mycket godt intryck för min sak genom den stora olikhet hon omtalar, att man anmärkt hos den lilla Astley före och efter hans sjukdom, en olikhet; hvaröfver åtskilliga läkare af advokaterna varit rådfrågade.

— Nå väl, hvad hafva de då sagt?

— Åh, det kan du lätt föreställa dig; de komma icke till något sammanställmande resultat. Några af dem tro, att hos ett så litet barn kan både hårets och ögonens färg förändras af en dylik sjukdom och äfven den förutan, och andra bestrida det deremot fullkomligt.

— Men på detta sätt skall man aldrig komma till något bestämmande.

— Troligtvis icke. Och år skulle väl kunna förgå under denna ordstrid, detta fram- och återslungande af de vältaligaste hårklyfverier de klyftigaste juridiska obegripligheter, och de mest konstiga deduktioner, hvarigenom de båda lagkarlarne söka öfverflygla hvarandra och stegra sitt redan stora anseende som Englands skickligaste advokater.

— Hvilken lycka, att jag påträffade den lille tysken!

— Ja, en lycka, som i sanning jag var långt ifrån att vänta.

— Möjligtvis skall nu den berättelse han lofvat skriva göra en bestämd och fördelaktig vändning i saken; imellertid tyckes han icke ega någon kännedom om den verkliga Astley.

— Har han sagt detta? Och kan man sätta tro till hans ord?

— Åtminstone syntes hans bestörtning fullt verklig, då jag sade honom, att den rättmätige arfvingen lefde.

— Men hans motvilja att tjena denne är likväl tydlig.

— Ja, han skulle hellre velat betalas för sin tystnad; han gör ingen hemlighet deraf, och dertill har han förmodligen sina skäl. Imellertid trodde han också, att intet annat sätt fanns att tillgodogöra sig den hemlighet han känner.

— Men vet du, jag är orölig för den karlen, han ser icke ut, som han vore att lita på. Om han besinnar sig och nekar att lemna de upplysningar, hvarom han talat?

— Jag delar fullkomligt din tanke om honom. Han visar en så sällsam blandning af enfaldig feghet och djerf list, att jag alls icke vet, hvilket som är det naturliga, man har svårt att få något begrepp om hans verkliga karakter. Imellertid har händelsen låtit falla i mina händer ett papper eller egentligen endast en *bit* af ett papper, hvarpå han tyckes sätta ett stort värde, och som mycket säkert står i sammanhang med denna sak, och det är denna underpant, hvilken jag förvarar, som egentligen tvang honom att öfvergå på vår sida och att följa mig hit. Men jag tillstår, att jag under vägen har bevakat honom som en fånge.

— Han skulle nu kanhända blifva bättre mottagen af Hawerfield, i fall han råkade denne.

— Det är just derpå jag tänkt. Imellertid har han redan gått för långt, för att kunna draga sig tillbaka. Den första förskräckelsen i Kranach, då jag hotade att strypa honom i min förbittring, lät honom redan yttra saker, som ohjelpigt kunnat skada Hawerfield, ehuru de icke egentligen gagnade dig. Hvad han då yttrade för att rädda sitt lif, skulle jag troligen hafva tagit för en blott undflykt, om icke det papper jag hittat, och som han fåfängt sökt, icke hade genast bevisat för mig sanningen af hans ord. Den arma satan, det förvånar mig, huru han kunnat blifva till denna grad skrämmd af en så dum hotelse. Jag vet min själ icke, hvad jag skulle hafva gjort med honom, i fall han fortfarit att tiga.

— Imellertid kan han nu visa mera mod, då han bättre känner dig.

— Det är för sent, han skulle blifva instämd för domstolen och ålagd att vittna, och han har en utomordentlig förskräckelse för polismän och lagkarlar och alla rättvisans tjenare.

— Allt beror således på hvad han *vill* säga.

— Snarare på, hvad han verkligen *vet*, ty du säger ju, att dessa advokater äro snärjande och knipsluga, som fan sjelf!

Din mr Gibbson skall nog förstå att locka ur honom sanningen.

— Kanhända! Det är i alla händelser en lycka att hafva funnit honom, om jag också icke skulle hafva vunnit annat derigenom än glädjen att återse dig och erfara detta prof på din vänskap, Alf. Jag återkommer ständigt till min naturliga fatalism och tror, att mitt öde redan har sin gifna och bestämda färg, hvori jag icke kan inlägga den minsta skiftning, — sade Astley allvarsamt och sträckte ut sig på den smala träsoffan, med ett drag af melankolisk modlöshet, som förvånade hans vän.

— Hvilken ton och min du har, Astley! Man skulle tro, att du råkat ut för något särskildt obehag. Huru är det, säg mig hvad som händt dig denna sista tiden, sedan du skref till Kranach?

— Åh, ingenting. Jag reste ifrån London i en nedstämd sinnesstämning; men den oförmodade glädjen att återse dig och den lyckliga anledningen dertill hafva låtit mig glömma den.

— Men hvad var orsaken dertill?

— Det var den stackars Gordon, hvars besynnerliga uppförande oroade mig. Jag råkade honom, just som jag gick till diligensbyrån, — sade Astley, fullt öfvertygad, att han talade sanning för Alf, då han tillskref detta möte med den lilla gascognaren hela orsaken till den öfvergående melankoli, som tydligen var rådande hos honom.

— Gordon! Ah, jag minns, den franske skrifvaren hos Hawerfields advokat, hvad hade då händt honom?

— Det är just det, som jag icke vet. Jag har verkligen fäst mig vid honom med tillgifvenhet; han var den förste, som visade mig vänskap i mitt nya fädernesland, och det gör mig ondt att tro honom olycklig.

— Men det förefaller mig, af hvad du sagt, som om hans ytlighet vore hans bästa skydd för allt, och som om de olyckor, hvilka träffa en dylik natur, aldrig kunde blifva mer än tio minuter gamla.

— Ja, visserligen, men dessa tio minuter innefatta så mycket mer; han är icke ytlig, men hans känslor vexla så fort. Vi äro alla afspeglingar af den himmel, hvarunder vi blifvit födda; klimatet betingar våra anlag och vårt temperament, och ehuru den pinande, varaktiga stormen är mera plågsam, så gör den likväl icke de förhärjningar, som orkanen, hvilken räcker endast några ögonblick, och jag fruktar att en orkan har träffat min stackars franska vän.

Det var just då jag skulle resa, som jag råkade på honom vid ett gathörn; han var nära att springa omkull mig, han såg ut som en drucken och igenkände mig, först då jag tilltalade honom.

Ehuru brådtom jag hade, ville jag likväl hafva reda på orsaken till hans besynnerliga utseende, och han svarade då helt

förvirrad, under det jag drog honom med mig:

— Jo, ser du, det är för Zusette.

Den der Zusette är hans älskarinna och, efter hvad jag fruktar, en dålig varelse; jag har aldrig sett henne, men ständigt hört den stackars Gordon beklaga sig öfver henne på ett eller annat sätt, och nu kände jag verklig harm emot henne, då jag frågade hvad som händt.

— Jo, — sade han med låg och hastig röst, — jag har icke fått träffa henne, man har sagt, att hon var sjuk, sängliggande, och just i dag, för ett par timmar sedan, får jag se ett fruntimmer på gatan, hvori jag tror mig igenkänna henne. Hon var så väl insvept i sin kappa och hade ett tjockt svart flor neddraget för ansigtet, att jag icke genast var säker på, om det verkligen var hon. Jag följde imellertid efter henne och ser henne hastigt gå in i porten af ett stort vackert hus. Hon hade icke märkt mig, och just då hon lyfte handen till klocksträngen, blåste slöjan åt sidan, och jag igenkände henne fullkomligt, ehuru hon såg mycket blek och affallen ut. Jag störtade fram, men en vagn körde i detsamma förbi och uppehöll mig ett ögonblick, porten öppnades, och hon försvann derinom. Jag har nu väntat der utanför ett par timmar, hon har icke kommit ut igen, hon är qvar der inne ännu.

— Men hvad ser du väl för oroande häruti? — sade jag för att lugna honom, ehuru

jag mycket väl begrep hans tankar och äfven delade dem.

— Hvad skulle Zusette göra der, och hvarför bedrar man mig, hvarför har man sagt, att hon var sjuk, att jag icke kunde få se henne? Jag kan icke längre tvifla, jag är förrådd, hon älskar mig icke längre, det är någon annan; men jag går nu hem till henne, jag skall invänta henne der. Jag skall veta allt, och . . . farväl, jag måste skynda!

Den stackars karlen var förvirrad och utom sig. Jag ångrar, att jag icke stannade kvar och följde honom, jag fruktar, att han begått någon dårskap eller kanske något ännu värre.

— Åh, nej, innan han hunnit till hennes hem hade han troligen lugnat sig, och jag slår vad, att han i detta ögonblick förlikt sig med sin älskarinna, hon må nu vara oskyldig eller ej, — sade Alf leende, under det han löste upp sin halsduk framför den lilla spegeln på spiseln, hvilken återgaf hans ansigte förvandladt till en karrikatur.

— Låt oss nu gå till sängs. Jag är alldeles uttröttad, och jag förmodar, att äfven du behöfver hvila.

Imellertid hade de båda studentkamraterna, efter nära ett års skilsmessa, ännu alltför mycket att anförtro hvarandra för att kunna somna; och den lille juden i rummet på andra sidan, hvilken helt tyst och utan skor smugit sig ut och nu med

äterhållen andedrägt stod lyssnande utanför dörren, kunde ännu i ett par timmar hafva hört deras låga vexlande röster, i fall han icke förut tröttnat att söka uppfatta de för honom halft obegripliga svenska orden, som dessutom icke i sammanhang hunno hans öra.

IV.

— Det är besynnerligt, han svarar icke. Han måste sofva som en björn, — sade Alf morgonen derpå, sedan han åtskilliga gånger bultat på sin reskamrats, den lilla handelsexpeditens, dörr, utan att få något svar.

— Kanhända han redan gått ut, klockan är nio, vi hafva verkligen sofvit länge, — inföll Astley, som stod bredvid.

— Han lofvade att frukostera med oss, och dessutom har ingen sett honom gå ut ur huset.

— Då måtte han väl vara derinne.

— Åh, det är icke så säkert — den hvita pierrot'n anses kunna gå och komma, utan att någon vet derom, — sade Alf, skrattande. — Imellertid så förmodar jag, att han nu verkligen icke finnes här; låt oss således gå ned och äta honom förutan.

— Men om han rest sin väg, om han rymt?

— Dertill är han alltför klok.

Alf skyndade utför den bräckliga trappan och stod nu i den lilla förstugan, der den

rödkindade värdinnan väntade honom och öppnade dörren till en liten kammare bredvid värdshussalen, der hon framdukat de resandes frukost.

— Har ni sett min väns reskamrat, fru Johns? Hans rum är stängdt och han är icke derinne, — sade Astley, som äfven kommit ned.

— Nej minsann, herrarne hafva allesammans sofvit godt på morgonen. Men kanhända att Meg sett honom gå ut. Har du sett den främmande herrn i n:r 2 gå ut på morgonen? — tillade hon, med höjd röst, vändande sig åt den öppna köksdörren, der en lång barbent piga stod vid spisel, sysselsatt att med ett döfvande larm stöta något i en stor jernmortel, och som hon därför icke hörde ett ord, vände hon endast på hufvudet, med gapande mun och frågande blick.

Hennes matmor upprepade frågan ännu högre, och ändtligen gallskrek hon tillbaka, utan att upphöra med stötningen ett ögonblick.

— Nej, mrs, jag har ingen sett.

— Nå förmodligen sofver han ännu, men vi vänta icke på honom. Se här ha vi ju ägg och skinka och gurkor och fårkött, åh, det är minsann bättre än våra frukostar i Lund. Mins du dem Astley? De voro temligen tarfliga, men de smakade oss likväl så bra. När vi ätit, måste du föra mig till Aukwoodhouse; du förstår, att jag brinner af längtan att se detta

ställe, och nu medan lord Hawerfield är borta, passar det så bra. Äfven om allt går väl och du blir egare deraf en gång, så är jag då icke här, du vet att jag icke kan dröja länge i England.

— Lord Hawerfield är hemma, i fall herrarne vilja råka honom, han kom i går morgse, — sade värdinnan, som stannat inne, men af deras svenska samtal endast förstod namnen Aukwoodhouse och Hawerfield.

— Är lord Hawerfield hitkommen ifrån London? — sade Astley hastigt på engelska.

— Ja vi sågo honom åka förbi här helt tidigt i går på morgonen, men om han kom ifrån London, vet jag icke; man har sagt att han varit utrikes någonstädes i sommar.

— Jo han var åtminstone för fyra eller fem dagar sedan i London. — Nå väl Alf, jag ger mig fan på, att din lilla reskamrat icke är i sitt rum.

— Jag börjar verkligen frukta detsamma, — sade Alf orolig och lade ifrån sig knifven, som han redan fattat.

— Hvad kunde man imellertid göra? — Fordömdt likväl, om jag skulle fört honom med mig ifrån Baiern för att se honom desertera här!

— Man borde hafva bättre bevakat honom, tills han uppfyllt sitt löfte. Om han nu får träffa Hawerfield, så är hans vittnesmål förloradt för mig.

— Jag vet icke, hvad jag skall tänka derom; han tyckes imellertid vara mycket förbittrad på lorden sedan deras möte i Frankerskogen, och han har till och med låtit undfalla sig uttryck om att hämnas. Han är likväl så gåtfull och inkonseqvent, att ingen kan beräkna hans handlingar. Det syntes, som om han hade förhjelpt Hawerfield ifrån fransmännen i Plessen. Vi känna imellertid, att hans vittnesmål är af vigt, och han kan tvingas att afgifva detsamma.

— Ja, om man kan finna honom. Men Hawerfield låter honom naturligtvis försvinna.

— Låt oss imellertid först förvissa oss om, att han icke ännu är kvar deruppe.

— Hör på mrs Johns, var så god och låna oss någonting, hvarmed man kan upp- bryta dörren till vindsrummet, ty vi frukta att mr Stjernes reskamrat möjligen blifvit sjuk, eftersom han icke varit synlig och icke svarar, då man ropar honom.

— Åh den behöfver icke brytas upp — sade värdinnan, som alltjemt stod kvar, lyssnande till de båda herrarnes ifriga samtal och fåfängt i sin innerliga nyfikenhet bemödande sig att begripa något deraf. Den kan öppnas, ty nyckeln till köket här nere går mycket väl an.

— Så hemta den genast! — sade Astley, och inom ett ögonblick var Alf med ett par hopp uppför trappan.

Värdinnan följde honom, och Astley pro-

menerade under tiden nedslagen fram och åter på det lilla ojemna golfvet, hvars tiljor gingo upp och ned som tangenterna på ett klavér, och betraktade tankspridd, huru flugorna frossade på den prisade frukosten.

Det syntes honom hårdt att hafva fattat hoppet om en fördel, hvars vigt var obegränsad, efter han ännu icke kände den fullkomligt, för att genast förlora densamma.

Efter ett par minuter återkom Alf; man behöfde icke fråga, hans min förklarade genast utgången af hans undersökning. Rummet, der hr Meyerkopf bott, var tomt, men hans lilla, svarta nattsäck var kvar. Bläck och pennor funnos på bordet, han tycktes hafva suttit och skrivit hela natten, ty hans säng var orörd, men inga bref eller papper syntes till.

— Det tyckes således, som han ämnat återkomma, — sade Astley tvekande.

— Åh nej, du känner honom icke, — den förb. lilla tysken är lika svår att fånga och lika lätt att förlora igen som en ål, jag var galen, som lät honom få ett ensamt rum i natt, det hade väl dessutom varit detsamma, förmodligen har han ingen anledning haft att gå sin väg förut, hans afsigt var nog i alla händelser att komma till England, och därför har han hittills följt mig. Imellertid förestälde jag mig, att hans egen fördel vore det bästa band på honom. Det vore i sanning säll-

samt. om jag nu skulle få jaga den skälmen lika länge för din räkning, som jag hittills sökt honom för Malkolms, — sade Alf förbittrad. Men låt oss imellertid icke förlora modet. Jag försäkrar dig Astley, att den lilla försmädliga juden nog skall ertappas. Englands polis är ju långt bättre än Kranachs, han kan dock icke sjunka genom jorden, och vi återfinna honom nog. Här står nu mrs Johns' anrättning orörd. Sätt dig ned och ät först! Vi gå sedan till Aukwoodhouse; der få vi nog veta, om han varit synlig, du har ju vänner der. Se så, det är en rätt god fårstek, får jag servera dig?

— Nej, jag har verkligen förlorat all aptit, och théet är kallt.

— Så drick ett glas öl i stället, det har jag lärt mig i Baiern, der man dricker öl ifrån morgonen till qvällen. För fan Astley, du får icke bli modfäld och melankolisk för hvarje liten motgång, — fortfor Alf, som tydligen åt och pratade lika mycket för att upplifva sig sjelf som sin vän.

Tio minuter derefter stodo de båda unga männen ute på den dammiga gården, der några höns refvo bland halmen vid ett skjul, och dufvorna spatserade framför trappan i solskenet, bevakade af en stor lurvig hunds sömniga blickar.

Astley hade tillsagt värdinnan att skaffa dem hästar till eftermiddagen och att helsa den försvunne Meyerkopf, i fall han återkomme, att han borde vänta dem här.

Morgonen var så vacker, och den friska vinden ifrån hafvet kändes så angenäm, då de gingo öfver den ljungklädda backslutningen, som skilde byn ifrån parken till herrgården; flockar af hvitulliga får, vaktade af barn och raggiga hundar, syntes som oregelbundna halfsmälta snödrifvor mellan bergen, och det töcken, som på morgonen hade legat i dalgångarne, var nu uppstiget och förvandladt i glänsande molnflockar.

Snart voro de på andra sidan af de kala höjderna, der blåsten icke tillät annat än några halftorra hagtornsbuskar att skjuta fram mellan klipporna, och der sjelfva ljungen vid denna tid af året var torkad af vinden och uppbränd af solen, — och kommo nu ned i den dal, der slottet och parken lågo skyddade emot den ständiga blåsten.

Efter ännu tio minuter stodo de vid grindarne till parken. Astley stannade likväl ett ögonblick tvekande, innan han drog på snöret till den gamla metallklockan, omkring hvars kant ett bibelspråk var inristadt och deröfver årtalet 1602 samt på andra sidan det Hawerfieldska vapnet.

Det föreföll honom motbjudande att gå in, då den, hvilken ansåg sig som egare till stället, fanns der, så mycket mer som lorden och han icke hade återsett hvarandra sedan den morgonen, då Hawerfields kula sträckt Astley sanslös i Lessleys armar.

Nu berättade dem likväl grindvaktaren,

att hans husbonde redan tidigt på morgonen ridit ut och ännu icke var återkommen.

På Astleys fråga, om någon främmande sökt honom, svarade karlen: "nej"; ingen främmande hade före de båda vännerna synts vid grindarna.

— Det är då möjligt, att Meyerkopf ännu icke träffat honom eller också icke gått hit, — sade Astley, under det de fördjupade sig i parkens skuggiga gångar.

— Det är troligt, att han mött honom på vägen. Vårt enda hopp är, att Hawerfield är mindre frikostig än du i sitt anbud till honom, ehuru det är föga troligt, sedan han träffat Crawford och känner sakens verkliga ställning och af juden vet, att han, om denne vittnar, har förlorat allt.

— Hvilken vacker anblick man här har af det gamla huset med sin stora trappa och sin borggård mellan grenarna af dessa höga träd! Jag kommer att i minnet ofta återkalla denna tafia; här skola dina barn leka och växa upp i skuggan af dessa gamla kastanier och almar, som troligen sett flera generationer af deras förfäder födas och försvinna, här skall du kanske sjelf gå som en grånad gubbe och tänka på din ungdom och dina studentkamrater, som lefva der hemma i ditt gamla barnsdomsland, — sade Alf, helt vemodigt blickande framför sig, under det de gingo

framåt sandgången, infattad af en dubbel rad af sekelgamla träd.

Astley hade imellertid icke gifvit akt på Alfs framtidsdrömmar, ty hans uppmärksamhet var väckt af det ovanliga uti att se alla slottets dörrar stå öppna och tjänstfolket församlade i grupper på gården, pratande ifrigt och med utseende af bestörtning och nyfikenhet.

— Kan egarens närvaro verka en sådan förändring i det annars så tysta och lugna ställets vanor och utseende? — tänkte han och närmade sig mrs Banks, som tillsammans med tre eller fyra pigor tycktes afhöra en liten gosse, hvilken talade helt högt midt ibland dem.

Astley igenkände genast sin första bekantskap på stället Polly Trapps Jem, och då han och Alf nalkades, skyndade mrs Banks emot dem.

— Hvad står på mrs Banks? Ni se alla så förfärade ut! — sade Astley, helsande på sin gamla vän.

— Ack mr Cameron, vi hafva visst skäl att se förfärade ut, vi äro alla helt och hållet förskrämda här. Tänk er, att mylord helt nyss nu på morgonen blifvit mördad.

— Mördad! Store Gud, hvad säger ni? — utbrast Astley, alldeles bedöfvad.

— Ja, är det icke förskräckligt? Om han icke är död, så är han åtminstone nära deran, efter hvad Jem här säger.

— Jem, är det han som sett det? Huru

och hvar har det skett? Berätta då, mrs Banks.

Den gamla hushållerskan gned sina ögon med förklädet och sade med afbruten röst, under det alla de öfriga på borggården samlades omkring dem:

— Ack, herre Gud, mr Cameron, jag är så förbi af sorg och bestörtning, att mina ben icke bära mig. Låt oss sätta oss här på bänken, och du Jem, gå in i köket så länge; följ med du Jemina och gif honom litet frukost. Jo, ser ni, det är så, att mylord kom hit i går morgse alldeles oväntadt ifrån London; han såg mycket blek och ond och orolig ut och har knappt talat vid någon menniska. Allting var i olag, och han var missnöjd med maten och allt. Men du min Gud, vi väntade honom alls inte, och när man blir så der öfverrumplad, så kan man icke hafva allting så bra och i ordning. Nå, i morgse helt tidigt, så red han ut för att promenera före frukosten ned åt hafsstranden, som han brukar göra, då han är här; och han hade knappt varit borta mer än en timme, innan de båda barnen ifrån byn, Jem och hans syster, kommo hit springande med andan i halsen och så förskrämda, att de i början knappt kunde tala; men slutligen berättade de, att de varit på heden denna morgon med sina får, som vanligt, då de fått se mylord komma ridande på strandvägen, helt sakta och långsamt. Han såg dem icke, ty de

sutto invid en klippa och åto sin frukost, då, just som mylord passerat förbi dem och kommit en tio eller tolf steg fram på vägen, en karl, som de förut alls icke sett, hastigt springer fram och fattar hans häst i tygeln; den blef skrämnd och reste sig upp på bakfötterna, men den främmande höll honom likväl fast, och sade några ord mycket häftigt till mylord, som mot sin vana hörde på, utan att svara eller tyckas bli ond, och då räckte karlen honom ett papper eller ett bref, och under det mylord ännu läste deri och tycktes mycket bestördt och ledsen, så drog den främmande fram under sin rock två pistoler. Han räckte den ena åt mylord och sade så högt, att barnen tydligt hörde det: "Försvara er, eller jag skjuter er som en hund!" och i detsamma sökte han draga ned mylord af hästen; det vexlades ännu några ord, som barnen icke förstodo, och strax derpå smälde tvenne skott.

Mylord föll genast af hästen, som i fullt galopp sprängde derifrån, men den främmande tycktes icke sårad, ty han lutade sig ned öfver den fallne ett ögonblick och såg sig sedan omkring, liksom han sökt hjälp; men då ingen syntes — ty deråt går aldrig någon annan än vallbarnen med sina hundar, och dessa hade i förskräckelsen gömt sig bakom klipporna — så gick han sin väg, först långsamt, men sedan började han springa åt byn till, och barnen skyndade hit. — Mrs Banks torkade

sina temligen torra ögon och vaggade åter och fram till tecken af djup bedröfvelse.

Det blef en temligen lång paus, och Alf och Astley sågo häpna på hvarandra, intagna af samma misstanke.

— Men har man icke skickat någon till stället? — sade Astley ändtligen.

— Jo, det förstås. William, mylords kammartjenare, hofmästaren och ett par stalldrängar gingo genast att söka honom, och Jems syster följde med för att visa dem stället. Jag tänker de återkomma snart.

— Den der berättelsen låter mycket besynnerlig. Jag hoppas att barnen låtit skrämma sig af sin inbillning. Hvem skulle väl här kunna anfalla er husbonde?

— Ja, det är visst mycket obegripligt. Det var ingen vanlig tjuf eller någon som ville plundra honom, det är tydligt, och jag fruktar att det var någon af mylords fiender.

— Men huru kan ni tro, att han hade några fiender?

— Åh, det kan man väl tro, då jag hört att det finns personer, som vilja påstå att mylord icke har laglig rätt till godset här och till sitt namn, och att en riktig rättegång är börjad om den saken.

Astley bleknade och utbrast helt förfärad: — Men huru vet ni detta, mrs Banks?

— Nå min Gud, man läser väl tidningarna, kan ni förstå, och hofmästaren har dessutom berättat mig saken; och Wil-

Niam säger, att det är därför som mylord har förlorat sitt hurtiga lynne, sedan han sist var här.

— Men min kära mrs Banks, det skulle då vara tjuftar och mördare, som göra anspråk på lord Haverfields namn och gods.

— Ja, hvad vet jag? Nog såg den, som jag misstänker, rätt besynnerlig ut.

— Den ni misstänker? Hvem menar ni då?

— Jo, ingen annan än den der simpla karlen, som icke ens kan tala en riktigt kristlig engelska en gång, som sökte mylord i morgse.

— Har någon främmande sökt honom i dag? Grindvaktaren sade mig, att ingen gått in parken.

— Det tror jag nog, sådana personer gå minsann icke stora vägen. Han kom genom lilla grinden åt skogen till. Tom, en af trädgårdspojkarna, såg honom komma derifrån.

— Men hvem var det då?

— Jo, det var just den samma lilla procentaren, som mr Cameron nog minnes, att jag talat om, som kom hit för ett år sedan, som grälade och som blef utkörd. Han sade ju då att han skulle taga hela mylords arf och att mylord skulle ångra sig och allt det der. Jag minnes det nog, och om lord Astley är dödad eller sårad, så är det ingen annan än han, som gjort det, det är jag säker om.

— Har han varit på slottet i dag och sökt Hawerfield?

— Ja, han kom helt tidigt, strax efter sedan mylord rident ut. Jag kände genast igen honom och påminde mig strax mylords befallning att visa bort honom, och det gjorde jag också i rätt allvarsamma ordalag. Imellertid så hindrar icke det, att han kunnat få reda på hvart mylord rident och gått att möta honom.

Astley och hans vän vaxlade åter en blick af den mest lifliga oro och båda frågade nästan på en gång:

— Har gossen beskrifvit den främmandes utseende?

— Ja, det är just hvad han gjort, jag kände genast mina misstankar vakna och jag lät honom därför så noga och ordentligt beskrifva mördaren, som om han stått inför bydomaren sjelf.

— Nå väl, tycktes denna beskrifning träffa in på den främmande, som denna morgon varit här?

— Ja, alldeles, till punkt och pricka. Men se der är gossen, fråga honom sjelf, så skall ni få höra! — tillade hushållerskan ifrigt, då Jem i detsamma syntes på trappan till köksflygeln.

— Kom hit, Jem, och berätta oss ännu en gång, huru den stråtröfvaren såg ut, som öfverföll mylord! — fortfor hon, vinkande med handen.

Gossen hade tydligen redan flera gånger upprepat sin historia, men nöjet att

vara en interessant och vigtig person var ännu icke uttömdt, och han nalkades helt belåten, färdig att börja den om igen.

— Du sade ju, att det var en liten karl, Jem, eller huru? — började mrs Banks, med lifligt interesse.

— Ja, mrs, det är säkert, — svarade gossen raskt, beredd, som det tycktes, att hålla med om hvad som helst.

— Och med små svarta ögon? — fortfor hushållerskan.

— Beskrif honom sjelf för oss! Huru såg han ut? — afbröt Astley, som fruktade, att mrs Banks sätt att gå till väga med sitt förhör just icke var det mest upplysande.

— Åh, han såg ond ut, — började Jem, som trädde händerna i fickorna och antog en mycket vigtig min, — och var liten till växten som Tom Jonas i byn och hade en krokig näsa som gamla Mary i grindstugan och alldeles svart hår som den stora gumsen och talade konstigt och såg mycket ilsken ut.

— Det, som åtminstone tyckes vara säkert, är hans vrede, — sade Alf småleende, som förstätt gossens långsamma och högtidliga föredrag, men för hvilken Astley förut oupphörligt öfversatt hushållerskans ord under hela denna scen.

— Nå, nu hör ni sjelf, att det just är han och ingen annan, — inföll mrs Banks, förtjust af sin egen skarpsinnighet.

— Ni glömmet, att jag aldrig sett den der personen.

— Men ni hörde ju mig beskrifva honom redan för längesedan.

— Ja, det är sannt, men jag fruktar, att ni också börjat med att beskrifva honom för Jem, och sedan har pojken kanske endast sagt efter edra ord, tills han sjelf tror, att mannen såg ut på detta sätt.

— Bevara mig, sir, huru kan ni säga så? Skulle jag vilja beskylla en oskyldig människa för ett sådant brott? Huru kan ni tänka något dylikt?

— Jag tänker det icke heller, men vi skola dröja att anklaga den stackars karlen, tills vi få tydligare anledningar dertill än Jems beskrifning. Han var troligen på alltför långt afstånd för att få någon säker föreställning om hans utseende.

— Ja, ja, jag vill visst ingens förderf, men nog har jag mina tankar för mig. Ack, mr Cameron, der komma de! Stöd mig! Jag tror jag svimmar! — utropade hushållerskan och kastade sig handlöst i Astleys famn.

Han satte hastigt ned den lilla klotrunda gumman på bänken, ifrån hvilken hon rest sig upp, och skyndade fram till det sorgliga tåg, som långsamt och hemlighetsfullt nalkades uppför allén.

Nästan alla gårdens tjenare hade både af nyfikenhet och deltagande samlat sig omkring sin unga husbonde, hvilken blek

och blodig och, som det tycktes, helt och hållet liflös, låg i den provisionella bären af en stor skottsk kappa, som man bar i alla fyra hörnen.

På Alf, som igenkände samma rutiga plaid, hvilken han sett i postschäsen vid Kranach, gjorde denna syn en besynnerlig verkan, ty den sista tanke, som då kunnat framställa sig för honom, var väl den, att han skulle återse dess egare i detta tillstånd, insvept deri.

Kammartjenaren hade redan skickat ett ridande bud till Falmouth efter läkaren, men äfven med största skyndsamhet kunde denne icke hinna till Aukwoodhouse förrän på natten.

Både Alf och Astley insågo genast det obehagliga och kanske vådliga i att blifva inblandade i denna affär, men Alf var den enda af de närvarande, som åtminstone förstod, huru en förbindning borde anläggas, och glömmande allt annat för medlidandet med den stackars unge mannen, som liflös låg framför dem, följde de på mrs Banks' enträgna böner in i slottet med de villrådiga tjenarne.

Alla dessa tafatta, nyfikna och jämrande menniskor aflägsnades; den sårade bars in i sin sängkammare, och endast hushållerskan, kammartjenaren och hofmästaren stannade kvar.

Då Alf undersökte hans sår, fann man, att kulan gått in på högra sidan af bröstet, men han andades ännu, ehuru svagt

och nästan omärkligt, och hans utseende antyde redan dödens närhet.

Upprörd och bestormad af alla de olika sinnesrörelserna denna morgon, gick Astley ut i parken igen.

Den döende bleka mannen, hjälplös och vanmäktig, hvilken han endast för några dagar sedan sett så vacker och kraftfull, en typ af det öfvermodiga glada livvets fullhet och behag, gjorde på Astley denna förfärande och nedslående verkan, som vi ofta erfara i ungdomen vid betraktandet af döden. Vi fatta sällan under vanliga förhållanden dess fruktansvärda och högtidliga makt, och då den oemotståndliga sanningen genom någon ovanlig händelse träffar oss, då detta vidunder, hvars verkliga tillvaro vi nästan betviflat, kommer oss inpå lifvet, och dess glasiga, förstenade ögon stirra emot oss, då blekna våra varma rodnande kinder och förkrossade sjunka vi ned, för första gången misstroende allmakten i det mod, som vårt friska heta blod gifver oss. Ja, vi förkrossas deraf, ty döden är *då* verkligen för oss ett vidunder. Vi stå så aflägsset, vi se den endast genom dess hemska omklädnad, dess spöklika dimmor, dess hemlighetsfulla anade fador; men lyckligtvis är naturen mera moderlig och mild än våra egna fantasier, ty liksom vi, förskrämda och ångestfulla frukta jordens undergång vid sammanstötningen med en komet, helt lugnt passera midt igenom dess dunster utan att veta derom, likaså genomtränga

vi år efter år omärkligt och sakta dessa dödens dimmor och förvånas att slutligen i det fruktade, ohyggliga spöket igenkänna himmelens ljufvaste engel.

Hos Alf Stjerne, som här första gången uppträdde som praktisk läkare, blef imellertid denna dag, tillbragt i det gamla slotets stora, praktfulla rum, i dess ödsliga tomhet och tystnad, der den döende egeren i hvarje ögonblick tycktes utandas sin sista suck, intryckt med outplånliga drag. Han ville icke aflägsna sig, ehuru han ingenting verksamt kunde företaga, innan den väntade läkaren anlände och delade med William vården om den sårade med en ifver och en ömhet, som förskaffade honom dennes hela bevägenhet.

Astley begaf sig imellertid tillbaka till värdshuset. Misstanken, att den tyske handelsbetjenten, hvilken Alf i sin välmening fört med sig ifrån Baiern, var den, som skjutit Hawerfield, syntes honom allt mera naturlig; ty att ett hemlighetsfullt samband fanns imellan lorden och honom tycktes vara utom allt tvifvel: de hade flera gånger förut mötts fiendtligt, och ingenting var mera antagligt, än att dessa fiendtligheter kunnat slutat såsom nu.

Imellertid stälde denna utgång af deras tvist, Astley sjelf kanhända i en tvetydig dager, ty hvad var mera naturligt och riktigt ur juridisk synpunkt än att först misstänka den, som hade största fördel af brottet, för delaktighet deri, och om han äf-

ven aldrig kunde lagligen fällas dertill, skulle utan tvifvel en fläck stanna på hans karakter, som kanske aldrig kunde aftvås, så mycket mindre, som Alf och hans egen bekantskap med mördaren alltid qvarstod som ett olyckligt faktum.

Alla dessa obehagliga tankar gjorde den unga mannen sorgsen och missmodig, och han kunde icke hindra sin känsla att blifva bitter och harmful vid minnet af denna brottsliga qvinna, hvars långa, dystra landsflykt slutat under gräsvallen på Skurups kyrkogård, och hvars olycksfulla och korta ungdom hunnit åstadkomma så mycket ondt.

Man anser männen såsom det starkare könet, jordens beherrskare, den öfverflägsnare delen af människoslägtet, och om detta i fysiskt afseende är riktigt, så torde det i moraliskt deremot snarare vara undantag än regel. Qvinnorna pjunka för småsaker, kokettera med tårar och svimningar, äro ofta sentimentala och nervösa i hvardagslag, men huru ofta blifva icke dessa tårmilda, lättrörda varelser vid verkliga lidanden, vid grymma sorger hjeltinnor af mod och moralisk styrka, som med uppoffrande hänförelse visa en energi och en motståndskraft, hvilka uppehålla den prisade, starka mannens ofta vid första motgång svigtande mod.

Astley var vek och fantastisk som en qvinna, men han egde icke qvinnans seghet och spänstighet, dess uthållighet och

kraft. Med ett ord, han var ingenting mindre än en hjälte, vi hafva sagt det förr en gång, hvarken i romanen eller verkligheten. Han egde visserligen i hög grad detta skolpojkmåd, som vågar lifvet för en förlorad boll eller ett äpple, men han saknade deremot det mod, som beherrskar och gör oss oberoende af verlden. Med sitt köns vanliga förtjenster och fel, förgyllda af en viss lyftning i själen, en medfödd smak för det ädla och sköna, tillräcklig att göra honom älskvärd, men icke nog kraftig att bibehålla honom ren, var Astley kanhända för mycket inkonseqvent för att väcka ett djupare interesse, men man har tecknat honom sådan hans bild framstår på de gamla, gulnade blad, hvarifrån denna berättelse är hemtad.

Det var nära middagen, då Astley kom tillbaka till byn, och han förvånades att se en mängd folk samlad framför värdshuset. Det var imellertid troligt, att den händelse, som satt hela slottets personal i bestörtning och oreda, äfven här verkat en naturlig uppståndelse.

Han hade också knappt hunnit komma inom synhåll, innan han fick erfaras, att mrs Banks' naturliga misstankar spridt sig och gjort sig gällande; ty ljudet af hans eget namn, upprepadt med bönfällande röst af den lilla hr Meyerkopf, som midt i folkhopen skrek och pratade på en oredig blandning af engelska och tyska, nådde hans öra.

Den stackars tysken var blek som ett lik, de båda små svarta hårtestarne på ömse sidor om hans skalliga hjessa stodo rätt i vädret, han höll sin lilla platta peruk i handen, hviftande dermed såsom en nödflagg, under det han slog omkring sig med armar och ben och bedyrade högt sin oskuld emot de beskyllningar, man gjort honom, den ena minuten, och den andra hängde han slak och orörlig med slutna ögon och öppen mun imellan sina angripare.

Nu, då han upptäckte den ankommande Astley, fattade han nytt mod och anropade denne i de mest bevekande ordalag om hjälp och beskydd, under det tårarne strömmade öfver hans gula kinder och hans spetsiga näsa.

Det var omöjligt att se den förskrämd stackars mannen och kunna misstänka honom för ett mordiskt angrepp emot den kraftfulla Hawerfield, och Astley fattade genast hoppet om hans oskuld; men det var ingen lätt sak att lugna honom och förmå honom att foga sig i sitt öde.

Alla försäkringar, att, om han verkligen var oskyldig, intet annat ondt skulle vederfaras honom än en kort förlust af hans frihet, voro i början fåfänga: den lilla tyskens vanvettiga förtviflan liknade ett oförnuftigt barns och ökade Astleys föreställning om omöjligheten för denna fega och enfaldiga varelse att utföra en handling, som tycktes bevisa lika mycken djerfhet och dödsförakt som hat till den sårade.

De båda bonddrängarne, som höllo honom fast, och i synnerhet en af slottets tjenare, hvilken igenkänd honom, öfverrö-stade honom imellertid med lifliga och föga skonsamma yttringar om sin djupa öfvertygelse om hans brott, enär de funnit honom gömd bakom en gammal lada på vägen der lord Haverfield blifvit öfverfallen, och värdinnan på värdshuset intygade, att han varit borta under den tid, som den sorgliga händelsen timat.

— Det är likväl konstigt, att man icke kan upptäcka något sår eller skråma på honom, och det var likväl blodspåret, som ledde oss på honom, — sade den ena af bönderna, under det han föga artigt och på samma sätt, som om han haft en calf eller lammunge framför sig, vände och undersökte den stackars juden på alla sidor.

— Det är därför, att du är dum, Dick; ser du icke, att den skojarn ömmar om ena benet? Jag slår vad, att han fått my-lords kula i vaden som ett märke, drag af honom stöfveln, få vi se! — inföll en annan.

Alla de närvarande förenade sig om samma mening, och väl tio händer fattade om den olycklige Meyerkopfs ben oaktadt hans förtviflade motstånd.

Stöfveln for af med en fart, som kom de dragande att rygga baklänges, och till bekräftande af deras misstankar och Ast-leys bestörtning var verkligen strumpan derunder genomdränkt af blod.

— Hvad sade jag, kan man behöfva ett bättre bevis? Se här, hvilket sår han har på benet, det är kulan, som gått in! — utropade ifrigt och triumferande den långa drängen, som höll judens ben i vädret, under det denne låg baklänges i de kringstående armar.

Ett sorl af förbittring och hot gick genom hopen; och oaktadt Astley var den ende, som hörde och uppfattade hans ifriga och värtaliga försäkringar, att såret var förorsakadt af en spik i de gamla bräderna, bland hvilka han varit gömd, att en kula omöjligt kunnat göra en dylik rispa, och att stöfveln, som äfven var sönderrifven, bevisade, att det varit ett spetsigt och icke ett rundt föremål, som orsakat detsamma, så fann han, huru lönlöst och vådligt det skulle varit att söka ändra de upphetsade böndernas mening, och lemnade således den stackars handels-expediten åt sitt öde, fullt öfvertygad, att hans inblandning i saken icke kunde gagna den misstänkte, men väl skada honom sjelf, och helt tillfredsstäld i hoppet, att Meyerkopf verkligen var oskyldig.

Ändtligen inseende, att han måste underkasta sig sitt öde, höjde den lille mannen sina händer med de ominösa blå naglarne, som hos Astley väckte minnet af Malkolms besynnerliga historia, emot himlen, med en tragisk åtbörd af resignation och hastigt bytande om rol sade han lugnt och allvarsamt, vänd till Astley:

— Det är icke möjligt annat, än att jag snart skall kunna bevisa min oskuld i denna olyckliga affär. Alltsammans är ett misstag af de här dumma och förvirrade bondlurkarne.

— Det hoppas äfven jag, — sade Astley, förvånad öfver hans plötsliga förvandling. — Var imellertid lugn och följ med dem utan motstånd, det är det bästa ni kan göra!

— Ja, jag fruktar, att det för ögonblicket icke finnes någon annan utväg. Imellertid skall den berättelse, jag lofvat er, kanske äfven bidraga att befria mig; ni finner den inlagd i min kappsäck på mitt rum, jag lemnar den åt er, och jag förmodar, att den skall bidraga till den lyckliga utgången af er process. Den sista tvekan jag hade att afgifva detta vittnesmål är nu försvunnen.

— Jag tackar er, hr Meyerkopf; det var lyckligt, att ni redan skrivit den. Jag har redan i går afton vid vår öfverenskomelse gifvit er min skriftliga förbindelse på den ersättning ni i denna händelse är berättigad till, och jag förnyar nu detta löfte, förutsatt att ni blir frikänd i denna sak, som i sanning synes mig lika olycklig för mig som för er.

— Men detta papper, som jag bär på mig, skall det icke skada oss båda, om man finner det hos mig? — sade Meyerkopf betänksamt.

— Jo, ganska säkert, under närvarande

förhållanden, det inser ni lätt; det skall öka misstankarne emot er för det brott, hvarför ni nu blir häktad och äfven kasta skugga på mig. Man skall utan tvifvel, att börja med åtminstone, förblanda min önskan om ert vittnesmål med mordet på min motpart, — sade Astley, pinsamt öfverraskad af upptäckten, att juden bar på sig denna förbindelse, hvars tillvaro han icke ens tänkt på förr än nu i det upprörda tillstånd, hvari han hela morgonen befunnit sig.

Den lille mannen tycktes öfverlägga ett ögonblick, men i det nästa vändes hans små ögon ut och in, han gjorde en illparig och obegriplig grimas och sade halfhögt:

— Man skall säkert icke neka mig, att ett ögonblick få tala ensam med en prest?

— Nej, troligen icke, — svarade Astley förvånad och kännande sina misstankar, som nyss varit helt och hållet försvunna, åter vakna.

— Godt! I det fallet är jag lugn.

— Hvad är det han säger? Hvad talar han om? — utropade bönderna, som förundrade och missnöjda lyssnat till detta korta samtal, hvilket förts på tyska, och hvaraf de icke begrepo någonting.

— Han frågar, om han skulle kunna få tala vid kyrkoherden i byn, innan ni för honom till fredsdomaren, och ber mig svara för hans saker, som han vill lemna

qvar här på värdshuset, — sade Astley upplysande.

Man mumlade någonting om, att detta kunnat sägas på engelska, och höll sedan en öfverläggning, om man skulle föra honom till presten.

Meningarna voro delade, men som man hoppades på snabbare upplysningar i saken och en förlängning af det interessanta uppträdet, så bifölls hans önskan, och med en knuff antyddes den stackars Meyerkopf att uppstiga i vagnen, som väntade honom.

— Se här är nyckeln till min kappsäck! — sade han, nu åter infallande i sin första fruktan, och uppsteg i vagnen med en min och en hållning så bedröfliga, att Astley skulle kunnat skratta deråt, om han icke varit alltför upprörd, och dessutom nu misstänkte, att hela den besynnerlige lille mannens beteende ifrån början till slut icke var annat än en väl spelad komedi, hvarunder någonting helt annat fanns, än hvad han visade, och han kände sig helt och hållet förbryllad vid tanken på, att denna lilla enfaldiga och rädda varelse möjligen kunnat vara delaktig i den våldsamma och besynnerliga duell, som nyss egt rum.

V.

Det tyckes, som Astleys nyfikenhet och interesse att lära känna den tyske handels-

betjentens historia, hvilken kanske skulle bestämma hans egen, icke skulle tillåta honom att dröja en enda minut med läsningen deraf. Och så snart han sett vägnen försvinna med den stackars Meyerkopf, hvilken tycktes hafva kommit just lagom till England för att få plats i dess fängelser, skyndade Astley upp på hans rum och öppnade hans kappsäck.

Utom det vigtiga papperet, som låg nedlagdt på botten, innehöll den ingenting annat än ett dussin små askar med blanksmörja, ett dito hårvaxpaket, ett mycket inventiöst rakdon, en liten burk med snus, ett konvolut med liktornsplåster, en hel bundt med lätteriprogram och några mycket anspråkslösa linnepersedlar.

Allt detta, som tycktes bevisa den lille mannens oskuldsfulla personlighet, stod imellertid icke väl tillsammans hvarken med de blå naglarne, som så länge hemlighetsfullt och fiendtligt spökat för den förföljde Malkolm Schelting, eller med denna sista blodiga historia, hvare egaren till dessa dyrbarheter blifvit invecklad.

"Antingen är den sällsamme lille juden den störste bedragare, som finnes, eller också har han en besynnerlig otur att råka ut för bra ledsamma *qui pro quo*", mumlade Astley, uttalande dermed ungefär samma sak, som Alf förut väl hundra gånger både sagt och tänkt.

Han stoppade det dyrbara lilla paketet, som innehöll judens vittnesmål, hvilket

denne anförtrött honom, i sin bröstficka och lemnade sedan kappsäcken med alla dess burkar och askar i värdinnans vård, tills egaren skulle afhemta densamma.

Det finnes imellertid inom oss en viss tvekan vid att få visshet om sådana saker, som lifligt och nära interessera oss. Vi hejda oss ofta och stå obeslutsamma, innan vi bestämma oss för att begagna den händelse, som låter oss lyfta täcket, hvilket döljer någon vigtig och interessant scen af vår framtid.

Astley trodde sig äntligen hafva funnit detta så länge i tidningarna fåfängt efterlysta vittne — på hvars tillvaro man hoppades — till mrs Mertons hämndfulla och låga brott. Han trodde sig stå vid målet för alla sina lifliga önsknings, alla de brinnande förhoppningar, som sedan ett år uppfyllt hans själ, han höll detta papper i sin hand, och han tyckte sig knappt ega mod att läsa det; han gömde det i stället åter vid sitt bröst, under den instinktlika önskan att så länge som möjligt bibehålla en illusion, som detta efterlängtade vittnesmål kanhända skulle förstöra.

Det föreföll honom dessutom, som ville han vänta att taga kännedom derom, tills Alf återkom, hvars redliga vänskap han hade att tacka därför, och hvars ständigt glada och friska lefnadsmod hade en så helsosam verkan på Astleys lättretliga och ombytliga sinne.

Dagen föreföll honom imellertid mycket

lång, han hade icke gjort synnerlig heder åt värdinnans middag, trött att betrakta byns kala och enformiga omgifning, och påminnande sig böndernas yttranden, att spåren af blod ledt till upptäckten af den misstänkte mannen, ville han, genom att sjelf undersöka platsen för mordet, söka bilda sig en egen åsigt om denna sak.

Klockan var sju på qvällen, han önskade få underrättelse om Hawerfields tillstånd och få meddela Alf Meyerkopfs häktande, och dessutom var en promenad på strandvägen det angenämste han kunde företaga, der vinden ifrån hafvet mildrade värmen, som hela dagen varit tryckande.

Astley visste icke, på hvilken punkt af denna väg man funnit lord Hawerfield, men den förfallna ladan, hvarom man talat, skulle gifva honom en ledning, och dessutom ämnade han ju gå ända fram till herregården, ehuru denna väg var dubbelt så lång som den vanliga.

Detta haf, förrädiskt och hemlighetsfullt i sitt lugn och hemskt och förfärligt i sitt uppror, som man prisar och finner så sublimt, det låg nu blankt som en sköld till venster om Astley, som tankfull vandrade fram öfver gruset och snäckskalerna på vägen, som ytterst förde till några fiskarkojor, samlade till ett slags by längst ut vid kusten bakom Aukwoodhouse.

De ödsliga, af stormen ständigt piskade klipporna syntes slitna och blanka, och det grå kritdammet mellan deras vittrade skref-

vor låg i detta ögonblick stilla och orördt af aftonens ljumma vindfläktar. Astley hade, under den tid han bott i lugn, knappt någonsin kunnat gå denna väg utan att brottas med den eviga blåsten och förblindas af den kringflygande kritsanden.

För första gången tyckte han sig kunna få en redig öfverblick af denna klippiga och ödsliga strand och detta ändlösa haf, som vid hvarje andetag tillförde honom den skarpa, saltaktiga luften, som man inandas med så mycket välbehag, då den icke tju-tande och blandad med skum kastas i ens ansigte, liksom i vansinnig vrede.

Han hade gått en halftimme ungefär, då han ett stycke ifrån stranden såg ett slags skjul, som troligen var den omtalade ladan, bakom hvilken tvenne stora svarta stenblock höjde sig liksom remnade och nedfallna ifrån klipporna ofvanför.

Denna gamla bygnad kunde, hvad den också fordom varit, numera icke göra anspråk på något namn, ty den bestod endast af en hop dels nedfallna, dels ännu upprättstående och till hälften sammanhållna mossiga och murkna bräder, som man förundrade sig öfver att stormen icke längesedan bortfört som en hop svafvelstickor. Taket var helt och hållet borta, och det var mer än troligt, att man här kunde få både sina ben och sina kläder sönderslitna af alla de rostiga spikuddar, som stucko ut från de hopfallna spillrorna.

Astley kastade en blick ditin och gick

vidare, funderande på orsaken, hvarför Meyerkopf blifvit funnen i denna obehagliga tillflykt, i fall han verkligen var oskyldig, och på hans utomordentliga enfald i motsatt fall att välja ett gömställe så nära intill der Haverfield fallit.

Förgäfvets sökte Astley i sanden märken efter de bloddroppar, som bönderna påstodo sig hafva sett, vinden och solen hade redan uppsugit dem, och först långt derifrån, på sjelfva vägen, upptäckte han, bredvid spåren efter hästens hofvar i den uppsparkade sanden, en mörk fläck som af torkad och stelnad blod.

Det var således här hans olycklige namne dukat under för en fiende, som hastigare och säkrare träffat honom än alla mr Gibsons skickliga tal och hans klyftiga juridik.

Han stod en stund orörlig. Dessa spår i sanden, denna blodfläck, som floden snart skulle utplåna, väckte i Astleys själ underliga och vemodiga känslor, för hvilka han icke kunde fullt göra sig reda; det föreföll honom, som om den hämndfulla qvinnans ande ännu bevakade detta eftersträfvade fädernehem och hopade deromkring alla de mörka och olyckliga följderna af hennes gäckade kärlek och hennes hat.

Det var redan skymning, då Astley en timme derefter återvände. Han hade genast af den gamla hushållerskan fått veta, att hennes husbonde ännu lefde, men att ingen förändring i hans tillstånd inträffat,

och sedan talat några ord med Alf, som berättade, att man i lordens rockficka funnit det bref, som den okände gifvit honom, och som troligen skulle bidraga att upptäcka hans mördare eller åtminstone orsaken till dennes brott, att fredsdomaren och presten i församlingen, som varit der, tagit detta papper i förvar, och att den senare ännu var qvar, väntande att Hawerfield möjligen skulle återkomma till sans.

— Jag önskar, att han måtte lefva, tills den engelske läkaren hinner komma, men jag tror det knappt, ty han andas allt mera omärkligt och med allt längre afbrott, — sade Alf, i detsamma han tog afsked af sin vän.

En stund stod Astley qvar på trappan till detta gamla hus, som nu, i den sinnesstämning hvori han befann sig, syntes honom dystert och spöklikt. Hans blickar dröjde vid dessa löfmassor, som syntes så tunga och orörliga i aftondunklet, de mörka dammarnes vattenspeglar, der svanorna lågo vid kanten, hvita som snö och lysande i skymningen, dessa breda, raka sandgångar, dessa stela, klippta häckar och slutligen dessa klumpiga, groteska bilder af sten på trappan bredvid honom, hvilkas bistra fysionomier tycktes grimasera emot honom.

Alla dessa föremål, på en gång främmande och välbekanta, liksom detaljerna af en försvunnen dröm, syntes honom sväfvande, osäkra, utan fäste i den verkliga världen och utan förmåga att någonsin

lemna honom den trygga barnsliga hemtrefnad och frid, som den fula skånska prestgården på Sveriges jord hade gifvit. Och för första gången anade han, att den lycka han väntat aldrig skulle vinnas, att slägt och blodsband, lag och rätt gälla intet för hjertat emot den oemotståndliga makten af barndomens minnen och kärlek.

Det gifs stunder i vårt lif, då vi äro i ett tillstånd af hemlig clairvoyance, då vi känna och följa intryck af en obestämd aning, då vi lyda en inre röst utan skäl, utan att reflektera deröfver, passift utförande rolen af ett slags medium för händelsernas gång, och detta stundom till vår egen obotliga olycka.

Astley steg långsamt ned för de breda nätta trappstegen och vände mekaniskt sina steg åt den sidan af parken, der den lilla grinden ledde ut till den väg, som genom en liten lund af buskar, förenade sig med strandvägen.

Hastigt besinnade han sig, denna väg var ju så lång, och qvällen var redan långt liden, men imellertid kände han ett otydligt begär att återse hafvet i mörker och månsken, eller rättare han drefs framåt af ett slags instinkt, hvars tillvaro och orsak han sjelf icke kände, alltnog han gick.

Då han väl kommit ut ur den lilla skogsdungen af hassel och vide, som låg nedanför parken, var skymningen mindre djup, och då han gått öfver heden och

klipporna och kommit ut på vägen vid stranden, lyste månen redan klart med horn så spetsiga och blanka som på ett turkiskt standar.

Hafvet låg tyst bredvid honom, men lurande och naket som en gömd stråtröfvare, och endast i tjerran ljöd bränningarnas eviga entoniga dån, och under hans fötter knastrade snäckskalen i sanden bland tufvor af den bruna och vissnade hafstången.

Nu hade han hunnit förbi den mörka fläcken på vägen; blodet af denna man, som framstått på livvets scen lika hemlighetsfullt, som han nu afträdde derifrån, hvem hade väl gifvit honom den rol han spelat, och hvem hade nu så plötsligt gjort ett slut derpå? Han skulle då få dö i den stulna dräkt, hvori man insvept honom, det var således ett väl utfördt masqueradskämt, som började redan i vaggan och upptäcktes först vid grafven — man kan icke gerna lyckas bättre.

Så tänkte Astley, då han tankfullt vandrade vidare och slutligen mekaniskt stannade för andra gången vid det gamla båtskjulet.

Han kastade blott en blick derpå och ämnade gå framåt, då ett otydligt ljud derifrån kom honom att stanna och betrakta det nogare.

Han tyckte sig hafva hört en suck, och detta ljud upprepades ännu en gång. Imidlertid har hafvet så många läten, det är

ett instrument med en oändlig tonskala, och den vind, som hviner mellan klipporna och klagande drager öfver den kala kusten, härmar alla ljud och har både snyftningar, rop och suckar.

Den ensamme lyssnaren, som står en qväll på stranden och ser denna blanka lugna yta, tror sig ifrån djupet höra de halfqvälda nödropen af de skeppsbrutnes oroliga andar, ty hafvet är lugnt, och vinden är omärklig, och dessa brutna ljud komma, man vet icke hvarifrån.

En känsla af obehag, en hemlig rysning flög öfver den unge mannens kind, men i nästa ögonblick, närmade han sig det förfallna skjulet, der kunde ju finnas en varrelse, som behöfde hans hjälp.

Ehuru månen väl fanns på himlen, så lyste den alltför litet för att gifva föremålen någon tydlighet, och den ljusning, som kom ifrån hafvet, gjorde i detta fall mera nytta, ty den sidan af det gamla rucklet, som var vändt emot stranden, syntes långt bättre än den, som låg åt klipporna.

Då Astley kom närmare, hade han likväl ingen svårighet att granska detta ödsliga ställe, der de hopvräktade bräderna och de skarpa oformliga stenarna bildade en obehaglig labyrint, som icke skulle varit lätt att genomsöka.

Han behöfde det imellertid icke, ty en ny suck eller snarare ett halfqväfdt otåligt rop förde genast hans blickar till ett

föremål, som han strax fann var en på marken liggande karl, hvars ansigte skymdes af en sten, emot hvilken han stödde sig.

Astley var obeväpnad, och han hejdade sig ett ögonblick, vid tanken på de många berättelser han hört om vilda uppträden med de råa fiskrarne och smugglarne på kusten, hvilka icke sällan låta den oförvägne, som råkar att öfverraska dem, plikta därför med lifvet.

Denne man tycktes imellertid vara helt ensam, och de klagande ljud, som Astley hört, tydde icke på några onda afsigter. Dessutom var det nu för sent att draga sig tillbaka, ty han var redan bemärkt, mannen reste sig till hälften upp på armbågen och vände med detsamma sitt ansigte så, att det icke mera var doldt af skuggan.

— Gordon, Gordon, är det du? — utropade Astley, som med bestörtning i de bleka och af smärta vanställda dragen, han nu kunde betrakta, igenkände den franske skrifvaren ifrån advokatens byrå.

— Cameron, hvilken lycka! — utropade denne i sin ordning med matt röst och sträckte handen emot sin vän.

— Hvarför i himlens namn finner jag dig här ensam bland klipporna och i detta tillstånd? Du är blek som vax och synes nästan döende. Hvad har händt? Hvad har fört dig ifrån London? — sade Astley häftigt, kastande sig ned på knä bredvid den stackars fransmannen, som försökte

att småle emot honom, och hvars torra halföppna läppar knappt kunde frambringa ett ord.

— Gissar du icke det? Har du icke hört hvad som passerat, har man icke funnit Haverfield ännu?

— Ah Gordon, det skulle vara du, som skjutit honom, du som aldrig sett eller känt denne man? Hvad vill detta säga?

— Jag skall berätta dig allt, men hjälp mig att resa på mig! Så ja. Ah smärtan i min axel, som är genomskjuten, dödar mig, blodsförlusten och febern hafva hållit mig här hela dagen nästan sanslös, jag har yrat, tror jag, eller kanske jag gör det ännu. Det förefaller mig, som om man funnit mig här, jag hörde rop och svordomar, jag såg en hop folk och tyckte, att man bortförde mig. Det är ju icke så? Jag är ju ännu kvar på stranden, jag ser ju hafvet der, och du Cameron är här ensam?

— Ja, lyckligtvis är det endast jag som upptäckt dig, min stackars Gordon. Det var en annan, som man tog i ditt ställe, det är detta som räddat dig; men huru är det nu? Du har en förfärlig feber! — återtog Astley, som stödde hans hufvud emot sin axel och ville afdraga hans rock för att undersöka den sårade armen.

Ett rop af smärta hindrade honom likväl, Gordon dignade nästan sanslös ned och mumlade:

— Den bofven, om han träffat hjertat.

i stället, men att på detta sätt stympa mig.

— Hvad skola vi göra, du kan icke stanna här utan hjälp, jag måste föra dig härifrån.

— Nej, nej! Jag väntar en båt, fransmannens fartyg ligga i Kanalen, som du vet, en fiskare förde mig dit uti gårqväll, der ute bakom skären dröjer en landsman, som lofvat hemta mig, då det blir mörkt. Ser du ingenting på hafvet? Ah! jag dör af törst.

— Vänta ett ögonblick! Det fins regnvatten der uppe i klipporna, jag har sett vallbarnen och deras hundar dricka der. Gif mig din hatt, den är tätare än min! Se så! Kan du ligga så der? Var lugn, jag återkommer genast.

Astley nedlade varsamt sin väns feberheta hufvud och skyndade med ett rådjurs snabbhet bort öfver de skrofliga stenmassorna bakom skjulet.

Gordon tillslöt ögonen och andades fram en suck så djup, som om den varit hans sista, då ljudet af Astleys steg försvunnit.

Gud vet, hvad som föregick i den stackars fransmannens sinne, lättrördt, enfaldigt och otillräkneligt som ett barns, men en tår perlade fram mellan hans tjocka svarta ögonhår, då Astley återkom med det ljumma och brunaktiga vatten han funnit, han tryckte Astleys hand och förde den till sin panna och sina läppar med en häftighet och ömhet, som bevisade, hvilka

korta och höga vågor af tacksamhet, kärlek, hat och raseri det gick i denna själ, som Englands alla kalla dimmor icke förmått afkyla och lugna.

— Drink, min stackars vän! Men jag fruktar, att det icke är mycket kvar, ty det dryper som genom en filtrertratt ur den fördömda hatten, — sade Astley, rörd af hans eldiga tacksamhet. — Vill du, att jag hemtar mera? Det är snart gjordt, nu då jag vet hvar det finns.

— Tack, inte nu, men innan du lem-
nar mig.

— Jag lemnar dig icke; du måste hem-
tas till byn; det finnes en läkare vid Auk-
woodhouse.

— Nej, aldrig! Tror du, att jag vill underkasta mig ett pinsamt förhör, en krånglig rättegång, der Zusettes namn skulle nämnas, der man tusen gånger skulle låta mig dö af raseri och smärta, innån jag slutligen kanhända blef hängd som en mördare. Nej, förr kastar jag mig i hafvet, om jag icke på annat sätt kan lemna denna förbannade ö.

— Men förklara mig nu, om du förmår; jag kan icke ännu fatta, hvarför du tvingat Haverfield till denna olyckliga strid?

— Åh, det är sagdt i få ord. Det är han, som beröfvat mig mer än lifvet, som dödat Zuzette.

— Din fästmö! Är hon död?

Gordon gömde ansigtet bakom Astleys rockskört och svarade ingenting, under

det att en rossling som af qväfda våldsamma snyftningar hördes i hans strupe.

Astley tryckte hans hand och vågade icke upprepa sin fråga.

— Du minnes väl, hur vi skildes i London, — återtog Gordon äntligen och sökte göra sin röst redig. — Jag visste då ännu ingenting bestämdt, men trodde mig ana det värsta. Ack, jag kunde ändå icke föreställa mig, huru det stod till. Jag trodde, att hon bedrog mig och älskade en annan, men jag kunde icke tro, att hon sjelf var bedragen på ett så fegt och nedrigt sätt. Jag fick veta det sedan. Det var i lord Hawerfields hotel jag sett henne gå in, det arma barnet. Jag väntade, som du vet, utanför, utan att få återse henne, hon hade gått ut en annan väg. Nå väl, jag gick hem, der hon bodde; man sade mig, att hon ännu icke var återkommen. Jag återvände, jag väntade ännu en timme. Slutligen gick jag derifrån med döden i hjertat, döden både för henne och mig. Jag hade vandrat omkring på gatorna hela natten; på morgonen var jag åter vid Zusettes dörr; ännu hade hon icke varit synlig, men värdinnan, som kände och höll af henne, blef nu också orolig, ty hon meddelade mig nu uppriktigt, att hon visste om Zusettes förbindelse med en förnäm herre, och att den unga flickan på senare tider varit sjuk af sorg och ånger kanhända, efter som han troligen ledsnat vid henne och öfvergifvit henne. Allt det

der berättade hon mig, och sedan gick hon att lyssna vid hennes dörr; hon återkom emellertid genast, hon hade tyckt, att en besynnerlig lukt trängde ut genom springorna, hon skickar efter en smed, som öppnar dörren och...

Gordon, som talat oafbrutet och med ansträngning, tystnade ett par minuter, innan han kunde fortsätta, och Astley kände hans heta hand darra i sin. Slutligen återtog han med matt röst:

— Hon var död, Cameron: hon hade osat ihjäl sig. Hon låg på sin säng, så vaeker och lugn, som om hon sofvit. I ett litet skrin, som jag gifvit henne, fann jag bref ifrån hennes nedrige älskare, som först lookat sig till hennes kärlek genom att gifva sig ut för en målaregesäll. Och sedan, då Zusette ville, att han skulle uppfylla sitt löfte och gifva sig med henne, då upptäckte han för henne sitt verkliga namn och sin rang. Den arma flickan älskade honom likväl ännu, men qvällen förut, då hon besökte honom, hade han bemött henne med så mycken hårdhet och köld, att hon i ånger och förtviflan beslöt att dö. Det der fick jag naturligtvis ingen upplysning om i de bref han skrifvit, men bredvid hennes hufvudgård låg ett annat bref, med adress till lord Hawerfield, som hon skrifvit om qvällen vid sin hemkomst, och hvaraf allt blef mig klart. Det var detta bref jag framförde till dess egare och på samma gång hämnades mig

sjelf och henne. Han hade rest samma qväll; jag följde honom hit. Förstår du nu? Jag kunde icke handla på annat sätt. Han är en bof, som förtjente döden.

— Min stackars vän, jag förstår dig nog, men jag kan icke gilla ditt handlingssätt.

— Men du skulle likväl hafva gjort det-samma.

— Kanhända, men jag skulle sedan aldrig hafva kunnat förlåta mig sjelf.

— Harför? Hvad har du att anmärka deremot?

— Det var ju nästan ett mord.

— Du menar, att jag borde hafva skaffat vittnen och allt sådant der?

— Ja, naturligtvis.

— Zusette var mitt vittne, det var nog, — sade Gordon med ett uttryck af vild smärta och öfvertygelse, som förstummade hans vän. — Han var en nedrig skurk; han förtjente döden, — fortfor han, liksom för att bekräfta sin egen tanke. — Det måste så vara i alla fall; jag har handlat rätt, och jag känner, att Zusette är nöjd med mig; skulle hennes död hafva blifvit ohämnad, huru tycker du, att jag då en gång skulle kunna möta henne i himlen? — fortfor han sakta och blickade uppåt med samma trohjertade tillfredsställelse och lugn som hottentotten, då han offrat några röda kärnor åt sin fetich, eller indianen, när han till den "stora andens" ära hängt en ny skalp utanför sin wigvam, eller den ele-

ganta fransyska damen, som skänkt en zuav åt den helige fadern, eller den högtidliga engelskan, som åhört tre bibelförklaringar, tre predikningar, ett andligt föredrag och en aftonsång, innan hon på söndagskvällen somnar.

Alla hafva de handlat *rätt*, hvar och en efter sin öfvertygelse, ty i den *redliga* viljan, i det *uppriktiga* begäret ligger just sanningen, och underordnade komma sedan upplysningen och omdömet, som rena den.

Astley tänkte också något dylikt, ty han log endast sorgset, han hade icke hjerta att bråka med sin sjuka vän om det rättas *färg*, så mycket mindre som han sjelf icke kände sig fullt säker derpå och anade, att himlens ljus visar sig för hvar och en just i den grad af renhet, som vi förmå att uppfatta detsamma.

— Tyst! Hörde du icke ljudet af åror?
— sade Gordon hastigt efter en lång paus, hvarunder bådas tankar troligtvis mötts vid samma mål, ehuru de kommit dit på olika vägar. — Se utåt hafvet! Ser du ingenting? — fortfor han, resande upp hufvudet med ifver.

— Nej, jag kan icke upptäcka den minsta punkt och intet ljud utom det af den torra vassen, som rasslar emot stenarne vid vattenbrynet.

— Jo, det är en båt, som nalkas, — återtog Gordon, lyssnande med en febersjuks skärpta hörsel. — Gå ned till stran-

den! Det är fransmännen, jag är säker derom.

Astley gick, och då han kom ned till vattnet, syntes verkligen en svart punkt, som allt mera närmade sig, och vägledt af Astleys mörka konturer emot strandens gula sand, landade snart en båt med trenne karlar, i den lilla bugten nedanför det gamla skjulet.

Gordon hade haft rätt; det första ord, Astley hörde från båten, bevisade, att det var franska sjömän, som varsamt nalkades den fiendtliga kusten.

Tio minuter derefter hade han med deras hjälp fört sin sårade vän ombord och anbefalt honom i deras vård.

— Om det blir dig möjligt, Gordon, så skicka en förklaring öfver din olyckliga duell med Hawerfield till England, för den stackars karlens skuld, hvilken man här misstänker att hafva dödat honom, — sade Astley, omfamnande ännu en gång sin första vän på Englands jord.

Den stackars Gordon hörde honom likväl icke, han låg sanslös på botten af båten; smärtan af hans sår, då man bar ned honom till stranden, hade låtit honom förlora medvetandet, och om den sista blick af deltagande och vänskap, som Astley skänkte honom, var han helt och hållet okunnig.

Årorna lyftes och sänktes taktmessigt och ljudlöst, de trenne människors gestalter försvunno och blefvo otydliga för Astleys

blickar, men ännu stod han kvar, och först när den lilla båten sammansmält med havets mörka yta, så att han icke mera kunde upptäcka den, vandrade han långsamt derifrån.

VI.

— Jag tackar er, min fru. Det skall blifva mig ett nöje att erbjuda er den ersättning, hvartill ni eger rätt, — sade mr Gibson, advokaten i West-End, i det han artigt förde mrs Morris, Astleys tillämnade värdinna i Islington, till dörren af sitt kabinet.

— Ack, min herre, tala icke om ersättning! — inföll den hederliga frun, som var klädd i en ljus gröngul kapott af levantin, hvars snäfhhet gjorde, att dess båda sidor fäfängt sträfvade att mötas öfver hennes starkt rundade former och hvars uppstående puffar öfver axlarna gäfvö hennes figur likhet med en pompejansk grafurna. — Tala icke om ersättning, min herre! Om denna lilla berättelse, som jag haft äran lemna er och hvilken jag affattat helt enkelt och okonstladt, alldeles som ni tillstyrkte mig, mr Gibson, om, säger jag, detta vittnesmål, afgifvet med den yttersta sanning, på något sätt kan gagna er sak, det vill säga den unga pretendents sak, så vore det mig en stor tillfredsställelse. Ack, hvem skulle väl hafva trott, att jag och mina tragiska öden skulle

komma att förenas med denna unga mans, ehuru, jag tillstår det, han genast väckte mitt intresse, då mr Gordon förde honom till mitt anspråkslösa hem såsom en blifvande hyresgäst och medlem deraf. Han kom då aldrig att taga sin bostad i besittning, ehuru jag vädrat sängkläder och möbler, skurat golvet och till och med låtit laga dörren, så att den fullkomligt gick igen. Jag beklagar mig visst icke deröfver, ty han erlade sin hyra i förskott mycket ordentligt, och rummen stodo för hans räkning. Ack, min Gud, det var detsamma, jag anser honom i alla fall som en anförvandt, en son. Jag anade naturligtvis icke då, att . . .

— Ursäkta, min fru, men jag är mycket sysselsatt, — sade advokaten afbrytande, i det han bugade sig och återvände till sin pulpet, då han såg mrs Morris, i stället att gå sin väg, nedsjunka helt lugnt på en stol vid dörren.

— Jag ber så mycket, mr Gibson, genera er icke! — fortfor hon artigt hviftande med handen, under det hon fastklämde sin röda paraply mellan sina knän för att kunna söka rätt på sin snusdosa. — Jag ville, som sagdt är, sjelf lemna er denna lilla biografi. Ni skall finna den rätt nätt, och i fall man skulle vilja införa den i Times eller The Star, så lemna jag gerna mitt bifall dertill. Då man liksom jag en gång varit en offentlig person, så kan man icke alltid hålla sig i

skuggan. Jag har, Gud ske lof, ingenting att dölja och skulle ni vilja hafva några vidare upplysningar, göra några ytterligare frågor eller så, så är min adress Islington Bridge-Street n:r 4, en trappa upp. En trappa upp, var så god och påminn er det, min herre, ty på nedra botten har jag visserligen en liten rätt lönande inrättning, hvars fabrikater äro mycket eftersökta, men jag mottager aldrig besök annat än i min våning en trappa upp, — tillade Mrs Morris, i det hon steg upp och med sin sista afskedskompliment vände sig till advokatens biträde, Mr Wehler, hvilken med pennan i handen och en min aftvungen artighet och uppmärksamhet ännu stod framför henne, sedan hans principal längesedan glömt hennes närvaro och fördjupat sig i sina papper.

Ändtligen var den forna dansösen utom dörren, och Mr Gibson reste upp hufvudet, satte pennan mellan tänderna och hopsamlade en hög papper, som låg bredvid honom.

— Tips har icke lemnat någon rapport på länge eller huru? — sade han otydligt mumlande, med pennan ännu mellan läpparna.

— Jo, senast i går.

— Nå väl, var han öfvertygad, att qvinnan icke var den rätta?

— Ja, det var ett misstag. Hennes verkliga namn blef upptäckt.

— Och han har inga andra anledningar, för att finna zigenerskans spår?

— Nej, icke för närvarande, åtminstone inga, som han ansåg värda att ännu nämna.

— Hm, det är illa. Se här, Wehler, vill ni vara god och genomläsa dessa papper? — fortfor han, räckande skrivaren de handlingar han utvalt, på bordet.

Wehler mottog dem och satte sig tyst i andra ändan af rummet. Han uppvek det första bladet och läste:

Vittnesmål i den Haverfieldska processen, lemnadt af fru Sabina Emmelina Morris, f. d. dansös, nu egarinna af en korffabrik i Islington.

Jag har af advokaten mr Gibson blifvit uppmanad att lemna en skriftlig berättelse om hvad jag kan hafva mig bekant med afseende på min aflidne mans, begrafningsentreprenören mr John Morris', gemenskap med familjen Haverfield efter som han flera år vistats såsom kammartjenare hos aflidne lord Percy Haverfield.

Jag är säker, att hos mången ännu lever hågkomsten af signora Annunciata Trampolini, hvilket namn jag i min första ungdom såsom dansös vid Drurylane-teatern antog, ty jag kunde naturligtvis icke bibehålla namnet Sabina Krump, såsom alltför tungt och trivialt.

Mr Gibson har anbefalt mig att "fatta mig kort", det är också mitt naturliga sätt och min smak; jag hatar onödiga fraser och bisaker, som icke höra till ämnet, jag vill därför ingenting säga om min sylfidiska

ungdom, "dess gungande behag, spänstiga språng och djerfva mimik", som en viss tidning af mycket anseende på den tiden uttryckte sig om min person och min talent i en lång och smickrande teaterkritik, hvilken jag utklippt ur bladet, och som jag ännu förvarar bland andra minnen ifrån denna tid.

Jag var uppfostrad för baletten och hade, sedan jag var tretton år, hvarje dag, med min middag inknuten i en näsduk tillsammans med mina strumpor och skor, vandrat ifrån Pimbliko till Drurylane. Det var ganska påkostande, det kan jag försäkra, och hade jag icke haft det beständiga sällskapet af min första man, mr Mike Kutts, som då redan var basunist i orkestern, ehuru han var ganska ung, så hade jag visst blifvit ännu mera upptröttad och stel i benen än som nu var fallet.

Mr Kutts var icke vacker, hans läppar hade blifvit tjocka och utstående och hans kinder slappa och hopfallna af den ständiga blåsningen, men han bodde hos min fostermor, och det hände ofta, då vädret var alltför elakt, att han betalade en droska, deri vi båda åkte till teatern, han trakterade mig dessutom ofta med våfflor och smörbakelse — och ingenting kan smaka bättre, då man ruskig och frusen står väntande i en mörk och dragig teater, der kulisser och hissverk, falluckor och brädställningar omgifva en på alla sidor liksom.

kringkastade af en jordbäfning — och denna hans vänlighet väckte min tacksamhet.

Vid sexton år debuterade jag och blef antagen som dansös med en lön af ett pund i månaden. Jag har alltid älskat blygsamheten som den skönaste af alla dygder, och därför vill jag icke ens nämna de många förledande snaror, som utlades för mina oskyldiga fötter, eller de förrådiska rökoffer, som af unga herrar tändes för min alltid bortvända näsa. Min natur var alltför ren, mitt konstnärskap alltför sublimt för att besudlas deraf. Jag undgick alla dessa lockelser och kastade mig som en snöhvit, jagad dufva i den trogna mr Kutts' armar, hvars ständigt brinnande offerlåga jag på detta sätt belönade.

Han blef min make. Jag vill, som sagdt är, vara kort, och jag säger därför endast, att följden af denna minnesvärda och heliga förbindelse blef min dotter Esmeraldas födelse och hennes lilla bror Jonathans, hvilken sistnämnda rycktes ur min famn af en elakartad messling, som det året på det grymmaste grasserade ibland småbarnen i Pimbliko.

Då man är konstnär, så behöfver man en beständig öfning, ett införlifvande med sin talent, som ingenting får afbryta; jag kan också med stolthet säga, att hvarje minut af min tid i hemmet egnades deråt, och då jag räckte mr Kutts min hand, var det äfven därför, att jag under mina dansöfningar vant mig vid hans basun.

Basun är ett ofantligt vackert instrument, när det trakteras väl, men mr Kutts var af ett mycket melankoliskt sinnelag, och han hade därför en böjelse att tuta så högtidligt, som om elden varit lös och han stått i ett kyrktorn. Allt ifrån den stund vi blefvo gifta, tilltog denna smak, och det var mig slutligen nästan omöjligt att påskynda hans tempo eller få aplomb i hans instrument, och hvar och en kan förstå, att detta är nödvändigt för ett fruntimmer i min ställning.

Jag fick ofta stanna flera minuter med benet upplyft i vädret, innan hans takt var slut, eller också underkasta mig att dansa oberoende af hans musik.

Detta var en ledsam disharmoni oss imellan. Jag tillstår uppriktigt, ty jag vill ingenting dölja, att jag gjorde allt för att påskynda honom; det har ofta sedermera afpressat mig djupa suckar vid hans urna, ty denna ansträngning påskyndade hans död, hans bröst var redan förut angripet, ty basun är ett instrument, som är förskräckligt tungt, och som skördat många offer.

Han dog, och jag var nu enka vid tjugotre år. Ack, jag vill icke inför en domstol afslöja min sorg, så mycket mindre som den icke egentligen kan hafva något inflytande på den process, hvilken är i fråga, och jag afskyr onödigheten.

Mitt hjerta var öde och tomt, min make var ryckt ifrån mig, och länge efter hans

död tyckte jag mig i nattens högtidliga stillhet höra det dofva och imponerande ljudet af hans oförgätliga basun.

Det är ett vittnesmål och icke en roman jag skrifer, därför förbigår jag tio år af min lefnad, det var visserligen mina blomstringsår ännu, men de hade många törnen, hvilka det är bäst att glömma. Jag hade alltid tillika med mina högre anlag en böjelse för praktisk verksamhet, och redan nu framträdde bilden af en korffabrik för min inre syn; jag saknade imellertid resurser dertill i ekonomiskt afseende, och böjelsen därför måste qväfvas, tills framtiden en dag skulle realisera den.

En afton, då jag något sent kom ut ifrån teatern, insvept i min kappa och klädd i ett par stöflar som varit sal. Kutts', ty regnet strömmade ned och det blåste förfärligt, föreföll det mig mer än vanligt svårt att vandra hem den långa vägen, och jag stannade ett ögonblick och betraktade med begärliga blickar en ensam åkaredroska, som ännu stod qvar på sned med tvenne hjul i rännstenen och en gammal häst, af hvars slokande öron vattnet rann som genom ett par takrännor.

Jag egde imellertid för ögonblicket icke en skilling, och beslutsamt svepte jag mina fladdrande kjolar omkring mig under kappan, för att begifva mig af, då kusken i detsamma körde fram till mig och frågade, om jag icke behöfde hans åkdon.

Jag nekade kort och ville aflägsna mig

då han hastigt sade: "Var så god mrs Kutts och sitt upp, det är alltför fullt väder i afton för er att gå till Pimbliko, jag bor der och bjuder er att åka."

Jag blef helt förvånad, och som regnet öste ned, så var det bäst att begära en förklaring öfver hans artighet, sedan jag kommit i skydd af den gamla lädersuffletten, under hvilken kusken sjelf helt ogeneradt äfven tog plats.

Då man blir bjuden på att åka, så kan man naturligtvis icke köra ut egaren till ekipaget, och ehuru hela hans person liknade en våt svamp, som vid minsta beröring meddelade sitt innehåll, så bestämde jag mig likväl för att sitta qvar, helst jag vid lyktskenet tyckte mig märka, att den artige åkaren var en rätt vacker karl, och som dertill talade ett språk alldeles som en gentleman, hvilket kom mig i början på den tron, att det kunde vara en förnäm herre, som förklädd ville enlevera mig, och sanningen att säga skulle detta icke varit mig emot, om jag bara icke haft mr Kutts' stöflar på mig.

Imellertid lunkade hästen sakta framåt, och min kusk berättade mig under tiden, att han många gånger sett mig traska i smutsen till och från teatern, men denna qväll varit inne och sett mig dansa i lampskenet, klädd i flor och siden, samt att han då fann mig se långt bättre ut än på gatan under mitt bomullsparaply och med min fula kappa.

Ja, jag må så godt säga det genast, han hade blifvit alldeles betagen. Man hade också denna afton gifvit balletten "Zefyr och Flora", och ehuru jag icke hade hufvudrolen, så dansade jag likväl åtskilliga gånger nästan ensam och denna ballett var glanspunkten i min repertoir. Jag minnes ännu alla de hopp och språng och graciösa attityder, jag der utförde, så väl, att jag hvilket ögonblick som helst skulle kunna återgifva dem, ehuru kanske icke med samma lätthet.

Vår bekantskap var nu gjord. Mr Morris bodde verkligen i mitt grannskap och kom sedermera att dricka sitt thé hvarje afton i mitt lilla rum, der jag hänförde honom med de svåraste och vackraste af mina steg och attityder, och till tacksamhet därför stälde han sin droska till min disposition, och denna blef mig nu, ehuru på ett annat sätt, lika nyttig som Kutts' basun.

Det var en högst angenäm tid, och jag tillstår, att det var mig rätt okärt, när Morris på samma gång han bestämde vårt giftermål, yppade sitt beslut att upphöra som åkare och i stället blifva begravningsentreprenör.

Jag försökte afråda honom derifrån, men mr Morris var af ett mycket bestämdt och, jag kan väl säga, despotiskt lynne; han hade en bekant som skulle gå i kompani med honom. och ingenting kunde förmå honom afstå ifrån denna plan. Jag hade velat hafva mera sympati oss imellan, mera

öfverensstämmelse mellan vår särskilda verksamhet, men Morris påstod, att han såsom tillställare af begrafningar skulle kunna använda en hel hop skräp, som jag ifrån teaterns utdömda förråd kunde skaffa honom till liksvepningar och dylikt, och att det passade sig mycket bra för oss båda.

Vi blefvo gifta; men det var mig imelertid omöjligt att för min del på något sätt kunna profitera af det ledsamma yrke min man valt, och, för att tala uppriktigt, fann jag snart, att mr Morris icke liknade min begråtna Kutts, hvilkens hängifvenhet hade låtit honom blåsa lifvet ur sig, och då Morris en vacker dag tog hans efterlemnade basun för att använda som prestaf, var mitt hjerta nära att brista.

Samma qväll, då jag gick hem ifrån teatern, ty nu var det icke att tänka på att få åka mera, då jag naturligtvis icke kunde begagna likvagnen, får jag vid ett gat-hörn se Morris, som gått för att arrangera och öfvervara en skräddeles begrafning, ännu sorgklädd med flor om armen och hvita vantar, stå ifrigt samtalande med en qvinna af besynnerligt utseende.

Hon var stor och lång som en karl, men såg rätt bra ut, ehuru hon icke mera var ung, och som jag vet, att karlarne ibland hafva en obegriplig smak, och Morris ofta förut gifvit mig anledning till svartsjuka, så trodde jag bestämdt, att jag såg en rival framför mig, och smög mig därför helt

nära intill dem i mörkret utmed väggen, der jag stannade.

De talade imellertid så lågt, att jag på en lång stund ingenting kunde höra, och då jag äntligen uppfattade några ord af Morris, fann jag strax, att min misstanke var ogrundad.

Af hvad han sade har imellertid hvarje ord fäst sig i mitt minne, ty jag fann hans mening mycket obegriplig, och huru jag än funderade deröfver, kunde jag aldrig fatta någon bestämd tanke derom, och aldrig fick jag någon tillfredsställande förklaring deröfver.

— Gif er tålmod! — sade han. — Om ni nu skulle säga honom sanningen, så vore allt förderfvadt, och ni gjorde både honom och oss olyckliga; han är ännu alltför ung.

Hvad qvinnan svarade kunde jag icke höra, men strax derpå skildes de åt.

Då Morris blef ensam, ämnade jag först gå fram till honom, men jag vågade icke, ty han var, som sagdt är, mycket häftig till sinnet och var dessutom kanske för tillfället mera retlig än vanligt, efter han troligen druckit mycket på begrafningen. Det var således först flera dagar derefter, som jag sade honom, att jag sett den der bruna och svarthåriga qvinnan och hört hvad han sagt åt henne.

Att börja med så syntes han mycket bestört och lät mig flera gånger försäkra, att

jag ingenting mera hört, än de ord jag upprepat, men sedan skrattade han och sade:

— Ser du, saken är, att det der fruntimret och jag hafva tillsammans för flera år sedan gjort en insats på lotteriet, men vinsten har ännu icke utfallit.

Det der svaret syntes mig så dumt och alls intet öfverensstämmande med de ord jag hört, att jag blef helt förargad och föresatte mig, att om jag någonsin mera fick se den der qvinnan, skulle jag söka att utlura deras hemlighet, ty att de hade en sådan tillsammans, det tycktes mig vara klart, äfvensom att denna var både vigtig och farlig, då Morris sagt: "Ni kan göra oss olyckliga".

Jag såg henne imellertid aldrig mera, och aldrig fick jag någon upplysning om denna sak, men rätt ofta, då jag beklagade mig öfver våra knappa tillgångar, sade Morris: "Gif dig tillfreds, Emmelina; när det numret utkommer, hvilket jag tagit på lotteriet, så blifva vi rika", men han sade det på ett sådant sätt, att jag icke vet, om han mente allvar eller skämt.

Huru som helst, har jag icke haft någon anledning att tro, det den hemlighet, hvarom han talat med den främmande qvinnan, kunde hafva något gemensamt med hans forna husbonde, lord Hawerfield, ty Morris talade aldrig om honom, förrän han i sin dödsstund nämde hans namn.

Ack, den dagen var en olycksdag ifrån början till slut! På förmiddagen hade vi

haft generalrepetition till en ny ballett, och genom någon nedrig tillställning hade jag fått en talgbit under min sko, så att jag halkade och föll, just då sluttablån skulle arrangeras. Jag vrickade min fot och blef urståndsatt att deltaga i balletten, som kostat mig flera veckors arbete att inöfva.

Jag har alltid trott, att endast elakheten och den lömska kabalen voro orsaken till talgbiten, ty det fanns en qvinna bland mina kamrater, som var mager och kantig som en get och hade fötter så långa som en apa, hon afundades mig mina alltid rundade former och hatade mig dessutom därför, att jag icke ville tillåta henne att med hela sin tyngd hänga på mina axlar i tablåer och grupper, och jag är säker på, att det var hon, som var orsaken till mitt fall, ty man hade en stund förut sett henne stå och betrakta ett talgljus i en af maskinisternas lyktor.

Nåväl, under det jag lidande och uppskakad af denna händelse ligger på en soffa, hemför man Morris döende. Han hade vid en likprocession kommit under en vagn, då ett par hästar skenade, och var helt och hållet sanslös.

Det är sannt, att jag icke kunnat egna min sista man all den ömma vänskap, som lyckliggjort den första, ty hvar och en kan förstå, att hans envishet att arrangera begrafningar skulle misshaga mig.

Jag, en konstens prestinna, en person med lyftning, en huld, sväfvande genius,

huru skulle jag finna trefnad bland likkistor och hyfvelspån, kimrök och krusflor, liksveperskor, bärare och dylika dystra och bedröfliga föremål, hvaraf min man och mitt hem ständigt voro omgifna?

Det är sannt, att han ofta gjorde mig artiga presenter af buteljer med sammanblandade vinsqvättar och påsar med öfverblifven sorgkonfekt, men huru kunde jag fullt tillfredsställas deraf?

Det kostar på mig, det rör mig djupt att erkänna, men sanningen är det viktigaste af allt i en skrifvelse som denna, jag uppfattar det fullkomligt, och jag tillstår därför under tårar: Morris uppfattade aldrig rätt mitt värde, han gjorde mig icke lycklig.

Jag vakade imellertid som en sorgens engel vid hans läger, jag gjorde mig en pligt af att icke ett ögonblick vika derifrån. Aldrig har en kvinna, en hustru visat en mera beundransvärd uppoffring. Han kunde imellertid icke uppfatta den, ty han uppslog ögonen blott en enda gång och sade då fullt redigt: "Emmelina gå till lord Hawerfield..." Han upprepade ännu en gång lordens namn, men han kunde icke fortsätta, ehuru han tycktes mycket orolig, han försökte att resa sig upp, men föll i detsamma tillbaka och var död.

Jag tyckte mig alls inte kunna fästa någon vikt vid dessa ord, hvilkas fortsättning möjligen skulle hafva gifvit dem något värde, men som nu icke inneburo nå-

gonting. Det var mer än tolf år, sedan Morris kom ur lord Haverfields tjenst, denne var då i Italien, och jag hoppades ingenting af att skriva till honom.

Det är imellertid i dessa afbrutna ord, som mr Gibson vill finna ett sammanhang med hvad Morris förut för ett år sedan hade sagt åt qvinnan på gatan, men som detta alldeles går öfver mitt förstånd, så lemnar jag det i sitt värde.

Jag var åter enka och hade då den fördelen att ega allting i ordning för min mans högtidliga begrafning, ty det föll sig så lyckligt, att Morris sjelf gjort alla arrangementer för begrafningen af en gammal rik borgarenka i City, på hvars död hennes brorson länge väntat, men som frisknade till helt hastigt, och allt detta blef nu användt på det mest smakfulla och rörande sätt för hans egen räkning.

Kostnaden därför blef imellertid ganska stor, och sedan jag insatt en dödsannons med breda sorgkanter i tidningarna, der orden "omkommen af vådlig händelse" voro tryckta med tjocka, svarta bokstäfver, egde jag icke en skilling i behåll, men det ljufva medvetandet att hafva på det värdigaste sätt uppfyllt mina pligter var tillräckligt för mitt känsliga och veka sinne.

Ett par år derefter intog min dotter Esmeralda min plats vid balletten, der man har den narraktigheten att pensionera dansöserna vid fyllda fyrtio år, i synnerhet om de äro fallna för korpulens. Jag kom ändt-

ligen, genom några teatervänners välvilliga sammanskott, i tillfälle att verkställa min länge närda önskan att etablera en korffabrik.

Jag hade sett en fattig skomakareenka, som var min granne, blifva rik af detta yrke, och jag hoppades på samma framgång.

Som jag förut en gång sagt och tillräckligt visat, så är blygsamheten min största prydnad; det var därför som jag började helt anspråkslöst och utan allt uppseende. Jag köpte mig en köttqvarn och en korfspruta, och viss att min oförgätliga och begråtna Kutts' ande ifrån högre rymder med ömma blickar bevakade mitt företag, har jag alltjemt med beslutsamhet och kraft fortgått uti och sökt att utvidga denna vackra affär för min och min dotters oberoende framtid.

Och härmed slutar jag min berättelse, der jag sökt att framhålla de viktigaste momenterna af mitt lif och mitt korta äktenskap med tvenne aktningstvårda, ehuru hvarandra mycket olika män.

Jag vill tillägga, att det är med min grannes, renskrifvaren mr Merles, tillhjälp, som jag sammanfattat detta, och att jag med nöje vill tillägga alla de muntliga upplysningar, som mr Gibson önskar och som stå i min förmåga.

Sabina Emmelina Morris,
född Krump.

VII.

*Vittnesmål af Jonas Burton, f. d. kusk
hos squire Harry Merton på Merton-
Hall.*

Det är med anledning af en annons i tidningen *The Star* och i synnerhet för att följa min hustrus, fru Barbara Burtons, önskan och råd, som jag skrifer detta.

Hon är ett mycket klokt och manhaftigt fruntimmer, och jag har alltid befunnit mig väl af att göra, som hon säger, en bekännelse, som kanske icke många män skulle hafva mod att göra.

Jag skulle utan henne aldrig hafva fallit på den tanken att afgifva detta vittnesmål, och det är hon, som påmint mig om den omständighet, hvilken jag nu vill berätta, ehuru jag nästan finner det vara orätt att framkasta en misstanke utan egentliga skäl och bevis, i synnerhet då denna misstanke rör ens forna herrskap.

Vi tro likväl, att hvad jag här säger skall kunna bidraga att skaffa ljus i en sak, hvilken man redan kommit på spåren, och att gifva rättvisan framgång.

Jag är född i Cornwallis och tjente som kusk hos squire Harry Merton på Merton-Hall, der jag ännu vistas, när denna herre gifte sig med miss Agnes Hochtinton. Det var år 1786, och ingen kan bättre än jag känna till detta giftermål, efter jag flera gånger var med min husbonde till Auk-woodhouse, der den unga damen vistades

hos sin mormor, lady Haverfield, under squire Harrys frieri.

Folket vid Aukwoodhouse påstod, att hon alls icke ville ha honom, och att intet giftermål skulle blifva af, och så trodde äfven jag; men en månad eller så efter den gamla ladyns död vid Aukwoodhouse körde jag för min husbonde, som reste till en hästmarknad i Launceston och på hemvägen derifrån, en mil ifrån staden i en skogsbacke, som vi skulle passera, då jag sitter på kuskbocken och vet om ingenting, får jag hastigt höra ett nödrop, men jag såg ingen människa, ty squiren hade inlärt mig att aldrig taga ögonen ifrån hästarne, då jag körde, och det gjorde jag heller icke, oaktadt jag ibland hade stirrat på dem så länge och ihärdigt, att jag icke ens såg dem heller.

Nu var det imellertid rätt bra att jag lydde hans befallning, ty den ena hästen rycker häftigt till och kastar sig på sidan — den var alltid litet skygg, men det var annars en mycket vacker häst, utan alla fel och olater, som hette Celestin och hade kostat mr Harry öfver hundra pund — jag blef rädd, ty min husbonde var mycket het-sig till humöret, och jag fruktade, att hästarne kunde komma i sken, men till all lycka kunde jag hålla dem och såg då, att det låg en människa midt på vägen, som såg ut att vara död; och det var detta, som skrämt det stackars djuret.

John, betjenten, sprang genast ned af

vagnen och squire Harry också, och till allas vår förskräckelse och förundran så finna vi det vara miss Agnes Hochtinton, som ligger der utsträckt i dammet.

Jag har aldrig i mitt lif kunnat begripa, huru hon kommit dit helt ensam, och hvarför hon låg der på detta sätt, men John påstod, att hon flytt ifrån Aukwoodhouse därför, att hennes mormor, den gamla elaka lady, spökade i slottet.

Det lemnar jag imellertid alldeles osagdt, ty John kunde ingenting redigt höra af hvad de sade, då hon kom till sans, emedan mr Harry skickade honom tillbaka till vagnen, och miss Agnes talade mycket tyst, om hon ens sade någonting för att förklara sin dervaro.

Huru som helst, så bar squiren henne efter en liten stund till vagnen, och jag fick befallning att köra hem. Vi foro likväl icke genast fram till Merton-Hall, utan reste först upp till prestgården, der squire Merton och miss Agnes blefvo vigda, så att då vi kommo tillbaka till herrgården hade han till allas förvåning sin unga fru med sig.

Detta äktenskap blef likväl icke mycket lyckligt, det kunde hvar och en se. Vi älskade alla vår husbonde, men hans fru, ehuru hon var mycket vacker, såg alltid besynnerlig och högmodig ut, och jag kan rent ut säga, att just ingen tyckte om henne mer än hennes kammarpiga, Ellen, som påstod, att squire Harry var allt för

"brutal" för hennes fina och ömtåliga matmor; det är då en sak som jag icke förstår mig på, men hvad hon än mente dermed, så är det säkert, att han uppriktigt älskade sin hustru, men hon tycktes alls icke kunna tåla honom, och det var därför att jag helt klarligen såg detta, som jag föll på den tanken, att hon var honom otrogen.

Jag kom allra först att tänka derpå, då hon en dag i squire Harrys frånvaro var ute och promenerade i vagn. Jag körde för henne som vanligt, och då hennes lilla hund, som följde med, hastigt hoppade ur vagnen och kom under hjulen, föreslog jag, att vi skulle fara fram till Aukwoodhouse, der grindvaktarens hustru var mycket underkunnig att bota sjuka kreatur.

Mrs, som annars syntes mycket stel och kall och alls icke blödig af sig, tycktes likväl nu vara fasligt bedröfvad öfver hundens olycka och gillade genast mitt förslag.

Vi hade redan åkt mer än halfva vägen och voro snart der. Som mrs icke ville fara upp till slottet, så stannade vi vid parkgrindarne, och hon gick in med den sjuka hunden.

Det dröjde imellertid länge, innan hon åter kom ut, och då hon kom, var hon alldeles förändrad. Aldrig kunde jag tro, att en hunds död kunde ha en sådan verkan, men de förnäma damerna låta väl icke sin sorg frambyta vid samma tillfälle i lifvet som vi simpelt folk, kan jag tro. Mary,

grindvakterskan, följde henne ut till vagnen, och de taltes vid något, som likväl icke tycktes hafva afseende på den lilla hunden, som dött, medan mrs var derinne.

På hemvägen såg jag, att mrs flera gånger tog fram ett papper eller bref, som hon gång på gång under tårar kysste. Det der såg jag, ehuru jag inte alls vände på hufvudet; för när man varit kusk i flera år, så får man en sådan öfning att se på sned, så ögonen gå nära nog ända bak i nacken på en till slut, och man vet allt hvad som sker i vagnen bakom en, ehuru herrskapen derinne tro oss icke veta om någonting.

Och se'n så är det så, att man må nu vara hög eller låg, så har man något så när samma åtbörder, när man är riktigt förälskad, och jag förstod därför klart, att mrs var gruffligt förälskad i den, som skrifvit det der brefvet, hvilket hon säkert fått i grindstugan vid Aukwoodhouse.

Från hvem det kunde vara, ville jag alls icke gissa, men nog hade jag hört mycket talas om hennes kusin, den unge lord Hawerfield, som var utomlands, och det var allt på honom jag sedermera också tänkte. Att brefvet åtminstone icke var ifrån hennes man, det är då säkert.

Nå sedan kommo många bedröfliga händelser, som icke höra hit. Vår husbonde blef borta på ett alldeles obegripligt sätt, och samma qväll, som han troddes hafva störtat af hästen funno vi mrs afsvimmad

och blodig i parken; hon låg länge sjuk, och Ellen sade, att ehuru hon visst icke älskade sin man, så skulle det likväl hafva gripit henne fasligt att höra om hans försvinnande, och det var ingen, som undrade öfver att hon en månad derefter då hon blef frisk ville lemna Merton Hall och resa utrikes för att glömma sin sorg.

Men qvällen innan hon reste var mrs ute och åkte för att liksom taga afsked af alla ställen i trakten. Det var likväl icke för att göra visiter som förnäma damer annars bruka, ty mrs umgicks icke med någon af grannarne; de voro också icke af samma rang som vårt herrskap, och som mrs säkert var mycket stolt af sig, och mr Harry just icke tyckte om fruntimmerssällskap, så brydde vi oss alls intet om någon af fruarna i trakten. Det var således endast för att promenera hon for, och under denna färd var det något rätt besynnerligt, som hände, hvilket åter kom mig att tänka på det der brevet.

Vi foro till Aukwoodhouse, och mrs befalde mig att taga af vid byn och fara strandvägen till vestra ändan af parken och stanna der. Jag tyckte, det var besynnerligt, ty denna väg begagnas aldrig, den är mycket längre; och någon stor vagn hade väl aldrig förr rullat der i hafssanden mellan klipporna, den är imellertid jemn som ett golf vid ebbtiden åtminstone, då man kan fara längre ned, så att nog kunde jag köra den mycket väl.

Jag gjorde således, som hon befalt, och då hon stigit ur och gått in genom den lilla grinden, som både hon och jag kände väl till, så vände jag om hästarne och höll stilla i skuggan vid backen.

Jag fick likväl sitta der bra länge, och det kan väl hända, att jag lurade till ett ögonblick, men jag vaknade hastigt vid att vagnen skakades litet, liksom om någon stigit upp på fotsteget.

Jag trodde först, att det var mrs, som återkommit, men jag fann genast mitt misstag: det var en storgväxt qvinna i brokiga och besynnerliga kläder, sådana som zigenerskor bruka bära, och en sådan var hon också, det var lätt att se, ty hon hade en korg på armen med litet småsaker uti, och var svart och gnistrande i ögonen, som sådana alltid äro.

Nu hade vi alla på godset fått för oss, att det var zigenare eller dylikt kringstrykande följe, som mördat och plundrat vår husbonde, och det var väl också mycket troligare, än att han af våda skulle stängt in sig, som vi nu veta, och därför så kände jag mig genast argsint emot qvinnan och ropade barskt: "hvad vill ni der i vagnen?"

Jag tyckte också, att det såg ut, som om hon hade god lust att lägga sig till mrs' dyrbara schal, som låg qvar, och därför ville jag skrämma henne.

— Vill ni icke köpa ringar och örhängen och annat smått åt er käraste? —

sade hon smilande och öppnade sin korg till svar, under det hon klef ned på vägen igen och såg sig omkring.

— Jag har ingen käraste, för jag är gift, — sade jag ganska tvärt, för qvinnans leda uppsyn behagade mig alls inte, och på hennes nästa fråga hvem som åkt i den granna vagnen, svarade jag aldrig ett ord, för jag tyckte det angick henne icke; men jag ångrade mig sedan, ty man bör aldrig sätta sig i fiendskap till sådana der trollpackor, de kunna i det fallet förhexa både en sjelf och ens kreatur, och denna såg förfasligt trollska och elak ut.

Då hon gick, kastade hon också ett par ögon på hästarne, som kom dem att ruska på sig, så att huden rynkades dervid, och jag fruktade, att någon olycka skulle hända dem.

Det började nu att skymma, ty solen var längesedan nedgången, och jag undrade, att icke mrs kom tillbaka. Det var så ensligt nere vid hafvet och på denna sidan af parken, der just aldrig någon menniska brukade gå, och jag tänkte ett ögonblick, att om mrs mött den der tatarqvinnan med sin stygga uppsyn, så kunde hon kanske hafva blifvit skrämmd, ehuru hon just icke såg svag eller rädd ut annars, som unga damer bruka göra, men just i det samma kom hon vid grinden.

Jag såg, att hon gick mycket fort, och det såg ut, som om hon haft någonting att bära under kappan. Hon såg sig ifrigt

omkring, och hennes ögon lyste så underligt i det bleka ansigtet, alldeles som på en katt, hvilken nyss fångat en råtta. Hon trodde säkert, att jag sof, ty jag satt alldeles orörlig, och jag kunde tydligt märka, att hon helst skulle önskat, att så varit, ty hon steg mycket varsamt och sakta upp i vagnen, och först då hon satt sig i ordning, ropade hon åt mig.

Jag blef tillsagd att köra mycket fort hem, och det gjorde jag också, så att inom en timme voro vi vid Merton-Hall.

Mrs steg genast ur vagnen och skyndade in, och äfven nu anmärkte jag, att hon höll något i famnen under kappan, ty hon hade svårt att komma ned genom vagnsdörren, som Ellen öppnade, ty John var icke med.

Jag hade ännu icke hunnit köra ifrån trappan, och just som jag genom det upplysta fönstret i mrs' sängkammare såg, att hon och Ellen kommit ditin, hörde jag ett gällt och häftigt barnskrik.

Jag hade lyft piskan till en klatsch för att köra ned på stallgården, men jag blef så förbluffad, att jag lät hästarna stå kvar orörliga framför porten, under det jag från den höga kuskbocken rätt väl kunde se in i rummet, der jag såg mrs och Ellen stå vid sängen inne i alkoven, båda två sysslade med något, som jag icke kunde se, under det jag alltjemt hörde ett barn skrika.

Hvarken jag sjelf, som då var helt ung och nyss gift, eller någon annan framme vid

herrgården hade något spädt barn, och detta skrik visste jag alls icke, huru jag skulle förklara.

Mrs hade ännu icke aftagit hvarken hatt eller kappa, och af Ellens åtbörder tyckte jag mig se, att hon var lika öfverraskad och förbryllad af det sällsamma ljudet som jag. Både hon och hennes matmor tycktes samtala mycket häftigt med hvarandra, och i detsamma sprang Ellen fram till fönstret och släppte ned gardinen.

Jag körde ned med vagnen, men det lilla barnets skrik ljud ännu i mina öron, och jag visste icke, hvad jag skulle tänka derom.

Knappt tvenne timmar derefter kom Ellen ned och väckte mig, som nyss insomnat, med befallning att genast spänna för ett par andra hästar och skjutsa mrs till Falmouth, ty hon hade beslutit att resa ännu samma natt i stället för dagen derpå, som hon ämnat.

Ellen nämde helt hastigt till Barbara, min hustru, någonting om turerna för postvagnen såsom skäl för deras brådstörtade resa och tog med detsamma afsked af oss, och vi hafva sedan aldrig mera sett henne, och förmodligen är hon nu död.

Hon var slägt till Barbara och en hederlig och rask flicka, som fattat mycken tillgifvenhet för sin matmor, och äfven om jag haft tid eller mod att fråga henne och begära en förklaring öfver det besyn-

nerliga ljud jag hört, så hade hon säkert ingenting yppat om denna hemlighet.

Då jag sedermera tänkte på denna sak, kunde jag icke tvifla på att mrs haft barnet med sig ifrån Aukwoodhouse, att det var hennes eget, och att hon troligen farit dit enkom för att hemta detsamma, efter som hon samma natt reste sin väg och mycket säkert tog barnet med sig, ty ingen människa har någonsin hvarken sett eller hört talas derom.

Det är besynnerligt, att de förnäma så sällan tro sina tjenare hafva hvarken ögon eller öron, då de likväl nästan kunna sägas hafva dubbelt så många som de sjelfva. Jag sammanställde nu i mitt sinne mr Harrys och hans frus kallsinnighet emot hvarandra och deras föga lyckliga äktenskap med brefvet, som mrs kysste, och barnet, som skrek i hennes sängkammare, och jag kan icke hjälpa, att jag trodde henne hafva bedragit sin man.

Jag nämde imellertid aldrig denna tro ens åt min hustru, för hvilken jag likväl i första häpenheten omtalade, att jag hört ett barn skrika i mrs' rum om qvällen, innan hon reste så hastigt, men jag bibehöll den så länge, som jag mindes denna afton.

Var denna misstanke ogrundad, så må hon förlåta mig den, der hon nu vistas. Jag skulle aldrig hafva yppat den, om hon ännu lefvat, men hon är nu död, och det är snart tjugofem år, sedan det lilla bar-

nets skrik väckte min undran och bestörtning.

Jag har icke den minsta bestämda kunskap om hvarken hvem det kunde tillhöra, hvarifrån det kommit eller hvart det tog vägen, men att det denna qväll fanns under Merton Halls tak, det kan jag med liflig ed intyga, och det är detta vittnesmål, som möjligen nu kan hafva någon vigt.

Godam VIII. Godam

Vittnesmål af Samuel Meyerkopf, handelsexpedit från Hamburg.

Jag börjar min historia med en ifrig och högtidlig protest emot den ständigt upprepade förmodan, att jag tillhör judiska folket.

Detta besynnerliga och vedervärdiga misstag har förföljt mig i hela mitt lif. Jag är icke af hebreernas föraktade och tillbakasatta stam, jag är icke jude, jag upprepar det, hvarken till släkt eller tro, jag tillhör en långt ädlare race, jag är en zingary, en gibsy, en zigenare, och jag är stolt deröfver.

Jag föddes någonstädes i Ungern, efter hvad jag tror, i Bakanoyskogen, och heter Samu Ujhaza Razga, men som Samu är det enda namn jag af en besynnerlig förkärlek alltid bibehållit med tillägg af andra, som passat efter det land, der jag för tillfället vistats, så har man förändrat det till Samuel, liksom man i England för-

ändrat min mors namn, som var Hezra, till Hester.

Denna mor är den enda af min slägt, som jag vet något om, ty minnet af den, som jag förmodar var min far, är mycket otydligt, och hans namn har jag aldrig hört, ett zigenarbarn tillhör dessutom horden, och man fäster icke mycken vikt vid hvem det särskildt tillhör. Liksom killingen i stengetshjorden, så snart han icke längre har behof af moderns mjölk, sköter sig sjelf och följer sina kamrater af vana och natur, men utan tillgifvenhet, så växer zigenaren upp fri och stark, oberoende af alla dessa tunga och sentimentala ömhetsband, som verka så mycken sorg och bitterhet, förvirring och besvär i samhället.

Om någonting imellertid skulle ett ögonblick kunna komma mig att tvifla på min börd, så vore det den tidigt väckta ömhetskänslan, det oemotståndliga begäret att älska någon, som jag fåfängt motarbetat, men aldrig helt och hållet kunnat qväfva, och som alls icke är vanlig hos zigenaren, hvilken begränsar sina behof och önsningar, sorger och fröjder till sin egen person, som hvarken har forntid eller framtid, som lefver för dagen, hvars hela verld är det närvarande ögonblicket, och hvars sorglösa och öfverdådiga mod är följden af denna lyckliga sinnesstämning.

Den första af min banrdoms hågkomster, som framträder någorlunda redigt, är minnet af en halveslocknad eld, hvars uppflam-

mande låga belyste en hop orörliga sofvande figurer, liggande på marken under höga träd, hvilkas tjocka hvitgrå stammar skimrade i halfdunklet.

Hela scenen var mycket inskränkt, ty jag kunde icke se längre, än skenet af elds-lågan räckte, och därför har alltsammans smält ihop till en miniatyrbild, som jag stundom tror mig hafva sett på någon teater eller endast i en bilderbok.

Jag sjelf lång insvept i ett randigt ylle-täcke i mörkret vid foten af en mossig trädstubbe, och bredvid mig sutto en ung och vacker qvinna och en man, som jag inbillar mig fullomligt liknade den, hvilken nu i det ögonblick, då jag skrifver detta, kallas Astley Morney lord of Hawerfield.

Jag vet, att denna utomordentliga likhet troligen icke kan vara annat än antingen en villa af min fantasi eller en händelse utan betydelse, men då jag första gången såg Hawerfield uppväxt till man, tyckte jag, att hufvudfiguren i min orediga barn-domsdröm stod klart och tydligt framför mig, på samma gång en annan likartad scen äfven framträdde med mera vigt och sanning i mitt minne.

Den man och den qvinna, som sutto helt nära mig, men likväl så att de belystes af den stundom uppflammande lågan af några ännu oförtärda risqvistar, samtalade båda mycket ifrigt. De voro uppretade, deras ögon gnistrade, deras läppar darrade, deras näsborrar vidgades, de-

ras hvita hvassa tänder lyste, men jag förstod eller minnes icke ett enda ord af hvad de sade.

De sprungo slutligen upp ifrån marken, de gingo hvarandra in på lifvet med hotande åtbörder, de lindade armarna om hvarandra, de brottades, och qvinnan skulle hafva blifvit slagen till marken, men hastigt blixtrade det till i eldskenet, jag hörde ett doft rytande af vrede och smärta, ett tungt fall, och qvinnan var segrare.

Hon stod stilla ett ögonblick flämtande och orörlig, derefter kastade hon sig ned vid sidan af den fallne och betäckte hans ansigte, hans hår, hans händer och kläder med kyssar. Hon vred sina händer i vild förtviflan, hon slet i sitt långa svarta hår och snyftade och tjöt som en varginna, hvars unge man dödat.

Det förefaller mig, som om detta utbrott af en gränslös och ohejdad smärta hade räckt mycket länge, kanhända också att jag somnade in derunder, men jag väcktes hastigt deraf, att hon med häftighet ryckte mig upp ifrån marken, kastade mig på sin rygg och flydde från stället med snabbheten af en jagad räfhona, i hvars spår hundarne gläfsa, ehuru ingen förföljde oss, och ingen enda af de sofvande omkring elden ens märkt eller brytt sig om den blodiga scen, som nyss spelats några steg ifrån dem.

Jag vet icke, huru gammal jag då kunde

vara, kanhända tre eller fyra år, det finnes sedan ett långt tomrum i mitt minne.

Orediga bilder sväfva för mig af ensliga tysta skogar, gröna fält och bruna ljung-hedar, der jag vandrade ensam med min mor, hvilken sjöng vilda sånger, som skrämde mig mera, än de roade mig, och kommo mig att med dubbel ömhet, och liksom för att söka skydd, trycka den lilla bruna apan till mitt hjerta, som ömsom trippande bredvid mig, ömsom sittande på min axel, var vårt enda sällskap.

En känsla af hunger, köld och trötthet är det öfvervägande intrycket af denna tid, och derimellan nöjet att dela en eller annan läckerhet med min bruna vän eller stoltheten öfver några sammantiggda silverslantar och lyckan att någon gång få på en halmkärfve i en varm stuga för en natt.

Så förgingo troligen flera år. Zigenaren räknar icke tiden, och då alla dagar äro lika, då man vandrar, oupphörligt vandrar, så synas veckor och dagar på en gång mycket långa och oändligt korta, hvarje timme är lång, men summan af dem alla är lika med noll, ty den innebär ingenting, den har ingen betydelse.

Jag kunde hjula och gå på händerna, härma alla djurs läten, äta brinnande blånor, göra kortkonster, spå i händerna, sjunga visor och snatta litet smått med utomordentlig färdighet, men min mor var sällan nöjd med mig och förebrådde mig

ofta, att jag hvarken egde min fars mod, styrka eller skönhet.

Jag var tio år, då vi på en marknad någonstädes i England kommo i sällskap med en man af samma folk som vi, och som sedan alltjemt följde oss.

Jag hatade genast denne man, och han kunde icke tåla mig. Han slog min apa och retade mig med att kalla mig en vanskapling, en bortbyting och en judunge.

Det var första gången jag hörde detta hatade ord, och ehuru min mor för öfrigt var mycket likgiltig för Andrews elakheter emot mig, måtte hon likväl känt samma vedervilja därför som jag, ty jag såg hennes bruna kinder rodna, och med knutna näfvar och blixtrande ögon förklarade hon honom, att detta ord aldrig mera fick gå öfver hans läppar.

Han var imellertid en verklig plågoande för mig under de år vi voro tillsammans, och som han påstod, att jag var fegare än en hare, så roade han sig att skrämma mig på alla sätt och vid alla tillfällen. Jag är icke modig och stark af naturen, jag är ingen lysande representant af min ädla stam, jag vet det, men det är likväl rent zigenarblod i mina ådror, det har min mor hundra gånger försäkrat, och för den försigtighet eller kanske svaghet, som jag alltjemt i mitt lif visat, bär utan tvifvel denne man skulden.

Åter förgick ett par år, hvarunder min stjuftar — ty det var han förmodligen,

ehuru min mor icke tycktes hysa mycket mera tillgifvenhet för honom än jag — flere gånger råkade i fredsdomarens och lagens händer, men alltid återvände till oss igen, då han lyckats befria sig på ett eller annat sätt.

Då jag var tretton eller fjorton år, hade vi vid en marknad i Launceston tillbragt några dagar; men hvarken våra sånger och spådomar eller marionett-teatern och apan hade haft särdeles lycka med sig, vi voro i särdeles utblottade omständigheter, och både min mor och hennes följeslagare hade i mycket dåligt lynne stannat vid en krog utmed landsvägen.

Jag minnes denna dag så klart, som det varit i går. Det var i september månad, men hade varit mycket varmt hela dagen. Vid krogen, som låg vid en korsväg, voro samlade en hop folk, och vi lade oss i gräset ett stycke derifrån för att hvila, min mor och jag, under det Andrew gick in i huset för att köpa öl.

Medan jag låg der och var nära att somna, väcktes jag genom bullret af en vagn, som körde förbi gårdsplanen till krogen och stannade nästan midt för der vi lågo. Det var en tom forvagn, hvori tvenne personer sutto; den ena var en bonddräng, en helt ung gosse, och den andra en flicka, som tycktes vara ett par år äldre än han; hon var mycket vacker och klädd i svart.

De stego båda ur åkdonet, och af deras samtal kunde jag förstå, att hon var en

främling i trakten, som fått åka med honom, att han visade henne vägen till Launceston, dit hon ämnade sig, och yttrade sin oro, därför att hon var så ensam och icke skulle hinna dit innan mörkret; hon fattade imellertid ett litet knyte, som låg kvar i vagnen, tog afsked af sin reskamrat och lagade sig till att gå den väg han utpekade för henne och hvarifrån vi nyss kommit.

Gossen satte sig upp i vagnen igen och försvann snart åt ett annat håll i ett moln af damm.

Imellertid hade den unga flickan, innan hon aflägsnade sig, dragit af sin handske, och hennes fina och hvita hand fäste genast min uppmärksamhet, och då hon i detsamma framtog ett guldur och såg derpå, innan hon begaf sig i väg, så bekräftade detta den misstanke, som hennes första åsyn ingaf, att hon icke var någon vanlig fattig tjänstflicka, utan troligen en fin kammarjungfru ifrån någon rik familj i grannskapet.

Just då jag inom mig gjorde denna anmärkning, kom jag att kasta ögonen på min mor, hvilken tydligen också fäst sin uppmärksamhet vid de resande och säkert tänkte detsamma som jag, ty hon betraktade den unga flickan på landsvägen mycket noga och envist. I samma ögonblick kom Andrew tillbaka med ölet, och äfven han hade sett flickan och blifvit förvånad öfver gulduret, som hon bar på sig, ty han talade

genast derom på ett sätt, som skrämde mig.

Jag lade mig ned och låtsade sofva, men jag såg, att min mor och Andrew samtalade mycket ifrigt, ehuru så tyst att jag icke kunde redigt uppfatta deras ord, förrän Andrew något höjde rösten och sade häftigt:

— Det är mycket bättre att lemna honom qvar... den fega krukans gör ingen nytta, tvärtom.

— Men om han stannar här, så skall man förundra sig öfver, att vi icke äro med honom, när man sett oss komma hit tillsammans, — sade min mor i samma ton.

I detsamma ropade de åt mig att följa med, och begåfvo sig skyndsamt upp på vägen tillbaka till Launceston. Jag frågade, hvarför vi gingo tillbaka igen, men man svarade icke, utan tillsade mig endast att skynda, hvilket icke var så lätt, då jag hade en liten marionett-teater att bära och dessutom var mycket trött och redan beredt mig på att få stanna vid krogen öfver natten.

Ehuru jag icke hört, hvarom Andrew talat vid min mor, fruktade jag likväl, att de hade något ondt i sinnet emot den unga flickan, och då vi gått ett stycke och slutligen sågo henne framför oss på vägen, blef jag så förskräckt och bedröfvad, att benen icke ville bära mig längre och jag stannade orörlig.

I detsamma vände Andrew sig om och tillsade mig, att jag kunde gå in i skogen och vänta så länge, och strax derefter på-

skyndade de båda sina steg, så att de kommo i jembredd med flickan, som börjat gå mycket fort, då hon fick se oss bakom sig på landsvägen.

Jag gjorde, som han sagt, glad att komma undan, men aflägsnade mig icke längre ifrån vägen, än att jag kunde se dem ett par minuter gå bredvid henne.

De sade troligen någonting, som ännu mera skrämde henne, ty jag såg henne hastigt kasta sig åt sidan och börja springa, då Andrew ville fatta henne i armen. Vägen krökte sig nu, så att jag såg ingenting mera, men det gjorde mig ondt om den stackars flickan, ty jag var säker, att Andrew icke skulle mycket besinna sig på att mörda henne, om det behöfdes, för guldurets skuld.

Det var redan skumt i skogen, och vägen var mycket enslig, efter den egentligen endast var en biväg till köpingen och sällan begagnades af andra än folket i trakten, som kände till den, och om man hindrade flickan ifrån att skrika, så var det lätt att utan upptäckt plundra henne här, det insåg jag genast.

Jag har sagt, att jag ingenting eger af min stams djerfva mod och tycke för faror; jag påstår icke, att min rättskänsla är så stor — och huru skulle den väl det kunna vara med den uppfostran jag fått? — men jag afskyr våldsamheter och har alltid aktat mig för att komma i kollision med lagen, och redan som barn fruktade jag en polis-

karl lika mycket, som haren fruktar hundarne. Det var därför mera af förskräckelse för de möjliga följderna af Andrews brott än för brottet sjelft, som jag darrande och ångestfull sjönk ned på gräset med min apa i famnen.

Jag tyckte mig hafva hört ett nödrop, men sedan var allt tyst, ingen människa syntes till, och först en lång stund derefter hörde jag bullret af vagnshjul, och en vacker jagtvagn, körd af en kusk i grönt livré, ilade förbi på vägen så hastigt, att jag i halfmörkret icke kunde upptäcka, om någon satt deri.

I alla händelser kunde den möjligen hafva skrämt min mor och Andrew och låtit flickan undkomma, och detta hopp lugnade mig något. En halftimme derefter återkommo de, och af deras vresighet och nedslagenhet slöt jag, att de verkligen misslyckats.

Det var imellertid det enda företag af denna art, som jag vet eller förmodar, att min mor deltagit uti, och alla de skälmstycken, hvilka Andrew ständigt skröt af, utförde han ensam.

Dessa bragder, hvilka ofta voro lika djerfva som listiga, blefvo imellertid af allt vådligare art, och då han ett år derefter bröt sig in hos en gammal rik enka i Sussex, blef han gripen, och jag återsåg honom aldrig mera.

Samma afton som han skilts ifrån oss, hade min mor och jag lagt oss ned för

natten i skyddet af ett tätt hagtornssnår i en skog någonstädes i mellersta England. Det hade varit marknad och kapplöpning i en köping, som låg ett par mil derifrån, men hvars namn jag icke minnes, och det var der vi lemnat Andrew, som då icke tänkte på det dåd, som sedan skilde oss åt för alltid.

Jag hade i staden sett flera af vårt folk, men jag anmärkte, att min mor tycktes undvika dem, och vi gingo derifrån före alla andra och stannade icke förr än ett par mil söder om köpingen.

Det hade varit mycket varmt på dagen, men natten var kall, och jag ref upp den djupa, mjuka mossan för att krypa ihop derunder med den lilla apan, som, darrande af köld, tryckte sig intill mig. I hela mitt lif har jag aldrig älskat någon så mycket, som jag älskade det lilla djuret, eller rättare ingen varelse har älskat mig mer än hon, och den ljufvaste känsla af välbehag och belåtenhet jag känt var den, då jag i min barndom kände hennes ludna, bruna tassar kring min hals, och när hon gömde sitt fula hufvud under min tröja.

Jag hade väl legat så en halftimme kanhända, och den kalla, hvita dimman sänkte sig allt djupare öfver oss, då jag hörde buller af fotsteg, prat och skratt i skogen och såg strax derefter en hel zigenarhord med hästar, åsnor och hundar tåga förbi. Det var män, qvinnor och barn till ett antal af tjugo eller trettio personer, och de-

ras bruna, vackra ansigten och brokiga dräkter syntes genom dimmans hvita flor, då de ströko helt tätt förbi buskarne, der vi lågo.

Jag såg min mor, hvilken låg insvept i sin kappa, sakta resa sig upp på armbågen och betrakta dem liksom jag, men hon sade icke ett ord och gjorde ingen rörelse, som kunde förråda vår närvaro för våra stamförvandter.

Jag hade en dunkel föreställning om, att de zigenare, som hålla sig tillsammans, hafva en chef och sina egna lagar och seder, hvarefter de lefva, anse sig stå vida öfver dem, hvilka liksom vi voro ensamma och öfvergifna, och det var troligen därför, som min mor icke ville närma sig dem, liksom jag förmodar, att om hon kunnat undkomma Andrew, hon helst skulle velat vara alldeles ensam.

En stund derefter lyste deras eld genom dimman, de hade lägrat sig för natten på något afstånd ifrån oss, deras två små lurfviga hästar spändes från vagnen, der barnen åkte, och jag kunde otydligt höra deras skratt och utrop, och klingandet af de små klockorna, som voro fästa på en rem omkring halsen på den magra, fläckiga åsnan, hvilken bar deras packning.

Min mor hade lindat kappan omkring hufvudet och lagt sig ned igen, men jag hörde, att hon suckade tungt och hela hennes kropp skakade som af våldsamma snyftningar. Kanhända mindes hon sin första

ungdom och den mördade mannen i Bakonayskogen, jag vet det icke, men så länge jag var vaken, hörde jag dessa suckar, och det var kanhända denna otydliga föreställning, som var orsaken till, att minnet eller drömmen äfven för mig återförde en del af den scen jag der sett.

Jag hade sofvit länge, då jag tyckte mig vakna vid ett halfqvåft utrop. Jag vet imellertid icke, om jag verkligen var vaken eller ännu drömde. Då man sofver i mossan under dimmans fuktiga täcke, äro sömn och vaka så förblandade, att man icke rätt vet, hvilka af de bilder, man ser tåga förbi i dunklet, äro inbillningens eller verklighetens. Jag tyckte mig imellertid, då jag blickade upp, se samma man, hvilken jag i min första barndom sett falla träffad af min mors dolk, nu stå lefvande bredvid henne i den bleka otydliga morgongryningen, och nu, liksom då, kysste hon hans händer och kläder under tårar. Jag ville vakna och resa mig upp för att öfvertyga mig om sanningen häraf, men i stället somnade jag djupare in, och drömmen eller synen försvann.

När solstrålarne sedan skeno mig i ansigtet och jag verkligen vaknade, låg min mor orörlig, insvept i sin grofva bruna yllekappa, på samma ställe och i samma ställning, som jag sett henne ligga om aftonen och tycktes icke hafva rört sig en gång.

Det var nu full dager, solen hade redan

hunnit öfver dimman, och zigenarne bredvid oss voro försvunna; men i gräset strax bredvid, der vi legat, hittade jag, innan vi gingo ifrån stället, ett smalt silfverspänne, sådant som männen af detta folk stundom bruka för att fästa sina hattband, och då jag visade det för min mor, grep hon det hastigt, med samma ifver och glädje, som om det varit en diamant, och gömde det i barmen utan att säga ett ord.

Det tycktes, som om hon nu hastigt ändrat planen för sin vandring, ty i stället att fortsätta söderut, deråt Andrew begifvit sig, vände vi om och tillbragte hela vintern i norra England och Skottland, och tidigt på våren föddes min lille bror Paddy hos en hederlig farmer, der vi bott någon tid, och som tillbjöd sig att behålla mig kvar hos sig.

Jag var nu fjorton år, men liten och klen för min ålder, och som jag saknade all lust för arbete och stillhet, ty i dessa båda fall åtminstone liknade jag min far och mitt stamfolk, så följde jag hellre min mor, som nu var ensam med det lilla barnet och hade svårt att försörja sig, då hon saknade Andrew, som ständigt var försedd med penningar.

Hon hade aldrig älskat England, men likväl hvarje år återvänt dit, eftersom der var lättast att förtjena sitt uppehälle; nu beslöt hon likväl att lemna detta land för alltid, och vi vandrade därför söderut för

att som vanligt komma öfver till Frankrike och derifrån till Tyskland.

Det var då i Cornwallis, på samma ställe der jag nu i denna stund vistas, vid Aukwoodhouse, som jag återsåg den unga flickan, hvilken jag nära tvenne år förut ansett hotad af Andrews onda afsigter.

Vi hade stannat en dag, just vid samma lilla värdshus, i samma by, der jag nu är. Min mor gick omkring i byn, för att sälja några smäsaker, som hon medförde, och jag vandrade under tiden fram till slottet utmed hafsstranden och stannade utanför parken, vaktande det lilla barnet, som sof i en vagn, der vi äfven hade våra saker förvarade.

Jag kunde hafva suttit der ungefär en timme, det var på eftermiddagen, och både jag och den stora hunden, som drog vagnen, voro halfsofvande af värme och trötthet, då jag väcktes vid det att ett vackert ekipage stannade på vägen.

Jag satte mig upp och ämnade gå fram för att begära en slant, då jag alldeles glömde min afsigt vid åsynen af en ung dam, som steg ur och gick in i parken, ty jag igenkände i den eleganta lady'n samma unga flicka, som för tvenne år sedan gick till fots i en simpel klädning på vägen nära Callinton.

Hon var mera blek och mera stel och allvarsam än då, men liksom då var hon sorgklädd; jag igenkände henne genast, jag hade således icke misstagit mig, hon var då verkligen ett förnämt fruntimmer.

Jag fruktade, att äfven hon hade igenkänt mig, ty hennes blick hvilade med övilja och förvåning en sekund på mitt ansigte, då hon gick in i parken, och därför skyndade jag att föra vagnen med barnet och hunden derifrån och gömde oss längre bort i ett busksnår utmed staketet till parken, hvarifrån jag genom häcken kunde se, om någon kom på sandgången innanför.

Det dröjde likväl ganska länge, innan hon kom tillbaka, och då hon slutligen kom, gick hon så fort, att man skulle kunnat tro, att Andrew ännu en gång förföljde henne.

Jag tyckte, att hon var ännu blekare, att hon såg mycket förvirrad eller sjuk ut, och hon hade sin kappa väl igendragen omkring sig.

Som jag sjelf icke ville blifva bemärkt, kunde jag icke följa henne, men jag hörde strax derefter grinden till parken öppnas och hennes vagn, som stått qvar på vägen, rulla bort med utomordentlig hastighet.

Jag har aldrig återsett henne mera under min lefnad, det är nu tjugofem år sedan, men hennes bleka och besynnerliga ansigte, hennes brinnande och hemska ögon stå ännu så lifligt för mitt minne, som om hon sjelf i denna stund stode framför mig.

Hon var mycket vacker, den vackraste kvinna jag någonsin sett, men hennes skönhet var stel och förfärlig som en an-

des, hennes åsyn isade blodet i mina ådror, och jag fruktade hvarje ögonblick, att hon skulle återkomma, för att anklaga oss och föra oss i fängelse för Andrews tillärnade brott.

Vid ett sådant lif som vårt har man dessutom en sådan labyrinth i sitt minne af större eller mindre öfverträdelser emot den vanliga ordningen och lagarne, att man lefver i en ständig fruktan för en undersökning derom; det är denna fruktan, som gör zigenarens lif så hänförande och är dess mest lockande behag, åtminstone efter Andrews påstående, men hos mig var förskräckelsen alltför stor för att vara angenäm, och det oaktadt erkänner jag fritt, att jag aldrig kommit i tillfälle att inrätta mitt lif, så att jag kunnat undvika densamma.

Slutligen då solen redan gått ned, hörde jag den låga genomträngande och uthållna hvissling, hvarmed vi brukade signalera hvarandra; jag besvarade den genast och såg strax derefter min mor komma genom parken, men hon var icke ensam, hon åtföljdes af tvenne personer.

Jag blef i början förskräckt och visste knappt, om jag skulle krypa fram ur hagtornsbuskarna, der jag gömt mig, men då jag närmare granskade hennes följeslagare, fann jag att ingen fara var på färde.

Den ena af dem var en karl, mycket fint och väl klädd, med ett städadt och hyggligt utseende; jag fick sedan veta, att

det var lord Hawerfields kammartjenare Morris, och den andra var en ung vacker kvinna i en något ovanlig dräkt, som drog med sig en liten barnvagn öfvertäckt med en sufflett af grönt siden.

Båda dessa personer syntes så förskräckta och bekymrade, att det genast frapperade mig, och jag tänkte inom mig: hvad finnes det väl för ett vidunder i parken härinne, som tyckes hafva skrämt vettet af alla, som komma derifrån?

Då de ändtligen stannade framför mig, såg jag den främmande kvinnan vrida sina händer i förtviflan och utbrista i en ström af ord på italienska, som var så oredig, att, ehuru jag annars något förstod detta språk, efter vi under våra vandringar äfven varit i ötra Italien, jag likväl icke alls begrep hvad hon sade, och så tycktes min mor, som var alldeles lugn, icke bry sig om henne, utan vände sig genast till mannen och sade hastigt:

— Nå väl, bestäm er! Vill ni hafva barnet eller icke? Säg fort, ty ni inser väl, att skyndsamhet är nödvändig.

— Det är sannt, — sade mannen villrådig och bekymrad. — Låt oss se ert barn! Men detta är mycket vågadt. Det är nästan omöjligt, — tillade han, som det tycktes, i den yttersta ängslan och oro.

— Se här, en präktig pojke skulle jag tro och alldeles vid samma ålder, — sade min mor, som hastigt tagit upp den sof-

vande Paddy, hvilken nu vaknade och visade sina stora sammetsvarta ögon.

— Men han är icke det minsta lik det förlorade barnet. Jag vågar det aldrig. Hvad skola vi göra? — sade mannen brådskande, alltjemt i den högsta ångest, betraktande den lilla bruna zigenarungen, under det kvinnan fortfor att gråta och jämra sig.

— Nå, som ni vill. Jag är icke angelägen att mista mitt barn och lemnar er honom dessutom icke utan de vilkor jag sagt.

— Det är ett förtvifladt spel, men jag vågar det likväl, — sade mannen hastigt. — Se då upp, Enrichetta, tag pojken och lägg honom i vagnen! Det gifves intet val. Herrskapet återkommer icke på tyenne veckor, man kan ju tro, att han förändrat sig. Hör då, Enrichetta, gråt icke som en galning, det hjälper oss icke, — fortfor han, fattande Paddy i sina armar, men då gossen började skrika med full hals, återtog min mor honom, öfverhöljde honom med kyssar och började afkläda honom de kläder han hade på sig samt lindade in honom i alla de schalar och sidentäcken, som funnos i den lilla vagnen, hvilken italienskan medfört.

Slutligen satte denna, som ändtligen sansat sig, på hans hufvud en liten hvit mössa, hvilken hon hela tiden hållit i handen och gång efter annan fört till sina läppar i sin högljudda sorg.

— Se så — sade min mor hastigt, i det hon ännu en gång kysste barnet och sedan drog ned suffletten öfver vagnen, så att ingen kunde se honom. — Se så! Nu är den lilla drunknade lorden återfunnen. Det vore alltför stor skada, om arfvingen till ett sådant namn och en sådan förmögenhet skulle dränkas i en dam som en hundvalp. Ni har nu här en liten lord, som sannerligen skall göra er heder med tiden, och i afton, sedan det blifvit mörkt, återkommer jag för att hemta de penningar och det papper ni lofvat mig. Vi behöfva icke frukta något förräderi af hvarandra — tillade hon skratande — ty vi vinna eller förlora detta spel gemensamt.

— Det är sannt, men ni får icke synas här mera, det är en lycka, att ingen i byn sett barnet. Vänta mig vid hafsstranden i det förfallna skjulet der! Ni kan vara säker, att jag kommer — sade mannen, som hastigt och ifrigt aflägsnade sig med qvinnan och barnet.

Allt detta hade gått så fort, att visst icke fem minuter förgått, ifrån det ögonblick jag först upptäckte dessa menniskor innanför parkstängslet, tills de nu försvunno mellan häckarne.

Då de voro borta, fattade jag häftigt min mor i armen och frågade, om hon verkligen sålt barnet.

— Tyst! Låt oss skynda härifrån; lyckligtvis har ingen menniska från slottet mera än dessa sett mig, ty jag hann aldrig

komma längre än i parken. Skynda dig, kör på med hunden! Jag skall förklara allt för dig, när vi väl kommit ut bland klipporna på strandvägen.

Jag visste, att det var fåfängt att tala mera till henne, innan hon själf ville svara, och ehuru jag var bedröfvad öfver förlusten af min lilla bror, som jag fäst mig vid, och som efter apans död intagit dennas plats i mitt hjerta, så påskyndade jag mina steg, allt hvad jag förmådde, och vi voro snart inkrupna för natten i ett af dessa gömslen bland klipporna, hvarpå kusten här är så rik.

Då vi suttit tysta en stund, sade min mor långsamt och likasom för sig själf:

— Om detta lyckas, så har jag i dag gjort ett streck, som skulle hedrat själfva Andrew. Nu ligger Paddy på ejderdun, insvept i siden och spetsar. Det är annat än att släpas omkring, dragen af en smutsig och utsvulten hund, och växa upp till en tiggare.

— Men berätta mig nu alltsammans! Du lofvade mig det — bad jag enträget.

— Ja, det är just det jag vill göra, ty om något hände mig eller jag skulle dö, innan Paddy hunnit växa upp, så är du den enda, som kan hafva fördel af denna hemlighet; men kom ihåg, att om gossen blir kvar der utan misstankar, om han uppfostras till lord Haverfields son, så kunna vi aldrig, så länge föräldrarna lefva, eller för någon af dem yppa detta. Vi kunna

deraf endast vinna förföljelse och straff; det är till Paddy ensamt vi kunna säga sanningen, och ätven för honom böra vi tåga, tills han en dag är herre till Aukwoodhouse och har tagit sitt arf i besittning. Du förstår väl detta? Du inser väl vigten häraf? Om vi prata i otid, om någon skulle misstänka hans börd, så är allt förloradt — tillade hon allvarsamt och med eftertryck, då jag satt tyst och häpen öfver hennes djerfhet och de möjliga följderna deraf. — Det var en lycklig händelse som förde mig hit — fortför hon efter några minuters tankfullt uppehåll. — Jag gick genom parken, när jag kom ifrån byn, för att gå upp till slottet, då jag hastigt tätt vid sandgången får höra häftiga snyftningar och utrop. Det var på andra sidan, bakom några pilbuskar, som jag såg den der qvinnan kasta sig förtviflad ned bredvid en liten kullstjelpt vagn och en karl, som hade stigit ut i vattnet ända till knäet i dammen, vid hvars brädd de voro. Jag förstod genast, att barnet, som legat i vagnen, och hvars lilla mössa qvinnan funnit på gräset, fallit i dammen och drunknat, och gick fram, för att genom en naturligtvis onyttig hjälp förtjena ett par slantar. Både mannen och qvinnan berättade mig genast i sin förskräckelse hvad som händt.

Det var, som jag förmodat, att de varit aflägsna ifrån stället några ögonblick, att de funnit vagnen tom vid sin återkomst,

och att barnet troligen fallit i vattnet och drunknat.

Qvinnans sorg tycktes endast angå barnet, hvilket hon älskade som sitt eget, men mannen var förtviflad öfver att troligen mista sin tjenst och förlora den hemgift han blifvit lofvad med amman, som han ämnade gifta sig med.

Det föll mig genast in, att vår Paddy kunde ersätta det förlorade barnet, och jag sade dem det.

I början ansågo de detta som en orimlighet, men då de hörde, att gossen var af samma ålder, blef mannen, som är kammar-tjenare hos lorden och heter Morris, hågad för saken. Det var icke lång tid att besinna sig på, ty de fruktade i hvart ögonblick, att en gammal miss, som fanns hemma för att också hafva tillsyn om barnet, skulle komma ned i parken. Nå väl, du har hört, huru det gick. Din lilla bror blef helt hastigt förvandlad till en rik och förnäm herre, en arftagare till ett storståtligt namn och många gods.

— Men skola icke föräldrarne märka, att det icke är deras barn, när de komma hem? — sade jag förvånad.

— Åh ja, det tyckes väl så, men så der små barn likna alla hvarandra, och dessutom bruka sådana der förnämna mödrar icke så noga hafva reda på sina barns utseende. Det kan möjligen lyckas, men blir bedrägeriet upptäckt, så är faran minst för mig, — tillade hon sorglöst. — I afton, då det

mörknat, kommer Morris hit till det gamla båthuset vid stranden för att lemna mig de penningar, jag betingat mig, tillika med papperet, som han skall skrifva.

— Hvad för papper?

— Ett intyg af honom, att han mottagit barnet af mig, samt en upplysning om, huru och hvarför jag lemnat detsamma.

— Men hvartill skall det tjena?

— Begriper du icke, att kammartjenaren icke kan hafva stor summa att gifva mig, så deruti ligger icke mycken fördel, men i framtiden, då Paddy blifvit stor, rik och förnäm, då är det godt att kunna bevisa honom, att hans mor är en stackars zigenerska, och att du är hans bror.

— Men han skall säkert icke vilja erkänna oss.

— Nej, det är troligt; han behöfver också icke erkänna oss, han skall endast betala vår tystnad.

— Och Morris? Skall han väl komma med penningarne?

— Ja, mycket säkert, han vet, att jag annars skulle komma att återtaga barnet.

Hon lutade hufvudet i händerna och försjönk i tankar, och jag insåg nu fullkomligt det kloka och fördelaktiga i hela saken, om den lyckades. Barnet skulle blifva en rik och lycklig herre, och vi skulle äfven få del af denna rikedom, men fruktan för upptäckt och olycka plågade mig så, att jag icke lemnade min mor någon ro, innan hon lofvade mig, att så snart hon

råkat Morris, skulle vi genast aflägsna oss ifrån trakten och fortsätta vår vandring, som vi ämnat.

Hon hade gerna velat dröja i grannskapet, tills föräldrarne till det drunknade barnet återkommo, för att få veta, huru det djerfva vågspelet skulle lyckas, men inseende det vådliga uti att länge blifva sedd i trakten, biföll hon slutligen att begagna tillfället, som erbjöd sig att med en fiskare komma längre öster ut åt kusten och der möjligen träffa några seglare, som ville föra oss öfver Kanalen.

Kammartjenaren kom, alldeles som han sagt, både med penningarne och det papper, hon begärt. Han hade i första förskräckelsen icke tänkt på annat än den skada, som barnets död skulle vålla honom, men snart insåg äfven han den fördel han kunde draga af bedrägeriet i en framtid, då gossen blifvit man, eller då hans far dött.

Min mor och han skildes åt som de bästa vänner, fullt öfvertygade å ömse sidor om hvarandras trohet, då deras fördel eller olycka var gemensam.

Det frö man utsått behöfde imellertid lång tid, innan det kunde växa upp och bära frukt; och ehuru barnet troligen ofta var föremål för hennes tankar, nämde hon det aldrig mera och tyckte icke om, att jag talade derom.

Ett år derefter skildes jag ifrån henne. Hon hade fört mig till en judisk hand-

lande i den lilla staden Ipoly-Sagh, der jag stannade kvar.

Denne man, som bodde fattigt och dåligt och såg snuskig och obetydlig ut, egde imellertid stora rikedomar. Hans fartyg gingo till nästan alla Europas hamnar, och han hade kontor i alla Ungerns större städer, men sjelf vistades han här i ett ruckligt hus vid den lilla Ipolyfloden, utan att på något sätt eller i något afseende tyckas njuta af sina rikedomar.

Med denna man skulle jag ega en olycklig likhet påstod min mor, och denna tillfällighet hade varit orsaken till hennes tvist och skilsmessa ifrån hennes man och hennes stam.

Nu mottog mig imellertid den rike köpmannen med välvilja, jag fick lära mig räkna och skrifva och ansågs ega ovanliga anlag för handeln; inom några år egde jag hans fulla förtroende, och som jag egentligen icke tyckte om det stillasittande och enformiga lifvet på ett kontor, så användes jag nästan uteslutaude till resor i affärer på alla de orter, der vi egde handelsförbindelser.

Detta lif behagade mig, och jag skulle troligen ständigt hafva stannat i hans tjenst, om icke en vedervärdig händelse hastigt låtit mig fly Ipoly-Sagh.

Jag vet icke icke, huru det kommer till, men jag har i hela mitt lif varit utsatt för obehagliga missöden, olyckor af denna afskyvärda art, som väcka löje i stället för

deltagande. Det är sannt, att jag i alla händelser föredrager dem för de mera obotliga och fruktansvärda, ty den verkliga skadan till lif och lemmar är naturligtvis den värsta, men imellertid är jag ganska känslig för åtlöje och försmädelser, och vid detta tillfälle var det lika öfverraskande som sårande för min stolthet och min själfkärlek.

Ehuru snål och fnaskig min principal var i allt, som rörde hans hem och hans egen person, så hade han likväl en enda dotter, för hvilken han ingenting sparade. Hon vistades i Pesth hos en slägting, och först flera år, sedan jag varit i huset, kom den vackra Rebecka tillbaka till sin far.

Ett litet rum i det gamla skräpiga huset inreddes nu till hennes mottagande, och hvarken speglar eller förgyllningar, dyrbara mattor eller sidenklädda kuddar sparades i denna tillflykt för husets blifvande herrskarrinna. Det är sannt, att det var så trångt, att hon med möda kunde vända sig derinne, och så mörkt, att en silfverlampa måste nästan ständigt brinna vid ena väggen, ty det fanns blott ett enda litet fönster eller snarare en glugg högt uppe vid taket, men i alla fall var det i mitt tycke en boudoir, som kunnat gå an för en prinsessa.

Då allt var färdigt, och gubben förnöjd gnuggade händerna åt all den prakt han här slösat, sade jag förundrad:

— Det måste blifva en grann fågel, som får en så präktig bur?

— Det är en juvel, Samu, hvilkens fodral aldrig kan blifva för mycket dyrbart, — sade han stolt, tillslöt dörren med omsorg och stoppade nyckeln i fickan.

Dagen derpå anlände Rebecka, och fastän jag föreställt mig en skönhet utan like, så öfverträffade hon likväl alla mina drömmar.

Nu hatar jag hennes minne, hennes blotta namn är för mig en plåga att höra, men då var jag endast tjugo år och hade aldrig älskat någon qvinna, och hvem kan undra, att jag blef betagen af hennes åsyn?

Hennes hy var ljusgul och matt, som opolerad bernsten, hennes tjocka hår svart som bläck och tungt som guld, hennes stora aflånga ögon gnistrande som briljanter och smäktande som gazellens, hon var liten och rund, med axlar som dunkuddar och händer som silkesbollar, hon var med ett ord sådan, att hon kunnat inspirera kung Salomo att dikta visor och kung David att slå ihjäl mer än en Uria för att få ega henne.

Ifrån det ögonblick Rebecka kom hem, förlorade jag all lust för resor, jag kunde icke lefva en dag, knappt en timme utan att se henne, och hon tycktes också alls icke hafva något emot att visa sig, der hon låg helt sysslolös på sina kuddar, lik en sultaninna i ett harem.

Knappt åtta dagar derefter kom imelertid en ny bokhållare på kontoret, en

jude, tjocknäsigt och obehaglig, som ingaf mig en verklig vedervilja ifrån första ögonblicket genom sitt myndiga sätt och sin befallande ton.

Man påstod, att han var utsedd till Rebeckas man, och jag ansåg det icke otroligt efter, som han var ende sonen i ett rikt handelshus, med hvilket vi hade vidlyftiga och invecklade affärer. Detta gjorde honom imelletid icke angenämare för mig, och jag kände mig nästan hata den öfvermodige Job Zvian.

I Rebeckas ögon tyckte jag mig imelertid läsa så klart som i en a-vista-vexel att hon besvarade den kärlek, som upplågat inom mig, och förblindad af hennes leenden och hennes förstulna ögonkast tänkte jag endast på lyckan i en tryckning af hennes mjuka hand eller en tillfällig beröring med hennes lilla fot eller hennes runda knä vid bordet under måltiderna.

Jag var då ännu oerfaren och hade icke kommit under fund med, att alla qvinnor äro listiga, elaka och odygdiga som apor; jag dårades af hennes skönhet och trodde på hennes ömhet och blef därför alldeles tokigt af fröjd, då hon en dag tryckte i min hand en liten biljett, hvilken innehöll dessa ord:

"Genom mitt fönster i afton klockan tio". Hvar finns väl den man af kött och blod, som får en dylik vink och icke följer den? Jag fruktade endast att hela min

varelse skulle brinna upp af den eld dessa ord tände inom mig, innan jag hann invänta den utsatta tiden, så att blott en askhög skulle återstå att offra för den lilla judinnans fötter.

Ändtligen kom qvällen; man lade sig tidigt i huset, och jag hade märkt att Rebecka hade borttagit det galler, som skyddade fönstret, hvilket vette ut åt en liten mörk bakgård. Jag hade skaffat mig en stege, och darrande af kärlek och otålighet klättrade jag upp. Fönstret var nätt och jemt så stort, att jag kunde krypa derigenom. Jag tittade in, det var mörkt och tyst derinne; jag visste, att rummet var högt och att öppningen satt ända upp vid taket, och hade därför aftagit mina skor, för att utan buller kunna hoppa ned. Jag lyssnade; jag ropade sagta Rebeckas namn. Ack, hvad detta namn då tycktes mig välljudande, men jag fick intet annat svar än en halfqväfd suck, och yr af kärlek och längtan hoppade jag ned, för första och enda gången i mitt lif glömmande min vanliga försigtighet.

Men, du milde S:t Nepomuk! Hvilken förskräkelse intog mig icke, då jag med ens kände mig omsluten af iskallt vatten ända upp till hakan, och på samma gång fångad och fasthållen af det grofva och glesa tyget i en stor säck. Jag trodde i första ögonblicket, att jag genom något obegripligt misstag hoppat ned i Ipoylis vågor, hvilken flöt tätt bredvid; men säc-

ken, som varit fäst vid fönsterposten genom dubbla dragband, hvilka genom min tyngd drogs tillsammans öfver mitt hufvud, bevisade mig strax derefter, att jag råkat i en nedrig snara, utlagd af den mest bedrägliga och onaturliga qvinna i världen.

Innan jag hunnit arbeta mig ur denna obehagliga belägenhet, upplystes rummet hastigt och utrop af förvåning och skratt nådde mina öron.

Säcken lyftes ned ifrån fönsterkrokarne och drogs upp ur vattenkaret, som stått derunder, af husets båda tjenare, den gamla Esther och gårdsdrängen, under Rebeckas och Job Zwians förenade skrattsalvor och den gamle judens förvåning och beskärmsler.

Aldrig skall jag glömma denna stund, då jag drypande af vatten och halfqväfd af harm och förbittring stod inför hela denna afskyvärda judefamilj.

Ifrån denna händelse daterar sig min ovilja för detta folk, och min förargelse öfver det dumma misstag, som ständigt velat anse mig tillhöra detsamma.

Jag trodde mitt bröst skulle sprängas af vrede, då Rebecka ännu skrattande sade, vänd till sin far:

"Der ser du nu hvad det tjänar till att hvarje natt inläsa mig och lägga nyckeln till min dörr vid din hufvudgård. Jag har velat gifva både dig, min far, den der dumma narren, och äfven Zwian, min

trolofvade, en lexa, och jag hoppas att ni alla tre skola minnas och gilla densamma".

Och detta odjur var endast aderton år! Jag har allt sedan dess hatat qvinnorna, och denna kärlekslåga för dem var den enda i mitt lif. Rebeckas vattenkar har gjort mig iskall för hela hennes kön, och jag anser detta straff alls icke för hårdt; det finnes icke en enda, för hvars ynnest jag ville gifva en silfverzwanziger.

Det var strax efter sedan jag lemnat den gamla judens hus, som jag sista gången såg min mor. Hon uppsökte mig för att säga mig farväl, innan hon med några af vårt folk drog till England, der hon nu ämnade qvarstanna för att vaka öfver Paddy, om hvilken hon var alldeles okunnig sedan flera år tillbaka.

Innan vi skildes åt, upptog hon ur barmen en liten börs af läder, som hon bar på ett band om halsen, och hvori hon förvarade sina penningar och det papper, hon fått af den engelska kammartjenaren.

Hon uppvecklade papperet, genmläste det långsamt och noggrannt, och fattande knifven, som hon bar i gördeln, skar hon det midt i tu.

— Samu, jag lemnar dig hälften af den enda förhoppning jag eger på en sorgfri ålderdom, — sade hon allvarsamt och högtidligt. — Om vi icke mera skulle återfinna hvarandra, så tror jag, att hälften af detta papper gör samma gagn som det hela, emedan lord Hafwerfield alltid skall

frukta skandal lika mycket som en full bevisning; det är dessutom säkrare, att vi båda förvara det, i händelse någon olycka skulle träffa en af oss. Kom ihåg, att jag icke mera lemna England, och att jag hvarje höst beger mig till Cornwallis, der du då bör söka mig.

Vi skildes åt, jag gömde visserligen papperslappen, men jag gjorde mig icke synnerlig förhoppning om dess värde, och snart glömde jag nästan alldeles hela denna episod ur min barndom, hvori jag helt passif deltagit.

Flera år förgingo. Största delen af denna tid har jag vistats i Tyskland, hvilket jag anser som mitt fädernesland, ehuru jag aldrig länge kunnat trifvas på samma ställe; ombyte är nödvändigt för mitt lif, och jag har, såsom agent för handelshus, som expedit och kommissionär i alla möjliga handelsgrenar och industriella företag, ofta dermed förenande små affärer för egen räkning, besökt nästan alla Europas länder.

De många olika tilldragelserna i detta kringirrande lif höra icke hit, och det var först för tvenne år sedan, då jag kom till Stockholm, som minnet af min bror åter vaknade.

Jag reste då för att öfvervaka en mycket kinkig affär för ett handelshus i Bremen och tänkte på ingenting mindre än det lilla barnet, som så hastigt blifvit förflyttadt ur zigenerskans vagn i lordens, då hans namn,

händelsevis nämndt på ett värdshus, väckte min uppmärksamhet.

— Det är en engelsman, som heter Darney, och som en dag blir lord af Hawerfield, — sade en person upplysande till en annan, under det båda tittade ut genom fönstret på gatan.

I detsamma inkom den, hvarom man talat, och jag kunde icke ett ögonblick tvifla på att jag verkligen återsåg min bror, den lilla Paddy, ehuru jag icke visste, huru jag skulle förklara de lifliga hågkømster hans åsyn väckte. Jag hade flera gånger hört min mor såsom bevis på min börd åberopa mina mörka naglar, och då jag nu på den eleganta engelsmannens äfven upptäckte den djupblå halfcirkeln vid nagelroten, som utmärker zigenarens asiatiska ursprung, så ansåg jag mina minnen och mitt igenkännande bekräftadt.

Jag beslöt att hädanefters bibehålla honom i sigte, efter ödet på detta sätt fört honom i min väg, och jag har också gjort det alltsedan.

Flera gånger ämnade jag närma mig honom och våga en förberedande undersökning om hans tänkesätt, men fruktan, att uppfostran och vanor kunnat göra honom till hvad engelsmännen egentligen mena med en gentleman, det vill säga en romantisk och oförnuftig människa, som hela lifvet igenom famlar efter ett hjernspöke, som de kalla "heder", hvilket hindrar honom ifrån att begagna sina fördelar,

ehvar de befinnas, och i synnerhet nu skulle gjort alla öfverenskommelser med Hawerfield omöjliga, afhöll mig derifrån.

Man har sett exempel på en dylik förvänd uppfattning, som rent af ruinerat folk, och det föll mig in, att han möjligen vid första ord om det bedrägeri, som skett i hans barndom, skulle kunna sjelf vilja anställa en undersökning, som kommit honom att afstå ifrån hela det arf, på hvilket vi så länge väntat.

Ett år derefter såg jag, genom tidningarna, att hans förmenta far var död, och jag återvände genast till England, der jag flera gånger gjort fåfänga spaningar efter min mor, hvilken jag aldrig återfunnit, och som troligen är död.

De första orden af min förnäma bror, då jag med mitt halfva bevis instälde mig hos honom, visade mig imellertid, att min fruktan^s för att finna honom vanslägtad från sin stam var ogrundad. Han var zigenare till kropp och själ, hans mor skulle hafva varit stolt öfver honom, och hans förnäma uppfostran hade lika litet kunnat ändra hans medfödda anlag som färgen på hans hy.

Jag har förut sagt, och jag upprepar det, att detta tanklösa öfverdåd, som man kallar *mod*, alls icke tillhör mitt lynne, jag vill vinna mitt mål genom öfverlägsenheten af mitt förstånd, genom listen, som är qvintessensen deraf, men icke genom våld och trots. Hvarför bullra och väcka upp-

seende, då man tyst och stilla kan säkrare lyckas, hvarför utsätta sig för faror, som man kan undvika? Det är lika klumpigt och barnsligt, som det är oklokt.

Den förmenta lorden bemötte mig, som jag varit en galning eller en stråtröfvare; hvarken böner eller hotelser, hvarken skäl eller bevis förmådde göra något intryck på hans tanklösa och öfvermodiga sinne, och alla försök att vinna gehör hos honom misslyckades alldeles, han förenade med zigenarens sorglöshet och djerfhet den förnåma herrns föraktfulla stolthet och högmod.

Jag aflägsnade mig, men jag förlorade likväl icke hoppet att omsider kufva denna dumdrighet och komma att dela hans arf.

Okunnig, som jag var, att lagliga arfvingar funnos, ansåg jag omöjligt att vinna någon fördel af min hemlighet, hvilken upptäckt för någon annan skulle störta honom, utan att gagna mig. Strax derefter reste han till kontinenten, jag följde honom öfver allt och gjorde flera försök att väcka hans fruktan eller göra mig trodd, men allt förgäfves, och vid vårt sista möte, då hans skott sträckte mig sanslös till marken, fruktade jag, att han bemäktigat sig det bevis jag åberopat.

Ett af dessa olyckliga missöden, hvarom jag talat, hvilket nära kostat mig lifvet, kom mig imellertid sedermera att yppa min hemlighet och på samma gång att

få kunskap om hvar detta eftersökta bevis verkligen fanns.

Det var i ett ögonblick, då jag förlorat allt hopp att kunna förena mina egna fördelar med min halsstarriga brors, som jag upptäckte, att en pretendent fanns till de Haverfieldska godsen och att en process derom var börjad; jag lemnade imellertid med smärta Paddy åt sitt öde, och jag fann just intet behag i att hämnas hans vanvettiga trots och grofhet; det skulle hafva behagat mig långt mer att låta min bror förblifva i sin värdighet, ty oaktadt hans köld och råhet rann likväl samma blod i våra ådror, och det var mig en hemlig tillfredsställelse att veta zigenaren ansedd och ärad som en högförnäm herre af alla.

Den flyktiga böjelse, eller rättare naturdrift, som förde mig till den vackra Rebecka, är, som jag sagt, den enda ömmare känsla jag rönt. Jag har aldrig älskat någon människa, och ingen har älskat mig; jag har inga sympatier, inga svagheter för något annat än mitt stamfolk såsom en symbol, ett slags förgudning af mig sjelf. Paddy är till det yttre just sådan jag sjelf skulle velat vara, och jag anser honom därför såsom en representant af mig och mitt folk.

Då jag därför kom hit till Cornwallis denna qväll och fick höra af värdinnan att Haverfield var återkommen till Aukwoodhouse, kände jag en oemotståndlig böjelse att göra ännu ett försök att rädda honom.

Det är sannt, att Stjerne har i sin ego det sönderrifna papper, som jag förlorat, men med detta ensamt skall han ingenting kunna uträtta. Om Paddy ändtligen går in på att lemna mig en del af sin förmögenhet, så skall jag nog veta att gömma mig för alla efterforskningar, och Stjernes ord utan alla vidare bevis kunna kanske väcka tvifvel, men aldrig tillerkännas någon verklig vigt.

Hvad åter angår mitt löfte att medverka till Haverfields störtande, så var detta så godt som aftvunget genom min öfverraskning och förskräckelse, och ett löfte, som är till min skada, anser jag dessutom icke bindande: det vore en dumhet.

Den *egna fördelen* är i min tanke den enda riktiga och fullt tillförlitliga driffjeddern till allt och den enda bestämda känslan i människans sinne; alla andra äro endast omvägar, smyghål eller förevändningar för att ständigt återkomma till denna centralpunkt.

En enda kreuzer, lagd i min hand, är för mig mera värd än de mest välklingande vänskapsförsäkringar för mitt öra, ty guldets klang innehåller de enda löften, som icke svika, löften, som omfatta hela världen.

Och härmed slutar jag ett vittnesmål, som, i händelse jag träffar Paddy och han vill lyssna till mina ord, aldrig skall komma i någon advokats händer, utan genast offras åt lågorna.

IX.

— Hvem skulle kunna föreställa sig, att en rättegång kan åstadkomma så mycket papper? — sade Alf Stjerne, som rörde med en viss aktningsfull förskräckelse i den massa af protokoll, vittnesmål och handlingar, som lågo framför honom på bordet.

Det var tvenne veckor efter den olyckliga envigeskampen mellan Hawerfield och Gordon. Den förstnämde hade dött om natten strax efter den engelska läkarens ankomst. Han var nu längesedan begravnen med all den ståt, som tillkom hans omtvistade rang, och zigenarens silfverbeslagna kista står ännu kvar i det Hawerfieldska grafchoret, ehuru dess inskriptioner äro borttagna, och för de resande, som ibland besöka stället, berättar man om hans hemlighetsfulla insmuggling i familjen.

Det var i ett kabinett af Astleys våning i London, som de båda vännerna nu voro tillsammans.

— Jag tycker, din sak är så klar, att alla världens advokater icke skulle kunna grumla den, — återtog Alf. — Här hafva vi ju nu, utom Meyerkopfs vittnesmål, som är det viktigaste, den gamla Mary Dawids, smedens vid Merton Hall, som synes mig af mycken betydelse, och slutligen äfven den forna dansösen, mrs Sabina Morris' berättelse, hvaraf hela det egentliga innehållet skulle kunna rymmas på en sylspets,

men som, tack vare fruntimrens odödliga talent att göra en mygga till en elefant eller inveckla hufvudsaken i så många omslag, att de bilda ett helt kålhufvud af bisaker, så får man nu först afplocka alla hennes vältalighets kålblad, innan man finner en aldrig så liten anledning för ett juridiskt bevis. Allt detta tillsammans tyckes mig imellertid kunna räcka till för att göra dig till prins af Abyssinien till och med.

— Ja, nog har mr Gibson lagat, att vi fått papper nog, det må Gud veta! — svarade Astley leende, under det han flyttade undan bordet och satte sig bredvid sin vän.

— Imellertid beror det nu på att återfinna den gamla Hester, som jag såg i vintras, och sedan vill jag väl se, om den envise Crawford skall fasthålla sitt yrkande, att hela min brottsliga tants bekännelse är att anse som noll och utan all betydelse, ty en död människa eller en vålnad är icke "vittnesgild", som han säger.

— Detta påstående må han gerna vidhålla. Vi lemna vålnadens ord utan afseende, nu sedan de gifvit anledning till bevis, som icke kunna jäfvas för sanningen deraf. Låt oss bortkasta premisserna, sedan slutledningen är klar, det betyder ingenting. Din vältalige advokat har fullkomligt rätt i att likna detta mystiska vittnesmål vid den brädställning, hvaröfver man murar ett hvalf, då hvalfvet är färdigt rifver man bort ställningen såsom onyttig,

men den förutan hade man likväl icke kunnat bygga detsamma, och nu fattas icke många stenar i hvalfvets fulländning.

— Jag tror detsamma. Man anser min sak så godt som vunnen, alla mina vänner lyckönskade mig, redan då jag kom hit. "Le roi est mort! Vive le roi!" heter det ju. Den stackars Haverfields död har dragit interessen ifrån hans sak; han var dessutom just icke omtyckt, och man tror sig nu, då man känner hans härkomst, hafva redan förut hos honom igenkänt zigenaren i många anmärkningsvärda egenheter.

— Huru går det imellertid med hans bror, den stackars lilla juden, ty jag tror ändå, att man, oaktadt hans högtidliga protest, kan kalla honom så?

— Besynnerligt nog är han ännu icke fri. Han kan icke nöjaktigt förklara sin närvaro vid samma ställe, der duellen egde rum, och det återstår dessutom mycket mörker i hans öfriga förhållanden; hela sin öfriga lefnad och sin något hemlighetsfulla affärsverksamhet har han alls icke velat lemna några upplysningar om. Hans vittnesmål afser, som du vet, endast den Haverfieldska saken.

— Har han nekat att besvara alla andra frågor?

— Ja, fullkomligt! Han iakttaget en envis tystnad, och det enda man kunnat få någon aning om är, att han är egare af en enorm förmögenhet.

— Han, den der lilla, sluskiga, stackars handelsexpediten, det är icke möjligt!

— Jo, det är nästan säkert! Man har funnit bref och vexlar insydda i hans kläder, som gifva anledning att tro, det han, i stället att vara kommissionär, som han säger, är hufvudman för ett af de största bankirhus i Hamburg.

— Men skulle han väl i detta fall vara så angelägen om sin andel i den Hawerfieldska förmögenheten, att vilja draga fördel antingen af ett bedrägeri eller ett ärligt vittnesmål? Jag kan icke tro, att han är någon annan, än den han synes, en liten snål och feg och lumpen bastard af en jude och en zigenerska, — sade Alf skakande på hufvudet.

— Hvem vet? I alla händelser tror jag aldrig, att vi få någon kunskap derom.

— Sådan han nu är, har han för oss spelat samma rol, som dessa djur, hvilka man under nattens mörker hör bullra och bråka, härma alla möjliga fruktansvärda ljud och låta oss tro, att hvarje möbel i rummet fått lif och rörelse, och när allt kommer omkring, så är det endast en liten grå råtta, som är orsaken till alltsammans.

I samma ögonblick öppnades dörren, en betjent inträdde och lemnade Astley ett kort, och denne utropade, då han kastade ögonen derpå:

— Ett bud ifrån mr Gibson, låt det genast komma in.

— Ah, är det ni, mr Wehler? — fort-

for han, räckande handen åt advokatens biträde, då denne steg inom dörren, bugade sig kort, satte sin hatt på en stol och uppknäppte sin rock med denna systematiska brådska och bestämdhet, som tillhör affärsmän.

— Jag kommer för att på mr Gibsons befallning meddela er innehållet af detta papper; han trodde att det särskildt skulle interessera er med anledning af det enskilda meddelande ni gjort honom angående den förmenta lord Haverfields död, — sade skrifvaren, som ur sin stora plånbok framtagit ett bref, hvilket han räckte Astley.

— Det har kommit oss tillhanda genom franska konsuln i Plymouth, — tillade han, alltjemt stående, under det Astley uppvecklade den skrifvelse han medfört.

— Men sätt er då, min bästa Wehler! Ah, hvad är detta? Han är död, min stackars Gordon! — utropade Astley bestört och sorgsen.

— Ja, han är död, och detta bref är, som ni ser, ifrån en prest på ett af de franska krigsskeppen, som ligga utanför Plymouth, hvilken på den döendes begäran meddelar hans sista ord, som voro en förklaring öfver den olyckliga och högst olagliga duell, som kostade båda deltagarne lifvet. Det återstår icke mera något tvifvel om orsakerna till detta dubbla mord, ty så bör man verkligen kalla det, och jag är sannerligen mycket glad deröfver, ty denna förklaring skingrar den möjliga skugga man

velat kasta på oss för denna olycka, — sade juristen omständligt.

Och den stackars Meyerkopf blir väl nu fri, då man fått full visshet om det miss-tag man begått? — inföll Alf, som äfven läst den franska prestens skrifvelse.

— Ja, naturligtvis! Man kan icke längre misstänka honom för detta brott, men han är imellertid en mycket hemlighetsfull person, som, om jag icke helt och hållet be- drager mig, väl förtjenar att bevakas.

— Men han är österrikare, efter hvad han påstår, och han har icke här gjort sig skyldig till någon förbrytelse.

— Nej, och därför skall han naturligt- vis ställas på fri fot, efter hvad jag kan tycka. Juristen bugade sig och påsatte hatten, i det han vände sig om för att gå.

— Ni har ständigt brådtom, mr Wehler.

— Ja, för närvarande åtminstone! Jag har derute en person, som väntar mig; vi hafva ändtligen fått reda på den gamla qvinnan, som ni såg här en afton vid flo- den, hvilken troligen icke är någon annan än zigenerskan Hezra, den förmente lord Haverfields mor.

— Ah, ni har funnit henne, hvar åter- fanns hon då i denna ofantliga labyrint, som vi kalla London?

— Ni vet, att våra första efterspaningar helt och hållet misslyckades; hon hade re- dan dagen efter ert sammanträffande med henne vid Carlton-Garden försvunnit ifrån det fattighus, som upptagit henne, och

man hade sedan icke sett henne, vi hafva sedermera genomsoekt alla dylika inrättningar, asyler och baracker, men ändtligen tror sig den här poliskonstapeln, hvilken väntar i er tambur, hafva funnit henne på ett dårhus.

— Ett dårhus? Ja, det är sannt, hon var ju icke klok, och det är detta, som förklarar hennes tystnad och osynlighet för sina båda söner.

— Ja, man har för ett par månader sedan funnit den arma varelsen långt utom staden halfdöd af svält och sjukdom och fullkomligt sinnessvag, men på den beskrifning jag fått, förmodar jag, att det verkligen är hon.

— Har du icke lust, Astley, att följa med mr Wehler, för att söka henne? — sade Alf lifligt.

— Nej, jag har icke tid, jag ämnar mig bort!

— Hvart då? Hvart ämnar du dig?

— Jag skall säga dig detta sedan, — sade Astley med ett drag af förlägenhet, som icke undföll hans vän, och vändande sig bort, tillade han hastigt: — Men följ med du i alla fall! Vi råkas här hemma senare på aftonen.

— Jag behöfver väl icke erinra er, mr Cameron, att väl förvara detta papper, det är af mycken vikt för vår bevisning, som ni finner, — sade Wehler, pekande på den franska prestens bref, som Astley ännu

höll i handen, i detsamma han och Alf gingo sin väg.

— Var lugn, jag skall lägga det här bland alla dessa handlingar, som i morgon skola återskickas till er byrå.

— Min arma vän, — sade Astley lågt och sorgset för sig sjelf, sedan han ännu en gång genomläst den korta och lakoniska underrättelsen om den stackars fransmannens död, då Alf och Wehler voro borta, — död, utan att jag ännu en gång fick trycka din hand, och troligen af brist på vård och läkarhjälp; det tyckes, som om den lilla båten blifvit misstänkt för smuggling och tagen af fransmännen, och detta var äfven det lyckligaste, men imellertid förefaller det mig, som om han skulle hafva dött för min skull, för att omedvetet undanröjda ett hinder för min framgång och bespara mig plågan af att uttränga denna Haverfield ifrån den plats i samhället, hvartill han i hela sin lefnad trott sig ega full rättighet.

Astley kastade sig ned i soffan och stödde hufvudet i handen, försjunken i ett vemod, som likväl endast för en kort stund kunde öfverrösta det oroliga och passionerade intresse, som för närvarande upptog hela hans själ.

X.

— Jag är glad att vi kommit in i vårt vinterlif igen, — sade lady Hamilton små-

leende till en af sina grannar, och fläg-
tade litet med sin solfjäder, förtjust åt sor-
let, värmen och hvimlet i sin salon denna
afton, under det hon med stolthet betrak-
tade sin dotter, den sköna mrs Fulton, som
midt i kretsen af en hop unga damer ly-
ste med en tjusningsförmåga, som ingen
ens gjorde anspråk på att upphinna.

Det var tanken på denna soiré, som hin-
drat Astley från att åtfölja Alf och juri-
sten för att söka den gamla zigenerskan,
och man kan icke undra om han föredrog
denna lysande salon framför besöket i den
mörka och snuskiga tillflykten för det stör-
sta och hemskaste af menskliga eländen.

Han hade likväl ännu knappt vexlat några
ord med föremålet för sin beundran, men
Arabellas ögon hade flera gånger träffat
hans med ett uttryck, som gjorde alla ord
onödiga och torftiga; han hade ingen lust
att blanda sig ibland svärmen af dessa
förtjusta unga karlar, som omgäfvö henne;
han visste sig vara älskad och hans hjerta
slog af glädje och stolthet.

För Astley var detta ett af de få och
korta ögonblick i det menskliga lifvet, då
vi tro oss hafva hunnit spetsen af lyckan,
då ernåendet af alla våra önskningar för-
skräcka oss, och vi skulle vilja liksom
Polykrates göra ödet något offer för var-
aktigheten af vår sällhet, på samma gång
vi berusas af hänryckning och segerfröjd,
för att kanske i det nästa med förödmju-
kelse finna att alltsammans var endast en

villa, ett bedrägeri, som försvann, då vi sträckte ut handen för att fatta det.

Kanhända var det en outredd dylik fruktan, som höll Astley på afstånd från den qvinna han i detta ögonblick tillbad, denna tjusande, gudomliga bild, som han icke visste om den var formad af marmor eller guld eller brons eller bly eller kanske endast simpel och värdelös lera.

Imellertid hörde han icke pratet och sorlet omkring sig, och då en modern italiensk sångerska i det samma framträdde och lät sina drillar och rullader ljuda i salonen, drog han sig undan till ett hörn, der han såg sin vän kapten Lesley vinka åt sig.

Det finns väl knappt någonting mer egenomligt, mer exklusift och onaturligt än salonslifvet, det vill säga detta lif af ytterligheter och tomt skum, och hvar finns väl större kontraster än imellan de båda olika lefnadssätten för en tarflig husmor och en förnäm dam, en handverkare och en dandy.

Den eleganta damen lefver i ett ständigt rus, en hvirfvel af så kallade nöjen, men som hon för ingen del finner angenäma, ehuru hon icke kan lefva dem förutan; ömsom i boudoirernas parfymrade luft småpratande med kammarjungfrun om rosetter och band och spetsar och garneringar, eller i salonernas sorl under en konversation, hvars uppgift och tendens är att innebära ingenting, eller i danssalens qväfvande hetta under musikens brus, lefvande af intryck,

lika nyckfulla, sväfvande och flygtiga, som dansen sjelf. Dag ifrån dag låta de sina sinnen, exercerade af modet och lämpade efter etiketten, spela en rol, under det själen och hjertat slumra i en ständig dvala. Befriade från alla dessa lifvets hårda och bittra omsorger, sträfvanden, försakelser, arbete, tårar och hemliga lidanden, som äro de tarfliga qvinnornas lott, utan begrepp om den ofta sublimes kraften i dessa qvinnors själ, deras hängifvenhet, deras dygder och deras fel, äro de förnåma damerna icke sällan endast halfutvecklade väsenden, negativa varelser, från hvilka man aflägsnar hvarje stötande, upprörande eller sårande föremål, och till hvilka icke ens kunskapen om smärta och grymhet, elände och plågor hinna. De få ingen aning om världens nattsida, ty för dem har den endast solsken och blommor, juveler och dansmusik; lidandet och sorgen uppträda endast på teatern, elakheten och råheten äro alltid tragiska, och hunger och nöd äro endast anledningar till en insamling, en bazar eller ett societetsspektakel.

De lefva ett lif utan högre betydelse, och man kan därför lika litet bedöma deras värde som värdet af den bok, hvilken aldrig blifvit läst, och troligen skulle de dygder, den mildhet och det behag vi beundra i salonen försvinna som en rök eller plötsligt förändras, om man stälde dem i beröring med tunga och tröttande pligter och omsorger, en grof och föga skonsam

omgifning, bekymmer och lidande; med ett ord, med den verksamma, hvardagliga och tarfliga verlden.

Dessa tjusande blommor, uppväxta i ett drifhus, tåla icke den skarpa naturliga luft-
ten; de äro konstgjorda varelser för ett konstgjordt klimat, ty under intet himmel-
streck på jorden äro smärtan och lidandet okända.

Der borta vid kaminen stå ännu Lessley och Astley qvar och samtala tyst och if-
rigt, under det man komplimenterar sån-
gerskan, äter glace och utbyter triviala och tanklösa anmärkningar med ett behag och en liflighet, som om det vore det mest pikanta och interessanta man hade att förkunna.

— Du fordrar för mycket Cameron, besinna dig — sade Lessley sakta, i det han drog sig ännu längre in i hörnet.

— Jag har redan besinnat mig, och hvarje tvekan af mig vore en förolämpning emot henne — svarade Astley lika lågt, men med passionerad röst.

— Ack min vän, det skulle i sanning vara glädjande, om det icke på samma gång vore smärtsamt, att se så mycken roman-
tik i ditt sinne, och du är tjugofem år och har vistats en hel vinter i London.

— Lessley, jag ber dig, intet skämt i detta ögonblick!

— Nej, jag skämtar icke, jag vill på fullt allvar afhålla dig från detta steg, ty jag är fullkomligt säker, att du misslyckas.

Ännu en gång, du begär för mycket, tro mig, jag har förut sagt dig det, vi måste taga kvinnorna sådana de äro eller också afstå ifrån dem. Arabella älskar dig så mycket hon förmår älska, det vill säga hon ställer alltid sig sjelf, sin rang och sitt anseende i verlden framför sin kärlek.

— Nej, nej du gör henne orätt, om så vore hvad är då hennes kärlek? — utbrast Astley afbrytande.

— Ja hvad den *är*, det är svårt att säga, men att den *icke* är det högsta för henne, det är jag temligen viss om.

— Men jag har sagt dig, och jag upprepar det ännu: den måste vara detta, om hon skall blifva min. Det är just för att vara viss derom, som jag vill, att hon nu i denna qväll skall besluta sig.

— Vet du hvad Cameron? Du liknar nu fullkomligt hunden i fabeln, som släppte det rof han redan hade för att äfven fånga dess skugga. Du eger hennes kärlek, du eger i synnerhet lyckan af din egen. Nåväl! var nöjd dermed, gift dig och blif lycklig. Hvarför fordra en romantisk hängifvenhet, en glömska af sig sjelf, som ingen kvinna skall kunna gifva — och jag vill tillägga, att det är rätt lyckligt, att så är; det vore ett oförstånd, för hvilket männen i allmänhet skulle blifva föga tacksamma.

— Du talar, som om du vore hundra år.

— Kanhända, man blir mycket snart hundra år i Londons salonslif; efter ännu.

ett par saisoner skall du säkert gifva mig rätt.

— Möjligtvis, men jag vill icke i förtid mörda min ungdom och min lycka.

— Men det är just detta du nu gör.

— Nå väl, jag kan lefva *utan* Arabella, men jag kan icke lefva *med* henne, om jag icke är säker, att det är mig, mig ensam som hon älskar.

— Du är ett barn, som icke kan lära dig att inse den stora skilnaden imellan kärlek och äktenskap för en qvinna i stora världen.

— En sådan gifter sig då aldrig utan rikedom och rang?

— Hon gör det någon gång, men detta hör till sällsynta undantag; hon blir då ett ämne för skandalen och för alltid utstött ur den verld, hvori hon lyst, och Arabella skall aldrig komma att tillhöra dessa undantag: hon är svag och fåfäng, och dermed är allt sagdt.

— Fy Lessley, du försyndar dig emot denna sköna qvinna, som kärleken tyckes hafva skapat och kärleken ensam tyckes beherrska.

— Ja, man skulle tro det, det ser så ut — sade Lessley torrt.

— Du uppfyller då min begäran?

— Ja efter du fordrar det.

— Men om någon skulle märka vår frånvaro?

— Jag skall underhålla hennes mor under tiden.

— Och om hon samtycker?

— Så är allt i ordning, och jag följer er, men det vore i alla händelser bättre att vänta till en annan dag.

— Det vore då för sent; ryktet om min framgång skulle redan hafva hunnit till henne... du har ju hållit ditt löfte Lessley, att förespå mitt nederlag, du gaf mig ditt hedersord derpå!

— Ja, min stackars Cameron, jag har verkligen gjort det, du skall utan tvifvel erfarva verkan deraf.

— Godt! Låt oss då icke tvista mer om denna sak, visa mig vägen nu genast, kom!

De båda unga männen trängde sig fram genom mängden och passerade genom salongen, gingo genom några rum, der endast ett halft dussin gamla herrar voro placerade vid ett par spelbord, och inkommo i ett kabinett, der ingen menniska fanns och hvars dörr var till hälften igenskjuten.

Lessley pekade på en annan dörr i fonden, som var betäckt endast af en tjock gardin af damast, och sade sakta:

— Jag behöfver icke bedja dig vara försiktig och icke alldeles glömma tiden, ty jag vet, att Arabella är klok och lugn.

Kaptenen aflägsnade sig, och det bittra leende, som krusade hans läppar vid de sista orden, tydde på att han talade af någon egen obehaglig erfarenhet.

Astleys hjerta klappade hårdt, det var i Arabellas egen lilla salon han nu befann sig.

Tvenne vaxljus upplyste matt detta rum, der allt påminde om den sköna qvinnan, som älskade honom. Han vågade knappast andas, han såg sig rädd omkring; der låg en schal kastad öfver en stolskarm, en uppslagen bok på det lilla bordet af rosen-träd, några vissnade blommor der bredvid, en näsduk nedfallen på mattan och hennes zittra i ett hörn, och af alla dessa småsaker sökte Astley gissa till hennes lynne, hennes hemliga tankar, hennes sysselsättning i ensamheten, hennes vanor och tycken. Ack dessa qvinnor hafva hvarken tycken eller vanor eller ensamhet, de tillhöra den glittrande, ytliga, pratande och dansande verld, der modet är enväldsherre och föreskrifver allt!

Tio minuter hade förgått. Astley hörde endast då och då det orediga sorlet ifrån de andra rummen, några korta och högljudda utrop ifrån de spelande herrarne, kortens fall emot den polerade bordskifvan, och stegen af en och annan betjent, som gick genom det angränsande kabinetet.

Den varma och parfymerade luften och halfdunklet härinne förvirrade hans hjerna, ju högre han kände sin åtrå stiga att ega Arabella, ju oroligare och tveksammare kände han sig, denna oro hotade att qväfva honom, och han var nära att lyda Lessleys råd att vända om och fly ur denna farliga fristad, då dörrförhänget upplyftes och Arabella stod framför honom.

Den smak i klädsel och det mod, som

herrska de 1810, voro nästan alldeles desamma som damerna nu 1868 bruka. Kanhända att modets nycker behöfva ett halft sekel för att uttömma sig i variationer och regelmessigt återkomma till detsamma efter denna tid, men den sköna mrs Fulton i sin hvita sidenklädning, som utan ett veck slöt sig omkring hennes fina lif och runda höfter och slutade i ett långt vackert släp, garneradt med silkestyll och hvita stråperlor, som glittrade i den matta belysningen, sitt breda blekröda schärf, hvars båda ändar sammanhöllo kjolens veck ifrån sidorna och var fäst i en stor rosett långt ned på släpet, med sina hvita armar bara ända till axlarna, hvaröfver klädningslifvet hölls uppe med ett smycke af koraller liksom på de antika bilderna, det mörkbruna håret samlat i en knut och nedfallande i lockar öfver den vackra nacken, under det att dess korta och tätta krusor öfver pannan fästes med ett diadem af blekröda koraller lika med dem på axlarna, skulle i denna tolett med fullkomligt bifall kunna uppträda på en bal i våra dagar.

Och sannt är, att väl aldrig en kostym varit vackrare, ty modets förvända och förvirrade gudinna hade händelsevis vid denna tid kommit att härma den grekiska smaken, hvilken i allt förenar det renaste af våra skönhetsbegrepp.

Om Astley hade funnit Arabella sköndes ute i den fulla belysningen, bland alla dessa unga damer, som likt en infattning

af vackra brokiga blommor upphöjde den strålande rosendrottningens öfvervågande behag, så fann han henne nu gudomlig och hänförande, då hon hastigt och tyst som en uppenbarelse ifrån Olympen stod rodnande och stum af bestörtning inför sin tjusta och bönfällande älskare.

Hon liknade kärleksgudinnan sjelf, och hänryckt, och utom sig sjönk Astley på knä och sträckte armarna emot henne, oviss huru hon skulle upptaga hans djerfhet att inträda i hennes rum.

— Ni här mr Cameron! Hvad vill detta säga? — utbrast Arabella med en röst, som skulle vara sträng, men som tydligt darrade af en helt annan rörelse.

— Ja Arabella, det är jag, som vågat detta steg, som öfvertalat Lessly att föra er hit, som icke hade annat val, ty jag måste tala vid er ännu i denna qväll, som . . .

— Mr Cameron, hvad ni än kan hafva att säga, så är detta i sanning ett ögonblick, som är mycket illa valdt! Man saknar mig, jag kan icke dröja, stig upp, jag ber er, någon af betjeningen kunde komma.

Arabella hade fullkomligt återtagit sin sjelfbeherrskning och räckte leende handen åt den ännu knäböjande Astley.

— Arabella, ni måste höra mig! Ni vet, att jag älskar er. Ni skall i detta ögonblick afgöra öfver min lycka, öfver mitt hela lif, säg mig . . .

— Astley, — sade Arabella, afbrytande

hans häftiga ord, och sökande att lossa sin hand ur hans, — mr Cameron lugna er, stig upp, se så, sätt er der i soffan och lått mig gå!

— Nej, ni får icke lemna mig, säg att ni älskar mig, säg det blott en enda gång, och jag skall sedan göra allt hvad ni vill.

Den sköna qvinnans ögon sänkte sig och mötte hans, deras blickar sammansmälte en sekund, hon lutade sig hastigt och instinktligt emot honom ett ögonblick, hennes mjuka, bara arm sjönk ned på hans axel, och i detsamma var hon sluten i Astleys famn.

En minut förgick, Arabella reste sitt rodnande ansigte upp från hans bröst och ville fly, men Astleys armar omslöto henne ännu, och sättande henne i soffan, lade han sig sjelf på knä framför hennes fötter och sade häftigt:

— Hör mig Arabella ännu ett ögonblick, var lugn, se då på bordstudsaren der! Dess visare har ännu icke skridit två minuter, sedan du kom in. Mitt öde måste afgöras ännu i denna qväll; om du älskar mig så lofva att tillhöra mig och blifva min hustru ännu i denna natt. Allt är förberedt, det fordras knappt en timme.

— I natt? — Nej det är omöjligt, — sade Arabella, bleknande och med ögonen oroligt fästa på det lilla bronsurets siffer-tafla.

— Ingen skall sakna dig, du går in i dina rum, sedan gästerna aflägsnat sig, du

påtager en kappa och möter mig, der jag väntar dig i nedra vestibulen, jag har redan ordnat allt, vi vigas genast, och jag följer dig tillbaka, innan ännu någon annat din frånvaro.

Arabella lyssnade med halföppna läppar och liksom bedöfvad af sin älskares röst, men hastigt återkommande ifrån den förtrollning hon erfor, hviskade hon ängsligt:

— Nej, nej Astley! Min mor, du glömmmer henne, låt oss vänta — hvarför denna brådska? — låt mig förbereda henne, hon har mycken fördom emot dig.

— Jag vet det, och jag vill undvika, att hon lägger ett förbud mellan oss, Dessutom Arabella, du vet, i hvilken ställning jag befinner mig, sväfvande imellan rikedom och glans eller en tarflig bergning och ett okänt namn, du vet, att min process just nu fått en olycklig vändning. Blif min hustru nu, just nu, då det tyckes mörkna omkring mig, och jag skall hela mitt lif välsigna dig för en kärlek, som var helt och hållet oegennyttig, som tillhörde Astley Cameron ensam.

Astley var så vacker, hans ögon voro så eldiga, så sjäfulla och bedjande, de voro fuktiga af frambrytande tårar, och Arabella såg på honom med en blick, som tydligt visade, att det föregick en hård strid inom henne.

— Du bifaller, du tillhör mig, ljufva Arabella! — utropade Astley, som hoppades allt af den kärlek, som denna blick

uttryckte. — Jag har ditt löfte. O! tack, tack!

— Nej, Astley! Nej, du misstager dig, — sade Arabella förskräckt, — jag kan icke, fordra icke detta af mig. Jag älskar dig, men...

— Men du vill icke bli den fattige, okände Camerons hustru? — Är det icke så du menar? — sade Astley, och ett moln lade sig öfver hans panna.

Arabella teg och sammanknäppte händerna hårdt, i det hon bönfallande såg upp till honom.

— Hör mig Arabella, tro icke, att jag öfverlagdt eller utan djupt och verkligt allvar kommit hit just i detta ögonblick, för att bedja om din kärlek och din hand! Du älskar mig — nå väl! i natt eller aldrig blir du min hustru.

— Astley! — sade Arabella uppstigande och pressade händerna hårdt emot bröstet.

— Antingen älskar du mig, och då har du ingen tvekan, då är mitt namn af ingen betydelse, vi lemna England, om du så vill, och finna lyckan hos hvarandra, eller också är det icke *mig* du älskar.

— Jag älskar dig. Ack ty värr, jag älskar dig, — mumlade Arabella med halfqväfd röst och sjönk åter ned på soffan, — men jag kan icke uppoffra mitt anseende, min ställning i verlden, min mor, mina vänner, jag kan icke förnedra mig till...

— Håll, mrs Fulton! — utbrast Astley

med bitterhet. — Jag ber er förlåta mig, jag trodde, att *den*, som ni utan förnedring kan skänka er kärlek, den borde ni också utan förnedring kunna skänka er hand. Har jag misstagit mig? Säg, ack, säg, Arabella! Min hela lefnadslycka, kanhända äfven er egen beror af edra ord i detta ögonblick. Låt kärleken besegra edra fördomar, ert högmod! Uppoffra dessa vänner, som skola fördöma och klandra er en dag, för att dagen derpå glömma er, och följ den, ur hvars minne ni aldrig skall försvinna! Bönhör mig, återkom till naturen och kärleken, gör oss båda lyckliga, blif min hustru!

Arabella var mycket blek, hennes stora mörka ögon voro nedslagna, liksom för att icke möta den varma och bedjande blicken af Astley, hon darrade synbart, hennes små fina fingrar sammanknäpptes konvulsigt, och hon öppnade läpparna flera gånger, innan orden kommo fram deröfver.

— Vänta, Astley, vänta! — hviskade hon och böjde sig smäktande emot honom, Det låg i hennes sätt, i hennes framsträckta armar, i hennes blick och ljudet af hennes röst en frestelse att frångå sitt beslut, att vänta och, som Lessley hade sagt, njuta den lycka, som bjöds honom, om den också icke var sådan, som han begärde, som var tillräckligt stark för att ett ögonblick låta honom vackla; men det var en *hustru* Astley ville ega, en trofast vän för hela lifvet och icke blott en äl-

skarinna för ögonblicket, och vändande sig bort, för att icke se den förledande qvinnan, sade han hastigt och kort:

— Nej, Arabella, om jag väntade, skulle min lycka för alltid vara flydd. Hvad ni i dag icke vill skänka mig, det vill jag sedan icke mera begära. Det har för mig förlorat sitt värde. Jag har sagt det, blif min hustru i denna qväll eller aldrig!

I Arabellas ögon lyste en blixst af hänförelse, en ögonblicklig förklaring, som kanske visade henne sanningen af Astleys ord och verkade en öfversvallning af ren och mäktig kärlek, en glödande rodnad öfverhöljde hennes panna och kinder, men den försvann, den hastiga tjusningen vek undan, blodets varma vågor sjönko tillbaka, sansningen och det kalla förnuftet återkommo, den förnäma damen, modets och opinionens slaf var åter bragt till lyd- nad, hon sjönk bleknande ned emot soffkarmen och hviskade knappt hörbart:

— Aldrig, aldrig!

— Vi äro då skilda. Är detta ert beslut, ert sista ord? — sade Astley med smärtsam och bitter förvåning.

Hon förde näsduken till sin fuktiga panna och sina torra och brinnande ögon med en jakande böjning på hufvudet, men yttrade icke ett ord.

Harm och förödmjukelse, smärta och saknad stredo i Astleys själ, han stod kvar en sekund, och, vändande sig om för att gå, sade han långsamt:

— Farväl då, mrs Fulton! Farväl!

En våldsamt konvulsif snyftning, utan tårar, ett slags halfqväfdt rop var Arabellas enda svar, hon tryckte den hopkramade näsduken hårdt emot sina läppar, liksom för att hindra dem att uttala en återkallelse, och sjönk halft vanmäktig ned emot kuddarne bakom henne, öfverväldigad af smärtan att för alltid hafva visat ifrån sig en sällhet, som hon i detta ögonblick skulle kunnat köpa med sitt lif, men icke med en "mesallians".

Dörrgardinen föll ned, Astley var försvunnen, och i samma ögonblick tittade kammarjungfrun in ifrån sängkammardörren på andra sidan och sade brådskanie:

— Är ni här, mrs? Man söker er, dansen skulle begynna, och lady Hamilton ber er komma genast.

Arabella reste sig upp, gick fram till spegeln, arrangerade sitt hår och uttrycket i sitt ansigte, som sqvallrade om den sinnesrörelse, hon nyss känt, jemkade schärpet omkring lifvet, fäste en blomma, som lossnat derifrån, och var nu åter i ordning för detta lysande skenlif, som hon föredragit framför kärlekens lycka, och hvarifrån hon deserterat några minuter.

Ja, endast tjugo minuter, ty nu slog den lilla bordstudsaren tolf; men dessa tjugo minuter innefattade likväl ett outplånligt minne i det enformiga, själlösa och negativa lif, som den arma, tillkonstlade qvinnan icke haft mod att afsäga sig.

Var väl detta minne blandadt med ånger? Hvem vet? Uppfattningen, åskådnings-sättet är så mångfaldigt och individuelt; Arabella tröstade sig med öfvertygelsen, att hon gjort "hvad hon var skyldig sig sjelf och sitt anseende"; och om hon några dagar derefter fann, att hon misstagit sig äfven i detta afseende, så var detta en otur, ingenting annat.

— Lessley, du hade rätt. Allt är slut, Arabella har afslagit min hand, — sade Astley kort och dystert, då kaptenen upphann honom i den nedra förstugan.

— Jag visste det. Men du har velat ega allt eller intet, och du skall bära din motgång som en man, hvilken snart har alla Englands vackra qvinnor att välja ibland, — sade Lessley småleende.

— Apropos, vi skiljas. Jag får troligen icke tid att träffa dig mera innan min afresa, — tillade han, då Astley icke besvarede hans smickrande tröstegrunder, — ändtligen är mitt fartyg i ordning, jag reser i morgon till Ramsgate.

— Och när får jag återse dig?

— Gud vet. Så länge de fördömda fransmännen icke vilja taga rason, är intet lugn att vänta. Jag hoppas att få helsa dig som lord Hawerfield, då vi råkas igen.

Lessley tryckte hans hand, och Astley kastade sig i vagnen, som väntade honom.

XI.

I mr Wehlers sällskap hade Alf imellertid i en skramlande hyrvagn farit genom Londons gator och passerat en labyrint af ruckliga hus och fabriker, ur hvilkas höga skorstenar en oupphörlig rök utströmmade, som sjönk ned och rullade ihop sig lik ofantliga bollar af ull, för att tjock och svart lägga sig öfver de smutsiga och fuktiga gränderna och gårdarne der imellan.

Genom ett slags allé, vid yttersta kanten af en af förstäderna, der de högstammiga nyplanterade träden dels voro uttor-kade, dels afbrutna, och hvaraf ganska få egde några liksom händelsevis tillkomna gröna löf, rullade vagnen fram på en djup och svart väg, som bestod af idel kolstybbe, ända fram till en gulmålad port, på hvilken en skjutlucka och en stor ringklocka funnos.

— Webler tittade ut, då vagnen stannade, och polismannen, mr Tipps, som suttit bredvid kusken, steg ur och ringde.

Ljudet af klockan framkallade ett annat, som liknade det af en flock kalkoner innanför porten, en hård stöt, som om någon fallit deremot, och några svordomar hördes, innan luckan ändtligen sköts undan, och ett stort rödt koppärrigt ansigte tittade fram, under det kacklet och bullret innanför fortforo.

— God dag Blake, — sade poliskonstapeln, förande fingrarne till sin hatt såsom

ett slags helsning, — jag är nu här med de båda herrarne, som vilja se den der gamla qvinnan, ni vet. Vill ni vara så god och släppa oss in?

— Jaså, är det ni, mr Tipps. Det har då varit ett så fördömdt ringande här i dag, det är, som fan vore lös; vänta imellertid en smula, jag skall öppna strax, — sade portvakten vresigt och slog igen luckan.

En stöt emot porten, ett upprepadt buller och prat och derefter ett uthållet tjut som af en döende hund kommo Alf att rysa och mr Wehler att ruska på sig.

— Jag skall säga er, att sådana här "asyler" äro ofta skådeplatsen för ohyggliga mysterier, — sade juristen mycket långsamt, på det att Alf skulle förstå honom, till svar på dennes frågande och oroliga blick.

I detsamma öppnades porten, och portvaktarens hela herkuliska och obehagliga figur, i full öfverensstämmelse med hans grofva och vedervärdiga ansigte syntes innanför.

— Hvad var det för oväsen och skrik här inne? — sade Wehler, i det han steg in, åtföljd af Alf och poliskonstapeln.

— Åh, här är väl sällan tyst, på ett sådant här ställe förstås, — svarade Blake grinande, — men nu var det en galen qvinna, som annars är mycket fredlig och from, och derfor får gå lös och förrätta allehanda småsysslor, men så snart kloc-

kan ringer, blir hon alldeles vild; hon tror, att man kommer för att hemta henne härifrån, och hon måste alltid stängas in, så fort någon främmande kommer.

— Hvar är föreståndaren? — återtog Wehler, som såg sig omkring på den smutsiga och dystra gården, hvars höga murar voro mögliga och svartnade, och hvars alla hörn voro uppfyllda af gamla sönderfallna tunnor, sophögar, trasor och skräp af alla slag.

— Föreståndaren är icke hemma, han har gått in till staden, men här kommer mrs Blake, min hustru, som är första vaktqvinnan, och hon skall kunna gifva er besked om den ni söker.

En stor och axelbred kvinna, föga behagligare än hennes man, och med en uppsyn som tycktes kunna förjaga den skymt af vett och förstånd, som ännu fanns kvar hos hennes patienter, kom emot dem. Hon höll en nyckelknippa i ena handen, en rotting under armen och en lykta i den andra handen.

Mannen sade henne de främmandes önskan, och hennes surmulna och arga utseende uppklärnade endast helt obetydligt, då Wehler stack ett silfvermynt i hennes hand och bad henne föra dem till den kvinna, hvarom Tipps talat.

— Det var nummer elfva, tror jag, i vestra korridoren, eller huru?

— Ja, jag tror, jag vill minnas det, hon hade visst det numret, — sade Tipps, men

ryggade i detsamma baklänges, ty en skur af söndersmulad halm och små trasor föll öfver hans hufvud, på samma gång ett ohyggligt grinande ansigte syntes innanför gallret af en glugg i väggen uppöfver honom, och ett gällt och hemskt skratt skallade derifrån.

Mrs Blake skakade sin rotting hotande emot gluggen, och den otrefliga synen försvann, men efterföljdes af ett mummel och tjut ifrån andra ändan af den långa mörka gången, som liknade det man hör i ett menageri, och Alf var rätt glad, då hon förde dem öfver gården till andra sidan af den långa bygnaden och in i en annan förstuga.

Ehuru det ännu knappt var skymning utanför, herrskade likväl ett fullkomligt mörker här inne, och lyktan, som vaktqvinnan bar, var alldeles nödvändig, men dess svaga ljus hindrade likväl icke Alf att nära nog stupa omkull öfver en fånig gosse, med krokiga ben och långa armar, som satt inkrupen vid väggen i mörkret och, mumlande några obegripliga ord, sträckte sig fram och lade några små stenar i Alfs hand, under det han med ett förvirradt leende höll upp sin egen.

Den unge läkaren, hvars nerver ännu voro temligen litet härdade, lade hastigt en slant deri och skyndade sig för att följa ljusskimret framför honom, som i detsamma skymdes bort af mrs Blakes korta och tjocka yllekjol, då hon nedsatte lyktan

på golvet och tog en nyckel ifrån sin knippa för att öppna dörren, framför hvilken hon stannat.

I detsamma trippade en liten karl, klädd i en ljusbrun rock, en ljusbrun kortklippt peruk, stora runda glasögon, ett ofantligt krås och ett spanskt rör under armen, fram ifrån en sidogång.

Han gjorde en ståtlig och affekterad bugning framför hr Wehler och frågade artig, om han på något sätt kunde vara till tjänst.

— Det är mr Young, han är egentligen barberare och har haft en fältskärs- och rakstuga förut, — sade poliskonstapeln såsom ett slags presentation, hvilken likväl icke fullt tycktes vara i den lilla mannens smak, ty han drog upp sina ögonbryn till en rättutstående tofs och sade hastigt afbrytande:

— Jag är tjänstförrättande läkare här vid hospitalet och skall med nöje visa herrarne denna vackra inrättning till lidande medmänniskors bästa. Jag förmodar, att herrarne vilja bese stället, och det är också mycket intressant att se, hvad välgörenheten och människokärleken åstadkommit. Denna asyl, som likväl i elegans och komfort ännu lemnar mycket öfrigt att önska, är helt och hållet beroende af barmhertigheten. Patienterna intagas här utan afgift, utan den minsta betalning och ega likväl allt hvad de i sin beklagansvärda ställning kunna önska . . . Se så, gå din väg, Kitty,

jag har sagt dig hundra gånger, att snus icke botar kolik, — tillade han, afbrytande sitt högtidliga och öfverlästa tal och vändande sig förargad till en liten qvinna, som under oupphörliga djupa nigningar följt honom och nickande med ett stort hufvud, hvars afstubbade borstiga hår stod rätt i vädret, framsträckte en mager och knotig hand. — Hon beklagar sig öfver en beständig kolik och tigger jemt snus för att bota den med; det är ett högst envist och inskränkt subjekt. Ja, det kan verkligen tyckas, att befattningen vid ett sådant här ställe icke skulle vara angenäm, och den har också sina ledsamheter, och jag sköter därför mitt kall mera såsom en menniskovän än för den lilla förtjenstens skull, som sannerligen är obetydlig, högst obetydlig.

— Ja, det der bryr herrarne sig visst icke om, de hafva icke kommit för att se inrättningen, utan för att få reda på en af dårarne här, den der qvinnan, som fördes hit för ett par månader sedan och hvars namn vi icke känna, — sade mrs Blake snäsigt, under det hon letade efter nyckelhålet på dörren och ändtligen öppnade.

— Jaså, kanhända någon släkting eller bekant, ett mycket hyggligt fruntimmer, vill jag minnas, som genast ingaf mig det ömmaste interesse. Hon är icke våldsam eller oregerlig, bara man lemnar henne frihet att följa sin lilla svaghet att visa sig utan kläder. Hon är ännu ung och

man kan visserligen finna det mindre passande, men på ett sådant här ställe.

— Åh nej, det är icke den jag menar, — afbröt vaktqvinnan med en föraktlig fnysning och stötte upp dörren med armbågen, sedan hon återtagit lyktan.

— Hm, intet det! Ah, jag vet, det är en åldrig patient, bräckt och bruten af husliga olyckor förmodligen? — fortfor doktorn, som alls icke tycktes blifva stött af mrs Blakes synbara missaktning och som, svängande sig rundt omkring för att freda sina fickor för den fåniga qvinnans begär efter hans snusnosa, med sina rörelser och gester framstälde en besynnerlig kontrast till sitt cirklade och högtidliga språk.

— Skaffa oss ljus, Tipps, — sade Wehler, som steg inom dörren och fåfängt försökte att vid den lilla smutsiga hornlyktans sken kunna se in i rummet.

Mrs Blake öppnade lyktan, putsade ljuset med fingrarne och mumlade något åt Tipps om att i köket fanns ljus, i fall han ville hemta det och höjde sedan sin lykta, som nu spred sitt bleka och osäkra ljus öfver de smutsiga nakna kalkväggarna i ett litet rum, der ingenting utom ett väggfast bord och en brits med halm fanns att skåda.

— Elfva, sofver ni? Efter som vi icke veta hvad hon heter eller hvem hon är, så kalla vi henne efter numret på hennes dörr, — sade mrs Blake, som lyste öfver britsen, der en oformlig hög af smutsiga

trasor låg, hvarunder man hade svårt att ana en menniskovarelse.

— Åh, kors, jag tror hon är död! — tillade vaktqvinna likgiltigt, då hon dragit undan det grofva hårtäcket, och det blånade och vanställda ansigtet af ett lik blef synligt derunder.

— Är hon död? — sade juristen häftigt och närmade sig sängen, under det doktorn beställsamt trängde sig fram, kastade täcket alldeles tillbaka och utropade med tragisk och deltagande hon:

— Ja, hon är verkligen död, redan stel och kall! Visste ni icke detta, mrs Blake? Bevara mig att låta en menniska dö utan min tillhjälp och biträde. Hvad är detta för en försummelse? När var ni inne hos henne sist?

Mrs Blake bevärdigade honom icke med något svar, utan vände sig om till juristen och sade muttrande:

— Ja, nu är hon död, som herrarne se. Hvem kan nu få någon reda på hvem hon varit. Hennes gamla kläder likna alla andra tiggares, och icke ett redigt eller sammanhängande ord har hon sagt alltsedan hon kom hit. Hon var genast sjenk, det syntes, för hon åt just ingenting, och galningar äro annars glupska som vilddjur; men hvem kunde ändå tro, att hon skulle dö så hastigt; sådana här kräk bruka aldrig dö.

— Men har hon aldrig nämt något ord, hvaraf man kan sluta till hennes tankar,

eller något namn, som kunde vägleda oss? — sade Wehler, hvars forskande blickar voro fästa på den döda.

— Nej, hon talade sällan; hon satt bara stilla, med hufvudet stödt i händerna och insvept i täcket och mumlade ibland: "Samu, Samu", men det var bara af vanvettet, för Samu betyder ingenting, som jag kan förstå.

Alf och Wehler sågo på hvarandra och vaktqvinnan fortfor:

— Strax hon kom hit var hon häftig och oregerlig en gång, då jag ömsade kläder på henne och tog ifrån henne en gammal börs, som hon bar om halsen, efter som jag trodde att den kunde innehålla något af värde, och dårar få icke behålla penningar eller dylikt, men då der icke fanns något som var värdt en skilling en gång, så fick hon behålla den och sedan var hon lugn.

— En börs, säger ni. Har hon den kvar kanhända ännu?

— Ja, det tror jag visst. Hon bar den ständigt på sig och var mycket rädd om den. Hon trodde väl att hon hade penningar der, kan jag förstå, — sade mrs Blake och satte lyktan på bordet för att bättre kunna undersöka den döda, hvars brystna ögon stirrade öppna och hemska och hvars stela armar voro korslagda öfver bröstet.

— Ja, här är den mycket riktigt, — fortfor hon, lossande med ansträngning en liten smutsig skinnpung, som de styfva benrangelrika fingrarne ännu omslöt, och,

upptagande en knif ur sin stora kjolsäck, afskar hon läderremmen, hvori den hängde omkring likets hals, och räckte den åt Wehler, som med ifriga och intresserade blickar följt hennes undersökning.

— Det är hon, det är utan tvifvel zigerskan Hezra, som vi sökt, mr Stjerne, — sade denne, vändande sig till Alf och närmande sig bordet, der Tipps nu nedsatte ett afbrutet, drypande ljus i en smutsig messingsstake, hvarmed han återkommit.

Alf följde juristens undersökning med intresse och nyfikenhet, men uppfattade imellertid ovilkorligt den egendomliga effekten af den seen han hade framför sig. Den gigantiska vaktqvinnan med sitt hårda och grofva ansigte bredvid juristens bleka och intelligenta drag, den lilla doktors nyfikna och dumma uppsyn, der han stod bredvid sträckande sig på tåspetsarne och med sin käppknapp, stor som en biljardboll, under sin breda isterhaka, den långa, smala polismannen, som med sina qvicka råtthika ögon liknade en vessla, detta vanställda lik höljdt i smuts och trasor utmed väggen, och slutligen den fäniga qvinnan i bakgrunden, famlande med listig min efter doktors rockskört och för hvilken hans snusdosa var summan och målet för alla begrepp och önskingar; hela denna grupp, sammanträngd inom den mörka ramen af det lilla rummets klibbige väggar, upplyst af ljusskenet, som endast gjorde de kringståendes ansigten synliga och lemnade

allt annat i djup skugga, liknade dem man ser återgifna på dessa gamla, nedsmutsade och obegripliga oljefärgstaflor, framdragna ur något skräprum, der de stått bortglömda under åratals och hvars betydelse man fåfängt söker utleta.

— Ja, mr Stjerne, vi hafva verkligen funnit henne; den döda der har icke kunnat vara någon annan än den förmenta lord Hawerfields mor, zigenerskan Hezra. Se här, denna hopvikna papperslapp, det är den andra hälften af det intyg hon fått af lord Percys kammartjenare för tjugofem år sedan; det finnes för öfrigt ingenting mer än det här gamla ärgiga spännet, vi skola imellertid medtaga alltsammans, — sade Wehler, som nedstoppade papperet och spännet i börsen igen, lade ett breffkuvert deromkring och förvarade de funna sakerna omsorgsfullt i sin bröstficka.

Hos Alf väckte dessa båda smutsiga och värdelösa relikter ifrån den arma qvinnans oroliga och torftiga lif en vemodig och besynnerlig känsla. Hela uppträdet plågade honom, och den osunda luften i det trånga rummet förorsakade honom svindel, han skyndade ut i korridoren, under det den lilla doktorn uttömde sig i betydelsefulla försäkringar för juristen om den nitiska och ömma vård han egnat den döda.

I detsamma hördes ljudet af portklockan, och innan ännu mrs Blake hunnit stänga dörren, syntes tvenne personer komma in ifrån gården.

Det var portvakten, hvilken följde en främmande, i hvilken Alf, då han kom närmare, igenkände sin reskamrat, den staccars Meyerkopf, som ändtligen sluppit ur sin oförtjenta fångenskap.

— Ah, ni har då fått mitt bref, med underrättelsen om vår upptäckt; det var lyckligt att ni kom för att bekräfta densamma, — utropade Wehler vid hans åsyn, i det han sköt undan doktorn, som stod framför honom, öppnade dörren ånyo och, åtföljd af Alf, som tog ljuset ifrån Tipps, återvände in i det mörka likrummet.

— Finnes hon här verkligen? Har ni sett henne, är det hon? — frågade den lille tysken ifrigt, sedan han helsat på Alf, hvilken icke träffat honom, sedan han i ett så bedröfligt skick lemnade värdshuset vid Aukwood.

— Ja, det tyckes icke vara något tvifvel, att denna kvinna, som nu ligger här död, verkligen varit den tyska zigenerskan vi sökt, ty vi hafva funnit hos henne skinnpungen och papperet, som Morris skrifvit, och till och med det lilla silfverspännet, hvarom ni talat, — sade advokaten helt och hållet ignorerande, att det var Meyerkopfs mor, hvarom han talade.

Denne syntes imellertid icke mycket uppörd, han nickade blott vid åsynen af de saker Wehler visade honom, närmade sig hastigt den döda och stannade utan någon synbar rysning öfver detta hemska och

smärtsamma återfinnande, framför den eländiga bädd, der den döda hvilade.

Han lutade sig ned, granskande dessa oigenkänneliga drag, som en gång tillhört en ung och vacker qvinna, vek undan hennes gamla tröja och fäste sina blickar skarpt och länge på venstra sidan af hennes bröst, der några svartblå hieroglyfiska tecken voro tatuerade i den torra och skrupna huden.

— Ja, det är hon, det är Hezra, jag igenkänner dessa bokstäfver, det är namnet Samu, hennes mans namn, som hon bar på bröstet, — sade Meyerkopf, görande några korstecken öfver den dödas ansigte, antingen såsom ett bevis på sin grekiskt-katolska tro eller såsom en gärd af sonlig ömhet, och vände sig sedan till mrs Blake för att öfverenskomma om en anständig begrafning.

Han upptog sin plånbok och vände ett par gånger på en fempundsnot, men finande summan alltför stor, lemnade han henne slutligen några silfvermynt, hvilka hon, mumlande och troligen i beslut att aldrig använda för det afsedda ändamålet, mottog.

— Nåväl, allt är då klart, det var visserligen en otur att qvinnan skulle vara död, just då vi efter så långt sökande äntligen finna henne, men man får i alla händelser vara nöjd att hafva funnit dessa bevis för vår sak, — sade Wehler belåten och gick ut åt korridoren, under det mrs

Blake med häftighet slog igen dörren till den lilla mörka cellen, som inneslöt kvarlevorna af den arma varelse, hvars enda igenkänningstecken var det groteska och vilda beviset på hennes kärlek, namnet på hennes älskare, inbrändt öfver hennes hjerta.

XII.

— Astley, min vän, min bror! lord Astley Percival Haverfield ville jag säga, tillåt mig att vara den förste som lyckönskar ert lordskap till den rang och rikedom, den lycka ni vunnit, er process är slut, edra rättigheter utom allt tvifvel, och domen äntligen afkunnad i denna sak till er fördel! — utropade Alf Stjerne jublande, då han åtta dagar derefter intrusade i Astleys rum, kastande sin hatt på en stol och sig sjelf i vännens armar, för att under en tillgjord patos och skämtsamhet dölja sin verkliga rörelse.

En hastig rodnad flög öfver Astleys panna, hans ögon blixtrade och han öppnade läpparne för att svara, men rösten stockade sig i hans strupe, han kunde icke få fram ett ord.

Äntligen var då målet vunnet, han var icke längre utan slägt och namn, han skulle omsider få återtaga det hem man beröfvat honom och den plats i samhället, hvartill han blifvit född.

Han slöt Alf i sin famn och utbrast:

— Säger du verkligen sannt? Är dom-

stolens session redan slutad? Har man afkunnat sitt utslag, har Gibson segrat?

— Ja, han har vunnit en fullständig framgång, en "succés pyramidale", en seger, som jag tror glädjer honom lika mycket som dig. Crawford är fullkomligt slagen, och denna sista scen, då Gibson framlade zigenerskans lilla börs och derur upptog den felande hälften af Morris intyg och fogade den tillsammans med den hälft man redan förut sett och sökt att dechifrera, var verkligen af en effekt, som du icke kan föreställa dig. Man säger, att engelsmännen äro tröga, högtidliga och flegmatiska, att ingenting kan bringa dem ur det sansade och affärsmessiga skick, som de anse passande, men om något skall vara i stånd att rubba denna likgiltighet och entusiasmera dem, så är det interresset för en rättegång; detta slags skådespel roar dem framför alla andra, deras lagar äro temligen bristfälliga, men hos intet folk i verlden äro rättsbegreppet och den moraliska känslan så stora och rena som hos engelsmännen, och deraf förmodar jag att deras lifliga deltagande för dylika saker härrör.

Då Gibson nu hopfogat dessa båda papperslappar, som fullkomligt passade tillsammans och fullständigt uppläste den förut helt och hållet gåtfulla skrifvelsen, blefvo sorlet och bifallsropen så högljudda och ihållande, att rättens förhandlingar måste afbrytas för en lång stund, och jag väntade nästan att få se den segerdruckna

advokatens strålande panna bekransad med lager. Aldrig har någon skådespelare på scenen blifvit mera applåderad, det enhälliga erkännandet, den allmänna meningen var tagen med storm, opinionens sorl rullade såsom en lavin genom salen, och din seger afkunnades under handklappningar och bravorop.

— Se här har jag nu en afskrift af dessa båda sammanlagda pappersbitar, en verklig "Skutala", hvars staf ändtligen är funnen och öfver hvars ena hälft Malkolm och jag uttömde oss i fåfänga gissningar, då jag hade hittat densamma.

Och Alf, som hade satt sig ned vid bordet, upptog ett papper och läste följande: "Jag James Morris och jag Enrichetta Prateli intyga och försäkra, att vi båda af zigenerskan Hezra mottagit hennes barn, den tre månader gamla Paddy, för att söka utgifva honom för den lika gamla, olyckligt omkomna lord Astley Hawerfield, öfver hvars död vi båda äro otröstliga. Detta göra vi för att bespara hans föräldrar stor sorg och oss sjelfva straff och olycka.

Aukwoodhouse den 12 juli 1786."

Då Alf hade slutat, sköt han papperet, af hvilket läsaren förut känner ena hälften, till Astley, som satt bredvid honom.

— Och sedan, — fortfor Alf skrattande, — då den blygsamma mrs Morris, den forna dansösen med sin "ständigt bortvända näsa", signora Anunciata Trampolini, steg fram och intygade, efter noggrann gransk-

ning, att hon fullkomligt igenkände sin mans, begravningsentreprenörens Morris, handstil, gaf man åter sitt deltagande tillkänna, och detta deltagande öfvergick slutligen till de hjertligaste skrattsalvor, då den beskedliga qvinnan under djupa nigningar med händerna på hjertat och, utdelande slängkyssar åt alla håll liksom fordom innanför rampen, tog allt detta åt sig och först efter förnyade erinringar kunde förmås att aflägsna sig och tro på sitt misstag. Jag försäkrar dig, att detta var ett uppträde, som jag icke lätt glömmmer.

Astley hade imellertid icke sagt ett ord; efter den första glädjen och rörelsen hade en bitter och smärtsam känsla öfverväldigat honom; han höll ännu den ominösa pappersslappen i sin hand och stirrade derpå, men han tycktes icke längre tänka på dess innehåll och hviskade tyst och omedvetet för sig sjelf:

— Arabella! O, att du velat dela fattigdomen med mig, jag hade då nu kunnat lägga min rikedom och min rang för dina fötter! Jag har förlorat dig för alltid, förlorat min skönaste illusion!

— Tänk icke derpå, Astley, hon var icke värd din ömhet! Du skall snart glömma den högmodiga engelskan, — sade Alf, begagnande helt naivt den utslitna tröstegrund, som alla försmådda och bedragna hjertan få sig tilldelade af välmenande vänner, utan att de någonsin funnit sig det ringaste uppbygda deraf, — Jag tycker det

skall blifva interessant att se hvad min hon gör vid underrättelsen om din lycka. Din triumf öfver den egennyttiga qvinnan blir fullständig.

— Alf, du talar som en skolpojke! — afbröt Astley missnöjd. — Tror du, att den, hvars hjerta är såradt, hvars käraste och ljufvaste förhoppningar äro krossade, har skäl att triumfera? Hennes vägran var det smärtsammaste nederlag, som någonsin kunde träffa mig. Jag vill icke se hennes misräkning, den skulle öka min förödmjukelse. Arabella är imellertid alltför stolt att förråda den för någon, derom är jag öfvertygad. Jag vill icke att ett ord af medlidande eller gäckeri skulle träffa den qvinna, som jag en gång hoppats att få kalla min maka. Jag lemnar England på en tid, så snart jag hunnit öfverlemna allt i Gibsons händer. Det är mig motbjudande att taga mitt fädernehem i besittning, att återkomma till Aukwoodhouse så snart efter den förra förmenta egarens död; den bädd, der han utandats sin sista suck, må hinna svalna och hans minne förgå, innan jag uppträder der. Jag har redan sett mina föräldrars hus och redan känt deras välkomsthelsning och välsignelse, innan ännu lagen berättigat mig att kallas deras son, jag har bedt på deras graf och känt deras kärlek och tillfredsställelse omsväfva mig; nu följer jag dig tillbaka till Tyskland. Lessley, den enda vän, som jag här fäst mig vid med verklig tillgifvenhet, är borta,

den hederlige Gordon är död. Jag har ingen, som saknar mig här.

Den smärta och bitterhet, som lågo i dessa sista ord, skulle Astley för ett år sedan hafva ansett omöjliga att inrymma i sitt bröst midt under fröjden af sin lysande framgång. Naturens lag är imellertid evig och oföränderlig, den vet icke af några koncessioner och har ännu aldrig ått de dödliga fyllt en sällhetsbägare utan att låta en droppe malört sjunka ned deri, det är den gudomlige läkarens recept, som ödet följer, och vi kunna hvarken frukta eller hoppas på någon glömska eller något miss-tag dervid.

— Godt! — sade Alf glädtigt; — jag gifver dig fullkomligt rätt deri, man behöfver vänja sig under din frånvaro vid detta ombyte af roler. Du skall uppträda på nytt i den förnåma verld, der du redan vunnit bifall, och din debut skall utan tvifvel blifva lysande, ehuru du, sanningen att säga, kan deraf just icke känna dig så särdeles smickrad för egen räkning.

— Åh nej, i det fallet har jag redan haft anledning till större egenkärlek. Du reser om ett par dagar, är det icke så?

— Ja, jag har lofvat Malkolm att vara i Kranach den tjugonde oktober. — Det är tillräckligt för mig att lemna Gibson en oinskränkt fullmakt att ordna min ställning här, och resultatet deraf kan han skriftligen gifva mig del af. Det skall

blifva mig en glädje att åter för någon tid
befinna mig ensam med er.

XIII.

Det var den tjugonde oktober 1810. En mulen och töcknig himmel hängde öfver Kranach, hvars alla invånare tycktes denna förmiddag hafva flytt, så tysta och ödsliga syntes dess smala och krokiga gator, och bullret af en vagn, som långsamt körde in på gården till det gamla värdshuset "Goldenen Wagen", var det enda som för några ögonblick afbröt stillheten.

— Det var rätt eget det här, — sade monsieur Latour, den franske kocken, som ifrån gallerfönstret af sitt gastronomiska laboratorium i hörnet af bottenvåningen tittade ut på gården, under det han taktmessigt knackade en puddingsform emot kanten af ett fat, för att utstjelpa dess gula och pösande innehåll. — Det var minsann rätt besynnerligt. Här har icke på fjorton dagar funnits andra gäster än mina landsmän, de ärorika fransmännen, hvilka tågat här igenom, och nu är detta den tredje vagnen som anländer inom mindre än en timme till Goldenen Wagen.

— Herr Latour! herr Latour! titta ut, så får ni se något besynnerligt, — utropade i detsamma en kökspojke, som kom inrusande genom dörren till den lilla skrubben innanför köket, der hans förman befann sig

och der denne vanligtvis utförde de mest maktpåliggande och mest invecklade af kokkonstens hemligheter.

Herr Latour var en mycket medelmåttig talent ifrån någon sämre restaurant i Paris, men hade en mycket hög tanke om sin egen personlighet, och utbrast nu med vredgad röst, utan att våga lyfta ögonen från sitt viktiga förehafvande:

— Ditt nöt! huru vågar du komma hit in i mitt kabinett och störa mig, då du vet att jag är sysselsatt att urstjelpa en tourte à l'imperatrice, som alltid är så kin-kig och svår.

— Förlåt herr Latour, men...

— Nå, hvad är det då fråga om? Stå stilla och trampa inte på golvet så tungt som en oxe; ser du icke huru bordet skakas?

— Herr Latour, Lischen säger att här skall blifva en sammansvärjning i hotellet, en hemlig sammankomst af masquerade personer, troligen studenter ifrån Erlangen. Det har kommit tre vagnar inom en liten stund, och i hvar och en hafva suttit två personer insvepta i stora kappor ända upp till ögonen, och de hafva vandrat uppför trappan tysta och långsamma och högtidliga som likbärare i en procession.

— Ah, prata inga dumbheter! Lischen har velat roa sig med dig nu igen. Såg du icke att det var baron Schelting, som kom just nu och steg helt ensam ur vag-

nen. Han har väl tillräckligt länge bott här, för att du skulle kunna igenkänna honom, i fall du icke vore ett fårhufvud, — tillade kocken och stack med detsamma ut sin hvita mössa genom gallret för att nicka åt Johan, som var sysselsatt att bära in sin herres saker.

— Hm, det är icke godt att igenkänna folk som äro insvepta så väl som berganden Rübezahl sjelf, — mumlade pojken, hvilken med händerna under sitt hvita förkläde beskådade med spänd och andäktig väntan den "kinkiga" tårtan, som aldrig ville lossna och som kocken vände och vred på alla håll öfver fatet.

— Ni tyskar tyckes då aldrig tänka på annat än andar och troll. Jag skattar mig lycklig att tillhöra en nation, som afskaffat allt sådant och . . . men, ah! aj! Coquin, Schlingel! Det är ditt fel. Min l'imperatrice är remnad midt i tu; la tourte l'imperatrice är förstörd! — utropade häftigt den förtviflade kocken, som med den tomma formen lyftad i höjden betraktade sin märkvärdiga tårta, hvilken ändtligen fallit ned på fatet i tvenne rykande hälfter, under det den förskräckte pojken hastigt retire-rade för att undgå straffet för den katastrof, som hans störande inträde i herr Latours kabinett åstadkommit.

— Ursäkta mig, herr Latour! Jag träffade ingen derute, och därför måste jag bedja er att låta servera barons middag på hans rum, — sade Malkolms betjent, som

i detsamma inträdde genom dörren till skrubben, der den vredgade kocken ännu stod orörlig framför sin remnade pudding.

— Ah, ni är här tillbaka, monsieur Jean. Det glädjer mig, — sade denne, ändtligen återkommande ifrån sin förargelse och lyftande på sin hvita mössa med nedlåtande förtrolighet.

— Ja, men vi komma troligen icke att dröja så länge här.

— Er husbonde trifdes likväl bra i Krachnach, efter som han återvändt?

— Ja mycket väl, efter hvad jag tror, men det är likväl säkert någonting annat än sjelfva er lilla stad, som nu lockat oss hit.

— Hvad då mr Jean? Jag hörde nyss en af pojkarne här komma fram med en rätt konstig förmodan, som

En häftig ringning afbröt hr Latours nyfikenhet och Johans pratlust och kom den senare att hastigt utropa:

— Det är baron, som ringer. Farväl hr Latour, glöm icke middag för tre personer.

— För tre personer — sade ni så?

— Ja, för tre personer och så fort som möjligt! — ropade Johan i detsamma han försvann genom köksdörren.

I samma rum, der Malkolm och Alf förut under sommaren bott, sutto imellertid de tre vännerna tillsammans.

Det var mer än fyra år, sedan Malkolm och Astley råkats, och båda gjorde inom

sig den anmärkningen, att denna tid lemnat spår af allvar och tankfullhet i vännens ansigte. För båda hade dessa år varit af vigt, och oaktadt deras kännedom om hvarandras lif var temligen fullständig, återstodo likväl oändligt många detaljer att meddela.

Det är imellertid omöjligt att helt och hållet glömma ett enskildt lifligt interesse, och ehuru Malkolms tillgifvenhet för hans båda vänner var lika varm som någonsin, läto nyfikenheten och otåligheten honom finna dagen mycket lång och gjorde honom tankspridd och orolig under väntan på den timme, som han hoppades äntligen skulle gifva honom förklaring öfver den hemlighet, hvilken så länge plågat honom.

— Tror du verkligen, att den, som tagit min ring, nu äntligen skall framträda och förklara sig? — frågade han med en sinnesrörelse, som han icke förmådde besegra, då han slutligen med Alf kommit utom hotellets port, för att begifva sig till den bestämda mötesplatsen.

— Jag hoppas det, — svarade Alf, som såg sig oroligt omkring och i sjelfva verket tycktes nästan vara lika litet lugn som Malkolm sjelf.

— Att den fatala hvita pierrot'n skall erkänna sig besegrad?

— Jag är fullt öfvertygad derom.

— Men är icke detta möte ett nytt upp-

tåg, en ny mystifikation? Jag skulle icke kunna uthärda det.

— Nej, Malkolm, var lugn. Jag har hållit mitt löfte, du skall bli nöjd med din läkare, — sade Alf allvarsamt, då han kände Malkolms arm darra och såg honom blekna, när de nu hunnit fram till den lilla välkända gångstigen uppför fästningsvallen.

Dagen hade varit mulen, men just i detta ögonblick höjde sig de tjocka, grå molnen och solen, som var helt nära horisonten, kastade ännu några klara strålar öfver fästningen framför dem och upplyste med sitt sken en ensam mörk figur, som satt på den lilla torfbänken, der de båda vännerna så ofta hvilat i solnedgången.

Alf drog ett djupt andetag vid dess åsyn, men det var svårt att af hans utseende veta, om det var af tillfredsställelse eller obehag, och Malkolm stannade ovilkorligt ett ögonblick för att återhemta andan efter uppstigandet för den branta vallen.

De voro nu endast ett par steg ifrån bänken, men den mystiska figuren satt ännu orörlig; skuggade af fästningsmuren försvunno dess konturer oredigt i qvällskymningen och lemnade ingen aning om dess verkliga utseende.

Alf och Malkolm sågo tvekande på hvarandra, och bådass blekhet och sinnesrörelse var lika stor, ingendera yttrade ett ord; till denna grad kan en enda länge närd

föreställning verka enerverande, beherrska vår själ och förlama vårt omdöme och vår verkliga kraft.

Alf strök handen öfver pannan för att bortjaga den svaghet han kände, drog sin vän med sig och i nästa sekund voro de tätt invid denna varelse, som liknade en stenbild, fäst vid muren, och stannade framför densamma, i det Malkolm, som fåfängt sökte upptäcka dess ansigte och egentliga skepnad, sade långsamt, framräckande sin hand:

— Är det ni som kallat mig hit och som återgifvit mig denna ring?

— Ja, Malkolm, det är jag, som burit den på mitt finger i tvenne år, — sade en ljuf och sorgsen röst, som kom Malkolm att studsas. Den långa svarta kappan, hvori hon varit insvept, föll ned till hennes fötter, och — Sara stod framför dem.

Malkolm uppgaf ett rop af öfverraskning, och Alf vände sig bort, läggande handen öfver ögonen för att icke se, huru skönt hennes ansigte var lysande af hopp och kärlek, i den rosenfärgade halfdagern ifrån qvällhimlen.

— Ni, Sara, ni! Huru har min ring kommit till er? — hviskade Malkolm, helt och hållet förvirrad och stödjande sig emot Alf för att icke falla.

— Den har suttit på mitt finger allt sedan den natt ni sjelf ditsatte den.

— Jag, jag! Vill ni bedraga mig, eller

är ni bedragen sjelf? — sade Malkolm med en smärtsam ovilja.

— Hör mig, Malkolm! — sade Alf hastigt, besegrande sin rörelse. — Jag lofvade dig vid min heder, ett nog obetänksamt löfte i sanning, att, innan vi lemnade Kranach, ertappa den hvita pierrot'n, som så länge gäckat dig. Nåväl, händelsen har gynnat mig, jag har verkligen funnit honom. Den stackars lilla juden är fullkomligt oskyldig, han har aldrig hvarken förföljt eller plågat dig mer än den olyckliga aftonen på masqueraden, men hans minne stannade qvar i din upphetade och sjuka inbillning. Den hvita pierrot'n, som så länge oroat dig, är ingen annan än du sjelf, du är sömngångare.

Malkolm stirrade häpen på sin vän utan att förstå ett ord, öfvergången i hans tankar och föreställningssätt kunde icke genast göra sig gällande.

Alf sköt honom imellertid ned i gräset vid Saras fötter och fortfor:

— Du tror mig icke ännu, jag har förutsett detta, men hör nu på, hvad jag berättar dig, och se imellertid bekräftelsen i dessa ögon på en lycka, hvarom du icke hade något hopp och som du knappast förtjenar.

— Du känner mina fruktlösa försök att fånga den stackars Meyerkopf, som jag helt naturligt misstänkte för några hemliga afsigter emot ditt lif eller ditt förstånd, men du vet icke, att jag slutligen verkligen lyckades,

nemligen samma morgon som den olycklige lilla mannen, uppskrämd af vår förföljelse, med sitt samvete förmodligen betungadt af några tvetydiga handelsoperationer, och tagande oss för utsända polisspioner, som lurade på honom, ämnade resa sin väg, sedan han hemligt under natten återkommit till Kranach, för att hos sin värdinna söka efter det papper han tappat i Frankerskogen och som i sjelfva verket låg i min plånbok.

Innan han efter sitt fruktlösa besök hunnit aflägsna sig, träffade jag på honom här nedanför vallen vid källan, och i min förbittring var jag nära att strypa den arma varelsen, som i sin förskräckelse, för att rädda sitt lif, och misstagande sig om min mening, uppoffrade den dyrbara hemligheten om sin nära släktskap med den förmenta lord Hawerfield, som egentligen endast var zigenaren Paddy.

Du kan lätt tänka dig min bestörtning, min villrådighet och häpnad. Jag hade helt oförmodadt gjort en upptäckt, hvarpå jag aldrig kunnat hoppas, och af hvilken jag visste, att Astleys hela lycka och framgång berodde; denna hemlighet var mig visserligen lika dyrbar, som den jag sökt, men imellertid var den sista förhoppningen att kunna hålla mitt löfte till dig försvunnen. Den hvita pierrot'n, som jag hoppats finna, tycktes mig sjunka ned i en evig natt, jag kände mig ett ögonblick be-segrad af dina hemlighetsfulla idéer och

ansåg honom nästan vara ett fantom från afgrunden.

Denna morgon, då jag lemnat juden och återkom till dig, skall jag aldrig glömma. Jag satte mig ned bredvid dig, der du sof i gräset, och det föreföll mig, som om ödet, afundsjukt öfver min lycka att ega tvenne vänner, gifvit mig valet imellan Astley och dig. Endera måste jag uppoffra för den andra. Jag kunde icke gagna båda, och jag var förtviflad att nödgas lemna dig hemfallen åt en förfärlig, helt och hållet obegränsad och oförklarlig fara, hvars beskaffenhet öfvergick mitt förstånd.

Hvilken omätlig makt eger icke vår inbillning öfver oss! Denna fara, som jag ansåg så mörk och hotande, hvilken både du och jag så länge utmålat och skärskådat i vår fantasi, tills dess proportioner slutligen blefvo alldeles oformliga och jättelika, denna upptäckt, som jag tafängt sökt, som jag förestälde mig innehålla brott och nedrighet, den kom imellertid stilla och osökt, naturlig, enkel och ljuf som en engel, — tillade Alf, blickande med en melankolisk ömhet på Sara, hvars hand ännu hvilade i Malkolms, och hvars ögon rädda och ovissa ännu voro nedslagna.

Ett par timmar derefter kom jag på besök till Saras onkel, som varit illamående qvällen förut. Sara och jag voro ensamma i rummet, vi vexlade några likgiltiga ord, såsom främmande för hvarandra, hon sträcker fram handen för att taga en bok på

bördet, och jag igenkänner din ring på hennes finger.

Jag tvekade icke ett ögonblick, jag var genast säker på, att det var densamma, och den första hastiga förvåningen efterträdades af en tydlig aning om rätta förhållandet. Jag förvånades endast öfver att icke förr hafva fallit på denna idé, en blindhet, som endast den lilla judens tillfälliga närvaro kan förklara.

Hemligheten var imellertid funnen, den hvita pierrot'n var ertappad.

Din egenskap af "dubbelmenniska", som du sjelf skulle uttrycka dig, var snart bevisad, då Sara — häpen och förvirrad öfver mina häftiga frågor och mitt meddelande om huru du fåfängt sökt denna ring och ansett den försvunnen — glömde vår korta bekantskap, och med ens inseende vår ställning till hvarandra, uppriktigt berättade mig om dina nattliga besök i hennes trädgård vid Gustafsberg, din hastiga och för henne oförklarliga afresa, den skugga ditt uppförande kastat på hennes rykte, den sorg hon känt och den kärlek, som, oakadt ditt skenbara lättsinne, alltjemt bodde qvar i hennes hjerta.

Jag meddelade henne i min ordning den olyckliga verkan, denna sällsamma somnambulism haft på ditt lynne och din helsa, huru minnet af den hvita pierrot'n på masqueraden blandat sig dermed, till följd af din första långvariga sjukdom, och då dessa drömmar fortforo med en säll-

sam enformighet, denna inbillning slutligen blifvit en fix idé, en monomani, som kunde öfvergå till verklig galenskap, om hon icke ville hjälpa mig att rädda dig.

Denna räddning berodde imellertid på att kunna öfvertyga dig sjelf om verkliga förhållandet, och detta var icke så lätt, ty med sömngångares vanliga obegripliga förutseende och slughet lät du aldrig ertappa dig.

Du utförde dina promenader med en varsamhet och snabbhet, en beräkning och försigtighet, som verkligen kunde göra en del af dina egna besynnerliga teorier trolig.

Det fanns intet annat medel än att söka öfverlista dig, och detta lyckades äntligen den sista natten vi voro tillsammans här i Kranach.

Jag låtsade fara till Langenau, men i sjelfva verket stannade jag på gården, inkrupen i nischen bakom Mariabilden, midtför ditt fönster. Jag tillsade Johan att alldeles försvinna, på det du måtte vara fullt säker på din ensamhet, men att, sedan du gått till sängs, bevaka korridoren utanför våra rum.

Min plan lyckades fullkomligt. Strax efter midnatt såg jag fönstret till ditt rum sakta skjutas in i väggen, och en figur, helt oklädd, men med en kappa omkring sig, komma ut på balkongen, stänga fönstret efter sig helt tyst och ledigt och ifrån gallret till balkongen svinga sig upp-

för takrännan ända till öfversta våningen och till min dödliga förskräckelse fortsätta sin väg på den bräckliga och gungande bro, som rännan längs med taket bildade.

Du gick imellertid så lätt och lugnt som en katt, och då du hunnit till hörnet, steg du upp på taket med tillhjälp af den utskjutande jernsiraten, som sitter der, och spatserade ifrån hotellets tak till de angränsande, så länge detta var möjligt, och slutligen såg jag dig nedkomma på det lilla torget vid kyrkan.

Här stannade du ett ögonblick, liksom villrådlig, du närmade dig kyrkmuren, steg upp på afsatsen och tycktes ämna dig in genom fönstret ofvanför, hvars ena ruta stod öppen. Klockan i tornet slog i det samma ett du tycktes lyssna och besinna dig, hoppade hastigt ned igen och begaf dig med snabba steg hit till fästningsval-len, just der vi nu äro.

Jag följde dig alltjemt på afstånd, såg din kappa stundom lyftas upp af nattvinden och det hvita linnets skymta fram derunder, men då du kommit hit till muren, försvann du hastigt.

Jag vågade icke närma mig alltför mycket, men jag upptäckte dig snart, nedlutad invid stenarne der borta vid fläderbusken. Du dröjde der flera minuter, och det tycktes, som om du sökte något i jorden.

Imellertid hade jag icke tid att under-

söka stället, ty då du reste dig upp, tog du hastigt vägen åt staden.

Jag höll mig alltjemt tillräckligt nära, för att icke förlora dig ur sigte; du vände dig aldrig om och tycktes icke frukta någon upptäckt eller misstänka någon spion utom dina egna rum. Och om också någon skulle hafva sett dig, så var ingen anledning att fästa uppmärksamhet vid din person, ty du gick fort, men lugnt och säkert, som en vaken.

När du återkommit till torget och ifrån det gamla valnötsträdet, som står vid hörnet, kommit upp på det närmaste taket igen, skyndade jag springande till hotellet, hvars portnyckel jag hade, för att möjligen hinna in i rummen före dig.

Det lyckades också. Jag hade nyss hunnit lägga mig ned på min säng och kasta täcket öfver mig, då jag såg dig återkomma genom fönstret, så stilla och ljudlöst, att jag icke mer undrar öfver att icke hafva vaknat deraf.

Imellertid lade du dig icke genast, du gick fram till skrifbordet, och då du der icke tycktes finna hvad du sökte, lutade du dig ned emot golvet, och slutligen lyckades du i en ficka af din rock, som låg vid sängen, finna en bit papper, gick dermed tillbaka till bordet, doppade en penna och skref i mörkret dessa löjliga ord, som under mer än tvenne år väckt så mycket grubbel i ditt sinne och så många sällsamma gissningar både hos mig och dig.

Jag kunde naturligtvis icke se detta tydligt, men jag hörde rasandet af pennan och det lätta bullret, då du afref papperslappen, och strax derefter såg jag dig helt stilla och sakta sjunka ned i din säng, sedan du hängt kappan tillbaka på väggen.

Jag låg vaken ännu, jag kunde icke somna och lyssnade till de allt djupare och lugnare andedrag, som bevisade, att du nu sof en naturlig sömn.

Då först steg jag varsamt upp och såg i den första dunkla gryningen min föreställning bekräftad, den ominösa papperslappen ligga bredvid dig på bordet.

Jag hade i förväg, innan Sara reste, fått hennes bref, hvarom vi båda öfverenskommit, för att använda, när jag fann lämpligt. Jag borttog nu den skrynkliga papperslappen och lade brefvet med ringen i stället.

Kort derefter vaknade du och ropade på mig.

— Men bevisen på allt detta, du har kanske drömt, ni vilja kanske bedraga mig, för att genom inbillningen bota, hvad ni anser för blott inbillning, — sade Mal-kolm häftigt, sedan han med andlös uppmärksamhet och spänning liksom slukat hvarje ord af Alfs berättelse.

— Lyckligtvis kan jag verkligen gifva dig påtagliga bevis.

Dagen derpå gick jag ut, för att undersöka det ställe, der jag sett dig stanna. Det var lätt att finna det, och då jag böjde

undan grenarne och upplyfte de lösa stearne, fann jag derunder i ett hål i jorden ditt eget schatull, som försvann strax efter sedan vi kommo hit till Kranach. Förmodligen hade under sömnen någon oredig fruktan att förlora det, väckt genom de ord vi vexlade derom dagen förut, låtit dig under natten bortföra och gömma det-samma. Jag hade nu äfven fått förklaring öfver den besynnerliga stölden af den engelska damens juveler och den dödas radband. Det var du sjelf och ingen annan, som bortagit alla dessa saker, villad i sömnen af någon sväfvande föreställning om det interesse dessa saker väckt hos dig under vakande tillståndet.

— Men detta är ju förfärligt! — utropade Malkolm rysande. — Det är ju icke mera jag sjelf, det är en annan varelse i min skepnad, det är en fullkomlig bekräftelse på min föreställning om den hemlighetsfulla djefvulska makten hos de fantomer, som mörkret döljer.

— I sanning, jag vill icke mera tvista med dig härom, jag vill endast säga dig, att du nu troligen undkommit denna makt, att du är botad. Du har icke under hela denna tid gått i sömnen. Då jag reste, vågade jag försöket att högtidligt försäkra dig derom, öfvertygad att *tron* på din räddning skulle vara det säkraste botemedlet för din sjukdom i det stadium, hvori den då befann sig.

Det har lyckats. Jag återser dig frisk

och lugn, och om du vill se beviset på dina egna nattliga utflygter, så gå dit bort och undersök hålan vid muren, och du skall säkert finna det gamla skrinet, som jag icke ville borttaga ifrån det gömställe du själf valt derför.

Utan att yttra ett ord sprang Malkolm upp, och Alf följde honom till det anvisade stället, under det Sara satt qvar med händerna hopknäppta i knäet och hufvudet nedlutadt emot bröstet, ännu osäker om utgången af detta upptråde och halft ångrande och blyg öfver den tröhet hon visat.

Då man hade någon anledning att granska detta ställe, fann man snart en flat lössten dold af gräset, som långt och halfvissnadt växte deromkring, och det gula löfvet, som höstvinden nedskakat ifrån den stora fläderbusken, hvars grenar lågo deröfver.

Stenen var temligen lätt att borttaga, och då Malkolm och Alf undersökte groppen derunder, funno de verkligen det försvunna schatullet ännu qvar.

— Anser du dig ännu öfverbevisad? — sade Alf triumferande, då Malkolm framdrog den saknade klenoden, som han gömt äfven för sig själf.

— Jag har då verkligen gått i sömnen, — sade Malkolm tankfullt och långsamt, då de återvände.

— Ja, och om du ännu icke skulle full-

komligt vara fri från denna sjukdom, så är jag säker, att din hustru nog skall kunna bota dig därför.

— Sara, kan du förlåta och ännu älska den, som lidit så mycket, och som aldrig kunnat glömma dig, ehuru han ansåg dig för falsk och lättsinnig? — sade Malkolm bedjande och kastade sig ännu en gång ned för den unga flickans fötter.

Hon lindade armarna om hans hals utan att svara, och Malkolm sköt sakta den återfunna ringen på hennes finger, förnyande den trolofning som sömngångaren ingått.

Alf vände sig bort och gick sin väg utan att märkas. Det är en stackars "Wohlthäters" vanliga lott.

Då de återkommo till hotellet, mötte dem Johan i förstugan; han bar en gammal hvit peruk af lamskinn i handen och sade skrattande, vänd till Malkolm:

— Kan hr baron tänka sig så löjligt, att skraddaren, som skulle ändra en ytterrock, hvilken jag fick i fjol af baron, har mellan fodret funnit den här gamla peruken nedfallen ifrån någon af fickorna.

— Jag ger mig fan på, att det är den fördömda peruken, som försvann på masqueraden, — sade Malkolm, tagande ett steg baklänges med en komisk förskräckelse.

— Det är ganska troligt, någon af vaktmästarna har hittat den och stoppat den i den första rock han fått tag uti, och

kanske har du haft någon oredig kunskap derom; under din sjukdom och din yrsel har detta minne framträdt och sedan ständigt under din sömn bibehållits.

— Men Alf, medgif imellertid, att ingenting är mera hemskt och oförklarligt än drömmar och somnambulism. Denna gåtfulla varelse, som tänker och handlar oberoende af oss sjelfva, som styres af en vilja, som icke är vår egen, ett tillstånd, der anden är borta, men lifvet är kvar, en vålnad af oss sjelfva, hvilken delvis behållit våra minnen och intryck, men förlorat våra känslor för att liksom karrikera sig sjelf, de äro förfärliga dessa fenomen, så länge vi icke kunna förklara dem, och tron på ett fiendtligt andeväsande, som under vår sömn bemäktigar sig vår kropp för sina afgrundskonster, skulle verkligen återkomma, om jag icke nu vore alltför lycklig för att mera kunna tänka derpå.

— Ja den lycklige har ingen tid eller håg för dylika grubblerier. Du kan nu testamentera både den hvita pierrot'n och hans peruk åt mig. Jag har mycken böjelse att adoptera dina teorier derom, och den psykiska gåtan om själens tillstånd under sömnen skall, som du en gång förspådde, troligen sysselsätta mig under hela mitt lif.

Då jag kommer hem och får fundera på saken, så skall jag skrifva en afhandling derom, — tillade Alf skrattande, för att

dölja de tårar, som ständigt ville skymma hans ögon vid Saras åsyn och tanken på hans första kärlek och drömda lycka.

Saras onkel, den hederliga majoren, hade imellertid mycket svårt att återkomma ifrån sin förvåning, vid att se Malkolm som en helt ny personnage framträda på scenen och finna, att hans nièce alls icke "fattat tycke för kandidaten", utan i stället återfunnit sin förlorade älskare

Som det likväl skulle varit en otacksam möda att berätta hela händelsen för honom, så förblef han i den föreställningen, att Malkolm var en benådad brottsling, en vildhjerna hvars ånger och stora förnögenhet fick öfverskyla hans lättsinne.

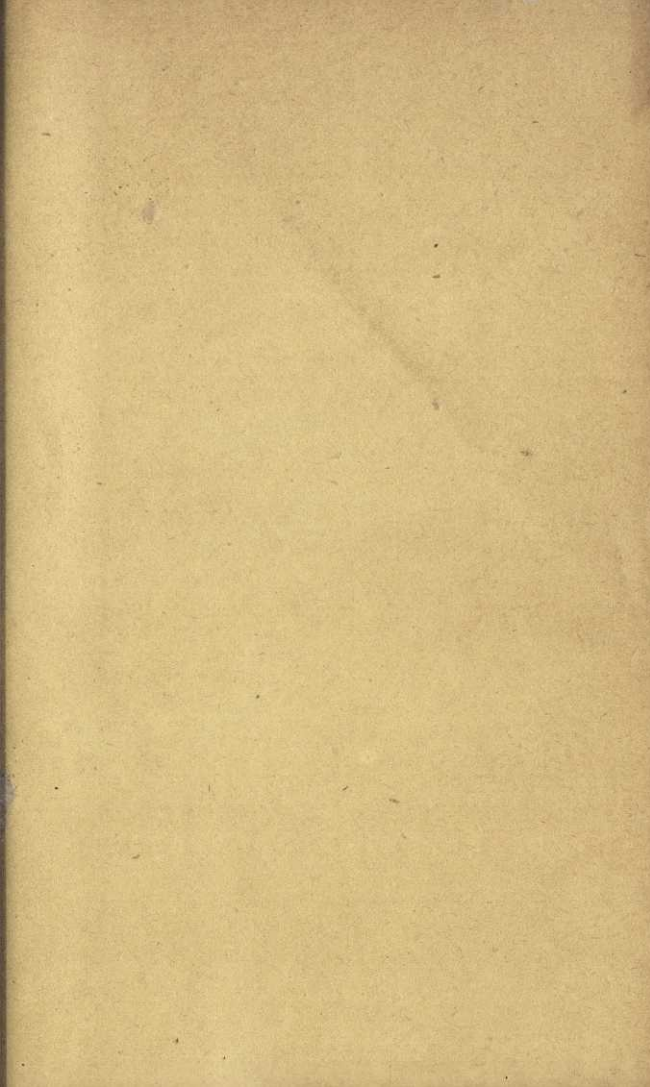
Dagen derpå följde Alf med Astley, som reste vidare för att göra en vidsträckt europeisk tur, innan han återvände till England, och majoren med sin systerdotter och hennes trolofvade reste hem till Sverige; men Malkolm och Sara bibehöllo ständigt ett visst poetiskt och kärt minne af den lilla staden i Baiern, der det mystiska töcken blifvit skingradt, det sällsamma spöke försvunnit, som skilt dem åt, och der de återfunnit hvarandra.

De trenne vännerna hade alla i detta ögonblick funnit hvad de sökt. Den hvita pierrot's hemlighet var förklarad, den Hawerfieldska processen vunnit och Alfs romantiska önskan var uppfylld, han hade verkligen lyckats att föra Astley och Mal-

kolm till det mål, hvarefter de sträfvat, och ansåg sig nu hafva bådads sällhet försäkrad, på samma gång han sjelf kanhända funnit den bästa för ett ädelt sinne, den tysta och okända uppoffringens.

SLUT.

6000096641

Göteborgs universitetsbibliotek

